

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASÁRNAP, augusztus 21.

232. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovin trg. 2. (Minerva palota)

Az igazság hangja

Még négy hét választ el attól a naptól, amikor eldől, hogy milyen lesz az ország új parlamentje. A pártok minden erejüket latbavetik, hogy eddigi befolyásukat nemcsak megőrizték, hanem lehetőleg ki is szélesítsék. Ahány párt szónokait hallgatjuk, mindegyik a konszolidáció, a békés alkotó munka, az egyenletes fejlődés védőjeként szerepel, míg a többi pártot a haladás kerékkötőjének, a szabadság ellenségének tünteti fel. A nép pedig meghallgatja az agitációs beszédeket, tudomásul veszi az egymás sarkába tolongó programnyilatkozatokat és — elmélkedik.

Ha minden párt valóban ennyi szépet és jót akar, mi az oka mégis, hogy a régi parlament, amely a most küzdő pártok képviselőiből állott, a költségvetés megszavazásán kívül ugyszólván semmit sem csinált? Ha a politikusok egytől-egyig át vannak hatva a népre súlyosodó problémák gyors megoldásának szükségességétől, miért nem került tető alá az a sok hasznos és halaszthatatlanul sürgős törvényjavaslat, amit a szakértők a parlamenti tárgyalásra előkészítettek? A választási kampányban ezekre a kérdésekre minden párt a maga taktikai céljának megfelelő választ ad és az ódiomot a hosszú tétlenségért a többi pártra hárítja át. A tömegek azonban látnak, gondolkoznak és ítélkeznek, a gondok és a nyomorúság kiélesítették judiciumukat, amelyet nem lehet már megtéveszteni jelszavakkal és a tények rabulisztikus magyarázatával. A legnagyobb kormányzópartot belső kontrollizáció emésztették, a vele koalált pártokat pedig saját külön pártstratégiai szempontjaik irányították, amelyeknek áldozatul estek a hangzatosan megformulált kormányzati munkaprogramok. A közvélemény tisztában van vele, hogy ezért vált idő előtt esedékessé az új választások kiírása és ebből a felismerésből logikusan folyik az a tétel, hogy csak a szilárd és tartós kormányzat feltételeinek megteremtésével érhető el a politikai viszonyok szanálása.

A jelenlegi kormánykoalíció munkaképés parlament létrehozásának jegyében alakult meg. Ennek a koalíciónak is megvannak azok a diszsonáns kísérő jelenségei, amelyek a kormányzás céljából eddig létesített pártszövetségek meddőségét előidézték. Ámde ezek a tünetek nem hátráltatják a kormányt kitűzött céljai munkálásában. Vukicsevics Velja erős kézzel tartja a gyeplőt, támogatva Marinkovics Voja pozitív céltudatosságától és kiváló guvernementális képességeitől. A választások zavartalan menete biztosítottnak tekinthető és most már a népakarat megnyilvánulásának eredményétől függ, hogy október 5-ikén egy konstruktív korszak küszöbére lép-e az ország, vagy előről kezdődik a pártok értékpesztítő viaskodása.

A jelekből ítélve, a kormánynak meglesz a parlamenti többsége. A radikális pártban végbemenő tisztulási folyamat a párt felgyógyulását

és regenerálódását, erejének megacélozódását igéri. A demokraták optimizmusa sem látszik alaptalannak és nem kell vérmes várakozás annak a prognózisnak felállításához, hogy a koalíció két pártja a mandátumok többsége fölött fog rendelkezni az új parlamentben. A majo-

ritásnak azonban olyannak kell lennie, hogy úgy méreteinél, mint munkaképessége homogenitásánál fogva képes legyen a parlamentre váró nagy feladatok betöltésére. A többség ezúttal nemcsak *numeratur*, hanem *ponderatur* is, nemcsak megszámlálhatók, hanem megmérték is,

hogy nem olyan könnyű-e, mint azok a többségek voltak, amelyek annyi drága időt merő egyensúlyozási produkciókkal fecséreltek el.

A választókön a sor, hogy az ígéretések vásári lármájában is meghallják az igazság hangját és azt kövessék.

Nyomdászsztrájk fenyegeti a magyar fővárost

Ujabb sztrájkmozgalmaktól tartanak Budapesten

Budapestről jelentik: A vasipari sztrájk ügyében szombaton egész nap folytak a tanácskozások, azonban most már a munkások és a munkaadók külön-külön tanácskoztak. A munkásság különböző kategóriáinak bizalmi testülete hétfőn ül össze, hogy döntsön a továbbiakról. Az a veszély fenyeget, hogy a sztrájk, amely eddig a vasiparra korlátozódott, áterjed más

ipari szakmákra is.

Megmozdult a nyomdászipar is és a nyomdai munkások szakszervezete is bérjavítást kér. A nyomdász szakszervezet bizalmi testülete a jövő héten, valószínűleg kedden ül össze, hogy a szakma követeléseit konkretizálja és az írásba foglalt kívánásokat a nyomdászszakszervezet ezután a főnökegyesület elé terjeszti.

Valószínű, hogy a nyomdaiparban sem lehet elkerülni a sztrájkot.

mert a munkaadók itt ugyanugy, mint a vasiparban a jelenlegi gazdasági helyzetben nem hajlandók a béremelésre, a munkásság viszont a mándjobban érezhető drágaság miatt a munkabér emeléséhez ragaszkodik. A békéltető tárgyalások a jövő héten újból megkezdődnek.

Az orosz orthodox egyház a szovjet mellett

Az egyház kiátkozással fenyegeti meg azokat a hívőket, akik szovjetellenes magatartást tanúsítanak

Moszkvából jelentik: Nagy feltűnést keltett az orthodox egyház vezetőkoléglumának most hozott határozata, mely első ízben foglal állást pozitív módon a szovjetkormány mellett.

A határozat a hívőket a szovjetmelletti lojális magatartásra szólítja fel és

mindazokat, akik szovjetellenes magatartást tanúsítanak, az egyházból való kiközösítéssel fenyegeti meg.

A határozat végül köszönetet mond a szovjetkormánynak, amely biztosította az orthodox egyház létét és alkotmányát és közli, hogy ezt a határozatot elküldi az összes orthodox egyháznak hasonló állásfoglalás végett.

Vukicsevics szombat reggel visszaérkezett Beogradba és este elutazott Karlovácra

A miniszterelnök a karlováci radikális-párt népgyűlésén fog válaszolni Davidovics és Pribicsevics beszédeire

Beogradból jelentik: Vukicsevics Velja miniszterelnök szombat délután visszaérkezett Beogradba, de már este el is utazott a horvátországi Karlovácra, ahol vasárnap a radikális párt népgyűlésén beszédet tart. Általában úgy látszik, hogy a miniszterelnök az utolsó hetekben ideje nagy részét a választási agitációnak akarja szentelni, amit már meg is kezdett Ljubljánban, az ottani radikális párt népgyűlésén.

A miniszterelnök a szombati nap folyamán a kormány több tagjával tanácskozott, majd a belügyminisztériumban intézett el ügyeket és többek között hosszú kihallgatáson fogadta Rajics Szyetislávot, a BBB ügyosztály főnökét.

A vasárnapot egyébként csaknem minden pártvezér felhasználja agitációs gyűlések tartására. Szubotics Dusan dr. igazságügyminiszter a szombati kerület több községét fogja meglátogatni és vasárnap először Vrbászon, majd Kulán fog gyűlést tartani. Az igazságügyminiszter kedden a baranyai járást látogatja meg. Davidovics Ljuba, a beogradi kerületben Merjak községben tart beszédet. Marinkovics Voja külügyminiszter pedig Becskereken, a

hová szombat este utazott el Szubotican át.

Különösen nagy érdeklődéssel várják Vukicsevics Velja karlováci beszédét, minthogy a miniszterelnök válaszolni fog úgy Davidovicsnak, mint Pribicsevicsnek eddig elhangzott beszédeire.

A demokrata párt kommunikáció Davidovics és Vukicsevics harcáról

A Davidovics és Vukicsevics közt folyó szóharcnak, úgy látszik, a választásokig nem lesznek következményei. Davidovics is hangsúlyozta nénteki beszédében, hogy a demokrata miniszterek az egész párt megbízásából s bizalmából ülnek a kormányban és elismerte érdemeiket a választások tisztaságának biztosítása terén.

A demokrata párt nem látja szívesen, hogy a saltó annyit foglalkozik a Vukicsevics és Davidovics közötti ellentétekkel és ezért szombaton a következő kommunikációt adta ki:

— A Pravda e hó 20-iki számában azt írja, hogy a Vukicsevics és Davidovics közötti konfliktus személyivé vált. Ennek következtében Davidovics elrendelte a demokrata klub tit-

kárságának, hogy nevében a következő közlést tegye:

— Davidovics kategórikusan visszautasítja azt, hogy az ő beszédei, melyek a Vukicsevics Velja igazgatása alatti jelenségekre vonatkoznak bármilyen személyi jelleggel bírnának. Davidovics nem küzd Vukicsevics ellen, hanem politikája ellen, illetve azok ellen az erőszakoskodások ellen, amelyek kormányzása alatt előfordulnak.

Kizárások a demokrata pártból

A demokrata párt főbizottsága szombat délelőtt ülést tartott, amelyen döntöttek a főbizottság hozzájárulása nélkül benyújtott listák ügyében. A főbizottság elhatározta, hogy Kerecski Damján szerémségi listáját nem tekinti demokrata listának és a listán szereplő valamennyi jelöltet kizárta a pártból. Ugyancsak kizárta a pártból Cemo-vics Márkót, a Davidovics-kormány volt belügyi államtitkárját, aki a metohiai kerületben állított fel külön listát. Dr. Ribar Iván noviszadi listaelőlést jóváhagyta, a főbizottság.

Tárgyalta a főbizottság a párt kiáltványának kérdését is és felszólí-

totta *Kumanudi* Koszta erdőügyi minisztert és *Grol* Milánt, akik a kiáltvány megszerkesztésével vannak megbízva, hogy a végleges szöveget hétfő terjessék elő.

A felsőbányai kerület választási esélyei

A *Bácsme gyei Napló* pénteki számában becskerekai tudósítás alapján foglalkozott a felsőbányai kerület pártjainak erőviszonyaival. *Setyerov* Szilárd dr. a felsőbányai kerület demokrata listavezetője, erre vonatkozólag kijelentette a *Bácsme gyei Napló* beogradi munkatársa előtt, hogy a becskerekai tudósítás adatai sok tekintetben nem helyesek. Nem áll például az, hogy a legszervezettebb agitációt a független demokraták folytatják, mert sokkal intenzívebb munkát végez a demokrata párt, amelyben egyáltalán nincsenek belső surlódások. Ami a választási esélyeket illeti, *Setyerov* biztosra veszi, hogy a listája a hányadosnál jóval több szavazatot kap. *Nincsićs* szerinte népszerűtlen a kerületben és sok szerb már csak a magyar párttal kötött paktum miatt sem fog rászavazni, hanem inkább *Miletićsre*. A földművespárt esélyei gyöngék, mert sok szavazatot vesznek el tőle a kommunisták és a disszidensek. Végül kijelentette *Setyerov*, hogy ha a hivatalos radikális lista sikert arat, az csak a magyar szavazatoknak lesz tulajdonítható.

Folytak a jelentkezések a Könyvbarátok Társaságába

Szláv kulturbarátok is érdeklődnek.

Többször hírt adtunk már arról, hogy a vajdasági magyar irodalom támogatására és a magyar-szerb irodalmi kapcsolatok istápolására megalakult a Könyvbarátok Társasága, amelynek tagjai évi 240 dinár tagsági díj ellenében egy bibliofil szemlét s évenként három-négy vajdasági író könyvét kaphatják meg, azonkívül bárhol hirdett magyar nyelvű könyvet a boltiárnál lényegesen olcsóbban rendelhetnek meg.

A Könyvbarátok Társasága nem valami új egylet, s nem elnökök, választmány s bizottságok választásában meríti ki célját, hanem dolgozni kíván a jugoszláviai magyar kultúra érdekében. Kiadja a vajdasági írók könyveit, s ezeket az évi tagsági illetményként megküldi a belépőknek. Lehetővé akarja tenni, hogy tagjai a magyar irodalom termékeit olcsón szerezhessék meg. A szerb-magyar irodalmi kapcsolatok megteremtése érdekében kiadja a szerb írók műveinek magyar fordítását s lefordítja a magyar irodalom egyes reprezentatív termékeit szerb nyelvre. Magyar népkönyvtárakat állít fel falukon és pusztákon. Az utódállamok magyar tanulóifjúsága számára megírta és kiadja a magyar irodalom történetét és kiad költői és szépprózai antológiát.

A Könyvbarátok Társasága a cél megvalósulása érdekében felhívást bocsátott ki, amelyen többek közt a következőket mondja:

Mialatt a magyar kisebbség politikai vezérei azon fáradoznak, hogy népük közéleti súlyát kellőképp érvényesítsék az államalkotó munkában, magának a magyar kisebbségnek a saját kulturája kiépítésével kell ezt az igyekezetet alátámasztania.

Minél felvilágosodottabb, szellemileg minél felfegyverzettebb egy nemzetiség, annál több esélye van arra, hogy politikai programját is megvalósíthassa.

A Könyvbarátok Társaságának előkészítő bizottsága rámutat arra, hogy magyar színház, magyar szabadegyetem és magyar szépirodalmi folyóirat hiányában a könyv marad a vajdasági magyar nép szinte egyedüli kulturális tényezője.

Ámde magyar könyvek kiadása nálunk csak úgy vihető keresztül rendszeresen, ha e törekvésben egész magyar olvasóközönségünk közreműködik.

A jugoszláviai magyarság kulturális színvonalát becsüli le az, aki kétségbevonja, hogy összetehető az évi

négy magyar könyv megjelenéséhez szükséges taglétszám. A felhívás kiadásától annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy akciójuk nem fog elveszni a közömbösség sivatagában és a segítségül hívott olvasók jóvoltából impozánsul fog kibontakozni a magyar könyv vajdasági létjogosultsága.

Az eddigi jelentkezésekből és érdeklődésből meg lehet állapítani, hogy a jugoszláviai magyarság megértéssel fogadja a tervet s nemcsak magyarok, hanem a vajdasági és a beogradi szerbek közül is többen lelkesen csatlakoznak a mozgalomhoz.

Hogy olvasóink számára megkönnyítsük a Könyvbarátok Társaságába való belépést, kérjük, hogy az érdeklődők vágják ki az alábbi jelentkezési lapot s

kitöltve ragasszák fel egy levelezőlapra s juttassák hozzánk:

Bácsme gyei Napló

Subotica

A'olirott belépek a Könyvbarátok Társaságába. Kérek prospektust

aláírás

Pontos cím

Fedák Sári újból férjhez megy?

Állítólag egy dús gazdag földbirtokos kérte meg a primadonna kezét

Budapestről jelentik: Fedák Sári személye az utóbbi időben igen gyakran szerepel a nagy nyilvánosság előtt és a művészi vonatkozásokon túl, főleg magánügyeit szellőztetik és ezzel kapcsolatban az ismert primadonna igen élénk támadásoknak központjában állt heteken át.

Ezek a támadások nemrég elcsendesedtek, újabban azonban Budapest művészeti körében és minden társaságában olyan hírek terjedtek el, hogy Fedák Sári, aki körülbelül másfél évvel ezelőtt vált el volt férjétől Molnár Ferencről újból férjhez megy. A mindentudó plety-

ka azt kürtöli szét, hogy egy nagyon fess harminc éves dunántúli földbirtokos, nyolcezer hold ura, kérte meg Fedák kezét és a nagy Zsazsa elhatározta, hogy hozzá megy.

Hogy mi igaz ebből a szállongó hírből, azt természetesen nem lehet megállapítani, de annyi tény, hogy a készülő házasság hírére széles körökben kolportálják Budapesten, lehetséges azonban, hogy az nem egyéb reklámtrükknél, a mellyel az élete delén is tullező primadonna örök ifjúságát akarja dokumentálni.

Nyolc hónapig nyomorgott Szomborban a világrekorder Risztics pilóta

Csak könyörületből jutott soffőri álláshoz — Ajándékok tömegével árasztották el Riszticsék desszai lakását a világhírű rekord repülés után

Risztics feleségének levele szombori rokonaihoz

Amikor *Risztics* János szerb nemzetiségű budapesti pilóta ötvenegy órás repülésével világrekordot állított fel, több beogradi lap szemrehányásokkal illette a belügyminisztériumot, mert a merev bürokratikus rendszer lehetetlenné tette, hogy *Risztics* az SHS. állampolgárságot megszerezze. — Ma jugoszláv repülő világrekordját ünnepele az emberiség — írták rezignáltan a beogradi lapok, de a mi minisztériumunknak nincs érdeke a tehetségek felfedezéséhez és támogatásához és így Magyarországnak és Németországnak kell őt átengednünk.

Risztics 1922-ben jött Jugoszláviába és Szomborban telepedett le. ahol rokonai vannak. A szombori rendőrségi bejelentő hivatalban a következő adatokat találtuk *Risztics* János bejelentő lapján:

»*Risztics* János, foglalkozása mechanikus, született Budapesten 1895-ben, felesége Szakáll Kató, fia Nikola, született 1922-ben Szomborban. Szomborban bejelentette magát 1922 április 9-én Bircsanica (Kalap) ucca 19. szám alatt. Szeptemberben Kanetan Marcsetics ucca 23. szám alá költözött. 1923 február 23-án eltávozott Budapestre.

1922 április 9-étől 1923 február 23-ig, nem egészen egy évig lakott *Risztics* János Szomborban és ez a pár hónap a nyomor, küzdelem és sikertelen próbálkozás ideje volt. Még nem volt világhírű pilóta, hanem állás nélküli mechanikus és egyedüli vagyon a tíz darab vitéségi érem volt, amelyeket *Risztics* a háboruban szerzett, mint hadipilóta háttárságával és bravuros repüléseivel. Am a medáljából száraz kenverre sem télt és *Risztics* hiába próbált valahogyan elhelyezkedni. Egy beogradi nagybátyja ígért állást neki, de azt sem kapta meg és az SHS. állampolgárság megszerzésére irányuló kérvényét elutasította a belügyminisztérium. Mindezekhez hozzájárult, hogy feleségének épen akkor született gyermeke és a szerencsétlen apa, akinek szeméi előtt már akkor is világraszóló tervek lebegtek, félíleter tejet nem vehetett újszülött gyermekének.

Szörnyű nyomorában *Zwirschitsch* Károly, a szombori Vulkán-garázs tulajdonosa segített *Risztics*en és soffőrnök alkalmazta. *Risztics*nek azonban már nem volt maradása Szomborban és

amint kis gyermekével utrakelhetett, felköltözött Budapestre.

Ezután már csak néhány levél érkezett *Risztics*től Szomborba. Nagybátyjának, *Risztics* Milivoi szombori folyam-mérnökségi hivatali tisztviselőnek megírta, hogy a Franco-Roumain légiközlekedési társasághoz lépett be és pilótát a Budapest-Bécs-Prága közötti személyszállító repülőgépen. Ekkor már némileg jobbra fordult sorsa, de a kis családhoz csak akkor köszöntött be az öröm, amikor *Risztics* Berlinbe, a Junkers-művekhez került.

»Elértem álmaimat! — írta Berlinből nagybátyjának. »Itt dolgozhatok és alkothatok valamit«. Ekkor kezdődtek meg az előkészületek a távolsági világrekord megdöntésére.

A repülés közben egyre fejlődött és jött *Lindbergh*, *Chamberlin*, *Levine*, *Byrd* kapitány és *Risztics* is starthoz állt. Megszűnt a nélkül ötvenegy órát tartózkodni a levegőben és az egykori nyomorgó szombori mechanikusból a világ egyik legünnepeltebb pilótája lett. A világ minden tájáról elárasztották gratulációkkal *Risztics*et és a világrekorder pilótának nyomtatott köszönő levelet kellett készítenie, hogy válaszolhasson minden gratulációnak.

De szombori rokonairól nem feledkezett meg *Risztics* és a legutóbbi eseményekről a pilóta felesége egy ilyen nyomtatott levél hátsó lapján számol be *Risztics* Milivoi'eknek.

A nyomtatvány szövege a következő: »Anlässlich meines Dauerweltrekordfluges sage ich für die Aufmerksamkeit und lieben Glückwünsche meinen herzlichsten Dank. Dessau-Ziebigk, August 1927. Johann Risztics«.

A másik oldalon van *Risztics*né levele. Tiszta gyöngybetűkkel, rendkívül intelligens írással írta *Risztics*né a következőket:

Dessau, 1927 augusztus 11.

Drága jó Milivoj Bácsi és Emilko Néni! Sietve írok néhány sort Jani helyett, mert bizony ő sehogyszem jut hozzá. Egész nyáron át különböző rekordok foglalták le, most pedig készülődés a nagy ocedánrepülésre. Fáradságos, de gyönyörű napokat élünk mostanában a nagy rekord után. Égnek Dessau, illetve Németország lidzban

volt, lelkesedtek és ennek mindenben lelet is adott. Gyönyörű virágkosarak csokrok, gyümölcsök érkeztek, úgy hogy a lakásunkban nekünk alig jutott hely. A törökországi pilóták akkora bokrétdát küldtek, hogy magam nem bírtam cipelni. Szép, boldog napok volnának ezek, de hát nincsen öröm öröm nélkül. Megrontja boldogságunkat először az, hogy mindkét gyereknek számárköhögése van, másodsor pedig ez a lázas készülődés az ocedán átrepülésére. Nem jut idő semmire, mert Jani már repül az új gépet, örökös tárgyalások, újságírók, fényképeszek sít. . . De muszáj ilyen sietve csinálni, mert most holdtölte van és ezt az időt ki kell használni. A start valószínűleg szombaton este hat órakor lesz. De még ez sem egész biztos. Sokszor öleli, csókolja Önöket Kató és Jani.

Igy szól a levél és azóta megtörtént az ocedán átrepülési kísérlet is, amely azonban — egyelőre — eredménytelenül végződött. *Risztics* azonban nem csüggedt. A sok küzdelem bizonyára megedzette akaraterét és legközelebbi startja remélhetőleg jól sikerül. Sz. M.

A berlini szovjetkövetség cáfolja a Matin leleplezéseit

Berlinből jelentik: A Matinnek az a szenzációs cikke, amelyben — mint jelentettük — leleplezi, hogy a szovjet-kormány ügynökei útján közreműködött a rifkabil-lázadók fellegyverzésében és támogatásában, Berlinben is nagy fel-tűnést keltett. A Matin leleplezésének különösen az a része keltett kínos hatást, amelyben arról van szó, hogy német tisztiek is résztvettek ebben az akcióban.

A sajtó részletesen foglalkozik a Matin cikkjében foglaltakkal és

kommünikét adott ki a birodalmi hadügyminisztérium is, amelyben kijelenti, hogy a Matin által közölt levelekben megnevezett német tisztiek nem tagjai a német hadseregnek.

Ilyen nevű tisztiek a hadsereg nyilván-tartásában nem szerepelnek — mondja a cáfolat — valószínű tehát, hogy misztifikációról lehet csak szó.

Közleményt juttatott el a lapokhoz a berlini szovjetkövetség is, amely a Matin által közölt leveleket közönséges hamisítványoknak minősíti,

és rámutat arra, hogy azoknak az eredete ugyanolyan, mint a hírhedt Zinovjev-levél.

Gyilkosság vagy öngyilkosság?

A kovilji átvágott nyaku holttest rejtélye

A dolnjikovilji csendőrség — mint ismeretes — pénteken letartóztatta *Retic* Szeván dolnjikovilji vendéglőst és feleségét, mert az a gyanu merült fel, hogy a folyó hó 15-ikén *Retic* kocsmájában talált holttest nem öngyilkosság, hanem büntény áldozata lett. A csendőrség beszállította a házaspárt a noviszadi ügyészség fogházába, ahol dr. *Novák* Tomiszláv vizsgálóbíró pénteken délután hallgatta ki őket.

Az augusztus 16-iki boncolás alkalmával a boncolást végző dr. *Cseremov* György törvényszéki orvos és dr. *Dangyverszky* Szeván dolnjikovilji községi orvos úgy vélekedtek, hogy a *Retic*s-féle kocsmában holtan talált *Novkov* Dragoljub gardinoveci géplakatos öngyilkos lett. Ezzel szemben a csendőrségnek a véres holttest megtalálása óta az volt a véleménye, hogy gyilkosság történt és ezt a feltevését több gyanus körülmény megerősíteni is látszott. Így többek között, hogy a holttest nyaka ugyszólván teljesen át volt vágva, aztán, hogy a holttest mellett *Retic*s né konyhakését találták és *Retic*s né nem tudta magyarázatát adni annak, hogy a kés hogyan került a konyhából *Novkov*hoz. Végül az öngyilkosság ellen szólt az is, hogy *Novkov* a gyilkosság déle-éttién, a tanuk vallomása szerint, igen nyugodt volt és hogy a *Retic*-házaspár a gyilkosság idejére vonatkozólag el-lentmondó vallomást tett.

Retic Szeván és felesége tagadták a vizsgálóbíró előtt is, de tagadásuk ellenére is vizsgálói fogságban maradnak. Dr. *Novák* Tomiszláv vizsgálóbíró szombaton délután újból kiszállt Dolnjikoviljon és több tanut hallgatott ki.

Nagy ünnepséggel fogadják Sztankovics Szvetozárt a sztariyecseji járásban

A minisztert Sijaesics Jankó járási jelölt kíséri el agitációs útjára Lalosevics Jócó Szomborban nagy beszédet mondott a Rothermere-akcióról — Marinkovics Voja vasárnap Beeskereken, Davidovics Ljuba jövő vasárnap Szubotícán tart gyűlést

Szubotics igazságügyminiszter három napig a szombori kerületben tart gyűléseket

Sztariyecsejről jelentik: Sztankovics miniszter agitációs útja iránt a Sztariyecseji járásban egészen kivételesen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A radikális párt kebeléből alakult fogadó-bizottság megtette az előkészületeket, hogy a Sztariyecsejen megtartandó nagygyűlés minél impozánsabb méretű legyen. Sztariyecsejről több mint kétszáz kocsin küldöttség és bandérium megy a határba, ahol a Petrovoszelóví jöv minisztert fogadják. Az üdvözlések után a menet bevonul a városba, ahol a dalkapukon át a főterre vonulnak. A gyűlés első szónoka Sztankovics Szvetozár lesz, utána Sijaesics Jankó dr. járási jelölt és mások szólnak fel.

A gyűlés után Sztankovics miniszter fogadja a testületek deputációját és átveszi a járás magyarságának vezetőitől a magyarság követeléseit tartalmazó memorandumot. A Centrál-szállóban többszáz személyes bankett lesz a földművelési miniszter tiszteletére.

Davidovics Ljuba Szubotícán

A demokrata párt szubotici kerületi szervezete augusztus 28-án, vasárnap

Szubotics Dusán igazságügyminiszter agitációja a szombori kerületben

Szomborból jelentik: A kormányttámogató radikális párt vezetősége elkészítette dr. Szubotics igazságügyminiszter agitációs gyűléseinek végleges programját. Eszerint a miniszter, aki vasárnap délelőtt 10 órakor érkezik Novigradba, a kiállítás megtekintése után beszédet mond. Innen a miniszter kíséretével Kulára megy, ahol délelőtt 11 órakor járási értekezlet lesz, amelyen dr. Szubotics Dusánon kívül dr. Lalosevics Jócó nemzeti képviselő is beszél. Délután 3 órakor Odzacin lesz járási konferencia és népgyűlés. Este hat órakor Sztapáron tart a miniszter gyűlést, amelyen dr. Radies Simon járási jelölt is beszél. Hétfőn délelőtt kilenc órakor Szomborban a Szloboda-szálloda nagytermében lesz gyűlés, amelyen dr. Szubotics Dusánon kívül dr. Maglic Cveto ügyvéd, Szombor város jelöltje is fog beszélni. Délután négy órakor Apatinban lesz járási értekezlet és népgyűlés. Kedden délelőtt félkilenckor Bezdánban lesz népgyűlés, kilenc órakor Batinán és tizenegy órakor Dárdán járási értekezlet és népgyűlés, amelyeken a miniszter és dr. Andrić Tivadar járási jelölt fognak beszélni.

Lalosevics Jócó a gazdasági helyzet szanálásáról és Rothermere akciójáról

A kormányttámogató radikális párt péntek este Szomborban, a Pelsővárosban népes pártértekezletet tartott. A pártértekezletet Sztrilics Béla nyitotta meg, majd dr. Lalosevics Jócó nemzeti képviselő mondott magyar nyelven nagy beszédet.

— A jelenlegi kormány főfeladata — mondotta dr. Lalosevics — a gazdasági krízis szanálása. Ennek az érdekében szavazta meg már a parlament a pénzügyi törvényben az árvízvédelmi és a földműves hitelek, amelyeknek folyósítását már meg is kezdték. Agrárszág vagyunk és így elsősorban a földművelőkön kell segíteni. Ha a földművelés hajai meggyógyulnak, úgy egészséges lesz az egész közgazdasági élet, mert ha a legjobb fogyasztónak, a földművelőnek pénze van, megindul az ipari és kereskedelmi élet is.

Lalosevics ezután áttért a lord Rothermere által megindított revíziós akcióra, amelyről megállapította, hogy teljesen magánfellegű akció. A mai határok megállapítása századok óta tartó történelmi folyamat eredménye. Ezt az eredményt magánemberek akciója nem változtathatja meg. A változást csak háborúval lehetne megkísérelni, de lehetetlennek tartja, hogy akadalon ma politikai vagy államférfi, aki a nagy világ-

Szubotícán a városházalotti téren nagygyűlést tart, amelyre meghívták Davidovics Ljuba pártvezért is. Davidovics Ljuba a meghívást elfogadta és jövő vasárnap Szubotícán fogja kifejteni programját. A demokrata népgyűlésen Davidovics Ljubán kívül Grol Milán és Havas Emil dr. fognak beszélni. A népgyűlésre a demokrata párt már megtette az előkészületeket.

Radikális gyűlések Szubotica környékén

A szubotici radikális párt vasárnap Radonovácán, Bezdánban és még több helyen tart agitációs népgyűléseket. A gyűléseken Jurics Márkó és dr. Evtovics Máttyás és mások fognak felszólalni.

Független demokrata gyűlések

A független demokrata párt szubotici szervezete vasárnap Szentán, Bikovón és Lyutovón tart agitációs gyűlést, amelyeken Dobanovics Pál, Lungulov Radivoj és Todorov Milán fognak ismertetni a párt programját és a politikai helyzetet.

égés után új háború csúszdát merné az emberiség közé dobni.

Dr. Lalosevics beszédét nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság. Lalosevics után dr. Radies Simon beszélt ugyan csak magyarul.

A vajdasági néppárt agitációja a szombori kerületben

A bunyevác-sokác párttal szövetséget kötött vajdasági néppárt vasárnap Bácskimonostoron és Szvetozárműtősen tart népgyűléseket, amelyeken Bosnyák Antal listavezető, Ložog Károly, Pirány József és Proboševics Antal fognak beszélni.

A munkás és parasztszövetség vasárnap Beogradban, Teleckán és Caonopoljában tart gyűléseket, amelyeken Sztefily József listavezető és Flavian Gyula fognak beszélni.

Dr. Ribar és dr. Pops Noviszadon

Noviszadról jelentik: Dr. Ribar Iván, a noviszadkerületi demokrata listavezetője szombaton délután a titeli járásból, ahol sikerült választói gyűléseket tartott, visszaérkezett Noviszadra és résztvett a demokrata párt szombat esti széleskörű értekezletén, amelyen nagyobb és tetszéssel fogadott beszédet mondott. Utána dr. Pops Frigyes beogradi ügyvéd a zsidó hitközségek szövetségének elnöke mondott mindvégig nagy figyelemmel hallgatott hosszabb beszédet az általános politikai helyzetéről, különös tekintettel a zsidók magatartásáról a választásokon. Dr. Pops, a demokrata párt régi oszlopos tagja, erős agitációt fejtett ki, hogy a noviszadi zsidók a választásokon a demokrata pártot támogassák. Dr. Ribar és dr. Pops vasárnap reggel Oszićekre utaztak, ahol vasárnap délután résztvesznek a demokrata párt oszićeki nagygyűlésén.

Dr. Krajač Iván Noviszadon

A Radies-párt noviszadi listavezetője: dr. Krajač Iván volt miniszter szombat este Noviszadra érkezett és hűvelvel bizalmas és szűk körű tanácskozást folytatott. Vasárnap a noviszadi járás több központjában tart választói ülést.

A noviszadi demokrata párt agitációs útja a noviszadi és palánkai járásokban

A noviszadkerületi demokrata párt vasárnap folytatja agitációs útját és a noviszadi járás több központjában keresi fel. Dr. Micsatek Lajos járási jelölt és dr. Nikolics Brankó kerületi elnök vasár-

nap délelőtt 11 órakor Pasicsevón, délután fél két órakor Novisóvén, fél három órakor Sztarišovén, fél négy órakor Petrovácon és hat órakor Begecsen mondanak beszédet. A palánkai járásban dr. Ribar Iván, dr. Dimitrijević Sándor és dr. Matić Miso járási jelöttekkel vasárnap mond több helyen programbeszédet.

A noviszadi szocialista párt választási agitációja

A noviszadkerületi szociáldemokrata párt pénteken Szrbobranban választói gyűlést tartott, amelyen kétezer főnyi hallgatóság vett részt. A gyűlésen Divac Nedeljko tanár, volt nemzetgyűlési képviselő, a noviszadi kerület listavezetője és Vertes Árpád, a topolai járás jelöltje mondtak beszédet. A noviszadi szociáldemokrata párt erőiesen fogott hozzá a noviszadi pártszervezet kiépítéséhez és szeptember elsején az Odeon-mozgóban gyűlést tart, amelyen Divac Nedeljko listavezető elmondja programbeszédét.

Brkics Vojin programbeszéde a szubotici kerületben

Brkics Vojin, a szubotici kerület szociálistapárti listavezetője vasárnap Kanizsán, Adorján, Popovicson mondja el programbeszédét, mely után cskiséri Vertes Árpád járási jelölt is.

Marinkovics külügyminiszter Beeskereken

Beeskerekről jelentik: Beeskereken nagy érdeklődéssel várják a demokrata párt vasárnapi népgyűlését, amelyen Marinkovics Voja dr. külügyminiszter is beszédet mond. Marinkovics reggel félötök érkezik Beeskerekre, hét óráig szalonkocsijában marad és hét órakor hajtat be a városba, hogy a gyűlésen részt vegyen. A gyűlés után a városházán a küldöttségeket fogadja, míg délután Beeskerekről visszautazik Beogradba.

Vasárnap a beeskereki radikális-magyar párt Velikotarakon és Malhotarakon tart népgyűlést. A gyűléseken dr. Vatrody Imre és Popov Dusán, a radikális párt helyi szervezetének elnöke mondanak beszédet.

Plakátférbő Szatarakanizsán

Szatarakanizsán néhány nap előtt nagy fehér plakátokkal árasztották el a várost. A plakát »Tiszteletadó Petrovics Jevta szatarakanizsai esperes ur imája« címen gunyos és sértő hangon foglalkozik Petrovics esperes politikai szerepléséről. Petrovics Jevta feljelentést tett a rendőrség a plakát terjesztői ellen. A rendőrség megindította a nyomozást és eddig már több előállítás történt. A különös plakát nagy feltűnést keltett Szatarakanizsán.

Korteskedés letartóztatással

A Bácsmegeyi Napló augusztus 18-iki számában ilyen címmel megjelent közleményre a következő nyilatkozatot kaptuk:

F. évi augusztus hó 15-én este 8 órakor tartottam Karavukovón egy szűk körű pártértekezletet, amelyen körülbelül 200—250 szavazópolgár vett részt. Az értekezlet a legnagyobb rendben folyt le és a beszédet is a legnagyobb nyugalommal hallgatták. Az értekezlet este 9 óra után ért véget és én Karavukovóról fél tíz órakor utaztam vissza Filipovóra. Nem igaz az, hogy én több német gazdának ajánlkoztam, hogy az esetben, ha a radikális párt listájára szavaznak, közbenjárók, hogy adógyeiket kedvezően intézzék el. Eről senkivel, sem bizalmasan, vagy nyilvánosan, sem értekezlet előtt, sem után nem tárgyaltam, ilyenféle ígéretet senkinek sem tettem, de nem is teszek s így ebből kifolyólag senkivel sem volt összejáratásom, még kevésbé fordultam panaszal a községi jegyzőhöz, hogy az engem ért támadásokkal szemben megvédjen. Engem senki részéről a leg-

Dr. OETKER féle
= BACKIN =
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kiváratra ingyen és bérmentve megküldi:
Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

kisebb bántódás, támadás nem ért. Az én személyem ezen incidens előidézésében semmiféle szerepet nem játszott, az ügyet nem ismerem, mert azon nem voltam jelen. Azért, hogy valaki véleményét nyilvánítsa, ami esetleg egyik vagy másiknak nem tetszene, semmi szin alatt sem egyeznék bele, hogy e miatt legkisebb bántódása is legyen. Mindenkinek a meggyőződését, véleményét tisztelem és becstelenség és elítélem a jegyző azon eljárását, ha tényleg megtörtént, hogy szavazópolgárokat politikai nézeteltérések miatt — tartozzanak azok bármilyen párthoz is — letartóztat. A cikkíró pedig kérem, referációját a jövőben a valóságnak hűen, nem pedig a levegőből vett adatok alapján a lapoknak beküldeni. Hess Márton, a radikális kormánypárt odzsaci és kulai járás helyettes jelöltje.

Demokrata nagygyűlés Vrsacén

Vrsacén jelentik: A demokrata párt vasárnap délelőtt a Gledsmann-szálloda nagytermében demokrata nagygyűlést rendez, amelyen Georgievics Joca listavezető képviselőjelölt és Kanacski Vlada, Vrsac város jelöltje tartják meg programbeszédüket. A gyűlés iránt nagy az érdeklődés.

A Délbánságban tízenkét lista lesz

Pancsevón a törvényszék számtani tanácsának elnöke, Kosztics Jovan törvényszéki bíró, szerdán délelőtt hirdette ki, hogy a pancsevói törvényszéknek tízenhárom jelöltlistát nyújtottak be, amelyek közül az utolsót a törvényszék nem fogadta el, mert elkésve adták be. Így tehát a választásokon a dél-bánsági kerületben 12 urna lesz. A 12 lista a következő:

1. Pribicevics-párt, listavezető: dr. Boskovic Dusán, pancsevói ügyvéd. 2. Demokrata párt, listavezető: Mihajlovics Ljuba, volt amerikai követ. 3. Független munkáspárt, listavezető: Kovacevics Niko, koca. 4. Német párt, listavezető: dr. Moser János, zemuni ügyvéd. 5. Radikális párt Pasic-frakció, listavezető: dr. Mitic Szlávkó, volt miniszter. 6. Földműves párt, listavezető: Jurisics Petar földműves. 7. Szerb párt, listavezető: Sztojanovics Mirkó dobrovoljac. 8. Szocialista párt, listavezető: Koracs Vitomir, volt miniszter. 9. Román párt, listavezető: dr. Butorka Száva. 10. Kormányttámogató radikális párt, listavezető: Sztankovics Szvetozár földművelési miniszter. 11. Radies-párt, listavezető: Vojkovic Toma. 12. Disszidens demokrata párt, listavezető: Georgievics Jócó vrsaci gyáros. Ezenkívül benyújtottak még egy szocialista listát, amelyen Topalovics Zstivkó beogradi ügyvéd a listavezető, de mivel ezt későn adták át a törvényszék nem fogadta el.

A pancsevói törvényszék megerősítette a Pancsevó városi választói névjegyzékét is. Pancsevón a múlt évben 6675 választó volt, az idén pedig 7336 van, tehát újonnan 661 választót vettek fel a névjegyzékbe.

Az eddigi nyolc helyett, tízenkét szavazóhely lesz Pancsevón.

Megnyitották Genfben a kisebbségek kongresszusát

A kongresszuson ötven delegátus vesz részt

Genfből jelentik: Az európai kisebbségek kongresszusát szombaton Genfben megnyitották. A kongresszuson ötven delegátus vesz részt, akik közül számos magyar van Erdélyből, Szlovénziából és Jugoszláviából.

A kisebbségi iroda főtárosa, Ammende Ewald a kongresszus céljairól és programjáról így nyilatkozott a sajtó képviselői előtt:

— A tanácskozások főprogramja az a kérdés, hogy az európai békek a nemzeti türelmetlenség milyen mértékben veszélyeztetik. A kongresszus tehát ezáltal nemcsak a nemzeti kisebbségek érdekeivel fog foglalkozni, mint eddig, hanem a fontos problémával is, hogy a nemzeti türelmetlenség mennyire megmérgezi a népek közötti jóviszonyt. A kongresszus napirendjének másik fontos pontja a nemzeti kisebbségek együttműködése az egyes államokon belül és nemzetközileg. Meg akarjuk valósítani azt, hogy a különböző nemzeti kisebbségek delegátusai ezáltal nemcsak a kisebbségi kongresszus keretén belül, hanem a többi nemzetközi testületekben is, mint például a Népszövetségi Ligák Uniója, vagy az Interparlamentáris Unió, támogassák egymást és szolidárisan járjanak el.

A lengyelországi szláv kisebbségek részvételéről Ammende ezeket mondotta: — A lengyelországi ukránok, fehérorosok és litvánok azt a követelést támasztották, hogy a kongresszusok foglalkozzanak a népek önrendelkezési jogának kérdésével is. A kongresszus ezt a követelést, amely magában foglalja a határok megváltoztatásának problémáját is, nem teljesíthette, mire a lengyelországi ukránok, fehérorosok és litvánok a tavalyi kongresszusra nem küldöttek delegátusokat, hanem csupán megfigyelőket. A múlt hónapban Lengyelországban jártam, ahol tárgyaltam az ukrán, fehéroros és litván kisebbségi vezetőkkel és sikerült őket meggyőzőn követelésük teljesíthetőségéről. Ennek következtében az idei konferencián már ezek a nemzeti kisebbségek is képviselve lesznek és felvételüket nyomban az első ülésen végre fogjuk hajtani.

Leviné felesége kijelenti, hogy az ura nem gyáva

Drouhin meg akarta verni Levint

Párisból jelentik: A Levin és Drouhin affér most mérgesedett el igazán. Drouhin veréssel fenyegette meg Levint, a konok amerikai milliost, aki inkább hoppon maradt és átengedi a visszarepülés elsőségét a németeknek, — akik újra készülnek az óceáni utra — sem hogy Drouhinval kelljen nekivágnia az óceánnak. A Bácsmegeyi Napló párisi munkatársa felkereste Levint, hogy nyilatkozatot kérjen tőle jövő terveiről. Csengetésünkre Leviné szobalánya nyitotta ki az ajtót, az előszobában foglaltunk helyet, ahol rövid várakozás után megjelent a milliomas pilóta felesége is.

— Az uram nem fogadhat — jelentette ki a filigrán szép asszony — az újságok már úgy felbosszantották, hogy elhatározták: nem ad több interjú egy lapnak se!

— Csak egyetlen kérdés nagyságos asszony — kérleltük — mért huzza-halaszta a repülést Levin ur? Talán fél utra kelni?

— Nem felelhetek — mondotta Leviné — az uram megtiltotta. De azért ne higgye, hogy gyávaságból nem mer visz-

szárepülni! Az uram nem ismeri a félelmet!

A diskurzusnak vége szakadt. Ezután Drouhin keresztek fel. A pilóta már sokkal beszédesebb és készséggel válaszol kérdéseinkre:

— Érthetetlen előttem Levin ur viselkedése — mondotta Drouhin — nem tudom ennek más magyarázatát adni, minthogy illy módon akar tőlem megszabadulni. Arra ugyan várhat. A szerződésünket nem fogom megszegni. Akár repülünk, akár nem, mindenképen Levin ur fog fizetni! — és ökölboszorultak a kezei. — En miatta utasítottam vissza Farmanék kitűnő ajándékát, most két repülés között a pad alá estem — és fanyar kedélyességgel az asztalra csap.

— Mit szól a németekhez, akik újra utra akarnak kelni, még majd megelőzik.

— Sok szerencsét kívánok nekik tiszta szíveimből! — mondja Drouhin, aki a többi franciával ellentétben nem haragszik a németekre. Minden haragját az amerikaiak részére tartogatja.

(t. l.)

Letartóztatták Krmpotics Jánost, a Radiés-párt szentai és topolai jelöltjét

Hir szerint államellenes izgatással gyanúsítják a képviselőjelöltet

A szubotici rendőrség szombat délután letartóztatta Krmpotics János moravici kisgazdát, a horvát parasztpárt szentai és topolai járási képviselőjelöltjét.

Krmpotics János szombaton Szubotican tartózkodott és a délelőtti órákban megjelent a városház előtti téren, ahol ismerőseivel és más emberekkel beszédbe elegedett. Politikáról folyt a szó és Krmpoticsot körülvették a földműves emberek és vitakozni kezdtek vele. Negyed óráig beszélhetett így Krmpotics János, amikor megjelent a helyszínen egy detektív és egy rendőr akik felszólították Krmpoticsot, hogy kövesse őket a rendőrségre.

Krmpotics tiltakozott letartóztatása

ellen és a letartóztatási parancs felmutatását követelte majd amikor a rendőr kijelentette, hogy nem letartóztatásról, hanem csak elővezetésről van szó, a rendőr kíséretében felment a városházára. Krmpotics Jánost tizenegy óra körül az ügyeletes szobában helyezték el és tizenkét órakor vezették Cankovics Miodrag rendőrkapitány elé, aki a képviselőjelöltet kihallgatta. Dr. Percz Károly és dr. Dolyanin István ügyvédek interviuáltak Krmpotics érdekében, de eredménytelenül.

Cankovics Miodrag rendőrkapitány egy óráig hallgatta ki Krmpoticsot és egy órakor kihirdette előtte a letartóztatási végzést. A letartóztatásról a rendőrség minden felvilágosítást meg-

tagadott. Hir szerint államellenes izgatás gyanúja merült fel a képviselőjelölt ellen.

Krmpoticsot a rendőrségről átszállították az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró vasárnap délelőtt fogja megkezdeni a letartóztatott Radics-párti képviselőjelölt kihallgatását.

Összeállították Franciaország népszövetségi delegációját

Párisból jelentik: A minisztertanács szombaton döntött a népszövetségi tanács szeptemberi ülészakára kiküldendő francia delegáció összetétele ügyében.

A népszövetségi delegációt ezúttal is Briand vezeti,

és tagjai is a régi maradtak: Loucheur és Paul Boncourt. A néhány nappal ezelőtt lemondott Henry de Jouvenel helyébe egyelőre még nem neveztek ki új delegátust.

A minisztertanács ülése után Painlevé hadügyminiszter az újságírók előtt részletesen nyilatkozott

a rajnai megszálló csapatok létszámának csökkentése ügyében az angol kormánnyal folyamatban levő tárgyalásokról, amelyek Painlevé szerint még nem értek véget.

A megszálló csapatok létszáma a három szövetséges hatalom között jelenleg a következőképp oszlik meg: 76.569 francia, 7312 angol és 6351 belga katona van a Rajnavidéken. Ez a létszám jelentékenyen kisebb, mint volt az 1925 novemberi létszám. Painlevé végül annak a reménynek adott kifejezést, hogy a Londonnal folyó tárgyalások rövidesen kedvező eredménnyel végződnek.

Mint Berlinből jelentik, a Berliner Tagblatt párisi tudósítója azt írja, hogy a francia hadügyminisztérium osztrájfőnököktől kapott információk szerint

már megtörtént a döntés a rajnai megszálló csapatok létszámának csökkentésére vonatkozólag,

de részleteket addig nem közölhet a nyilvánossággal, amíg a csapatok visszavonásának pontos tervét nem állapították meg.

Idegenbe tévedt csillagok...

Ita: Kristály svájci

Szín: földszakadás az Aranka-csatorna partján. A szakadás oldalába egy barlangot ásott Dusán: az élet száműzöttje, kinek egyetlen társa — egy hatalmasan fejlett sertés.

(Mondják: hogy Dusán egy kalapácsal — egyetlen ütéssel megölte hűtlen menyasszonyát és annak vőlegényét az eljegyzési ünnepségen. Ezelőtt 30 évvel. De Dusán nem lehetett megbűntetni — mert megháborodott: harminc éve nem beszél — csak a sertésekkel — akiket megtanít barlangja őrzésére. Rettenetes ötlet... félelmetes örök...)

Dusán a barlangja előtt ül: mellette a sertés figyel a délutánba... végtelen a csend — de élő... előtte folyik a víz — az örök változás: az idő — amely mindig újra jön a cseppekben... fölötté tükröződik a végtelen ég: a kifejezhetetlen tér — amelyben Dusán barlangja olyan csodálatos életet takar, hogy a végtelen tér távolságai semmivé törpülnek el... a csatornán túl a mező színei: az élet mély zengésű himnusza világol föl... mögötte a falu: mindennapi tragédiáival — a kenyérért.

És itt: ebben a történetben Dusán forgatja az idő kerekét...

A sugarak áthullanak a szívembe: élek...

Ó, sok, sok ez a szépség — ez a kin... Ez a délután...

Jaj: nem tudom megmérni, lemérni! — megmenteni... pedig: érzem — hirtől idáig szavaimban benne volt, mint a vízben az ég tükröződése... de hol van, hová lett az: akit meg kellene állítani — hogy feleljen!...

Igy találkozott a nézése a Dusán tekintetével.

Én: a pillantásod... ó, de messze, messze vagy... az a mélység, az a fekete ott — az hogyan került oda a tiszta vizek aljába?...

Dusán: néz... halott nézésével... de ni: a fekete kapu megingott egy pillanatra résen át megvonaglott Dusán arca... egy szavam valahol berepült az ablakán... érzett.

Én: a szavaimat küldöm át neked. Nem tudom: én is sokat szenvedek... s néha-néha kapok egy-egy szót, amit szeretek odaadni egy-egy pillanathoz: valakinek: Odaadni és örülni, hogy odaadtam... Ó, olyan jó ez!

Dusán! — miért dobtad el magadtól a szókat...

Dusán: nagyon elnéz innen... a fekete kapu felett vad, mély, soha nem látott örvényes vizek zuhognak zölden.

Én: mondj egy szót Dusán! Jó a szó... édes, messzi jószág üzenete... próbáld meg! Nehéz?... nagyon fájt, hogy megcsaltak?... Látnod: nekem most fáj a te lecsukott szád... A hidról jöttem, látod: onnan... ott a víz felett mikor megállottam — lenéztem és mélyen lent valaki állott és rám nézett, de nem szólt... olyan fájó ez... sokáig állottam ott, emlékezni akartam, mint valami régi szóra... és megtaláltam: én néztem így valamikor a vizekbe, ilyen csodálkozóan... és ekkor valamit megértettem — hogy többé nem leszek az, aki voltam... érted?... soha többé nem leszek az: aki voltam... Ha érted, amit mondtam — ints nekem! — próbáld meg! Hátha könnyebbül?... Ugy sajnálak! És te?... neked nincs semmi szavad az én számomra? Olyan messze lennél tőlem? Én olyan közel éreztem magamhoz. Nekem jó, hogy beszélhetek most veled. Nos? — próbáld meg, mondj el a fűszókat nekem!

Dusán: figyel, néz...

Én: tudod Dusán, akkor: aki voltam — igen, hallgassd csak — néha rám néz így a messzi vizekből és érzem: hogy szeretjük egymást nagyon... és úgy fáj hogy mégis elválaszt bennünket egymástól valami... Ó: nem érti meg a kérdéseimet... az előbb is mondtam: te nagyon szeretted őt! — és jaj, nekem nem az, ami neked volt, mondd: hogyan lehet ez? És ő ott lennől olyan szomorúan nézett fel, mintha könnyezett volna mély fekete könnyekkel és én a könnyekben felismertem a régi szókat... tudod: amik olyan jók voltak... amiket én mondtam és nekem mondott ő — akit úgy szerettem... s amik most olyan érthetetlenek...

Dusán: hörgött... mint mikor sziklakat hasogat a hegyek romboló-építő zivatarára...

A sertés: rám nyitotta a száját, lihegett — meg akart ölni; érezte — hogy Dusán elszalad tőle.

Dusán: intett neki — hogy várjon... és ó, milyen öröm! — ez az intés már nem volt halott! — élet volt benne: könnyűség... mint mikor egy gondolat kinyitja szárnyát, hogy repüljön — hogy induljon...

A sertés: megfeszített izmokkal figyelt készen.

Én: igen, most már tudom: a tegnapi már nem a miénké... a simogatások reszketését, a szavak édes melegét meg lent, messze valahol meg lehet sejtetni — de ugyanígy megtenni, mint tegnap: nem lehet többé! Ó: minden csak egyszerű van!! Szegény Dusán te csalódtál — mint ahogy én bennem is csalódtam az a másik ott: a tiszta vizek alján... Te a hoknapról féltél — aki nem neked ígérkezett úgy, ahogy ma láttad... És ottél — megállítottad az időt... és ó, és nekem mindig a mában élsz, rettenetes halott mozdulatosságban... ó, hirtől többé te nem téved, amit tettél...

nagyon magadra maradtál szegény Dusán... bizony csodálatos: te nem idegen életeket öltél meg — hanem öbennük a magadét! Ne haragudj — én nem bánani akarok — de a te életed nekem fáj: és bennem!

Dusán: felállott és iszonyút nyugtázkodott... így csak három lépéssyire volt tőlem...

A sertés: boldogan, elégtelen rögögt.

Én: nem félek! Soha sem félttem. Erős a karom is, de erősebb vagyok — mint látod... hát gyere! — üsd meg ezt a mosolyt itt az arcomon, ha van bátorságod!... ebben a mosolyban én is benne vagyok... de több, mint ami: én vagyok! Érted-e most, hogy mit tettél? Te is benne vagy a mosolyban!!...

Dusán: az arcába csapott a két hatalmas öklével... így üthetett a kalapácsal akkor... és letérdelt és rettenetes hörgő sirással sirt — és: ó, nem volt könnye...

Én: Dusán, Dusán — kiáltottam mély fájásokkal, amelyekkel megindult a könnyem s időn-téren át hozzálelt egy szó, amit a könnyeim hoztak a kezdet kezdetétől és mondtam úgy, hogy Dusán is megértette Dusán! — szegény, szegény testvérem!!...

Dusán felnézett rám... mély csodálkozás fénylett a szemében, a zöld vizek forgatagosa zudultak le a fekete kapu felől, amely nehezen, súlyosan, domborun kezdett nyílni — mint az első gondolat az őrben — s a homlok boltözata alatt: az Isten templomának két mécsében — Dusán szemében két csepp könny csillant föl — akik eddig idegenbe tévedt csillagok voltak... Testvérem! — sóhajtott fel Dusán az ég...

Az ég csodálatosan csillogott ezen a délután...

Padej, 1927 július 29.

A véres tollas zsák

**A rablógyilkos vrsaci tollkereskedő kovini nagynénjénél vérfo-
tos zsákokat találtak — A Duna egy oszlásnak indult női holt-
testét vetett partra, amely feltevés szerint a meggyilkolt Varescu
Angelinaé — Átadták az ügyészségnek a gyilkost és az öccsét**

Négyszemközt a vonatban a rablógyilkos toll- kereskedővel

Vrsacról jelentik: A vrsaci rablógyilkos tollkereskedő bünygyében megindított rendőri nyomozás szenzációs fordulóponthoz jutott. A három hétig tartó nyomozás után végre

sikerült pozitív bizonyítékokat produkálni Radanov Dusán vrsaci tollkereskedő bűnössége mellett, akinek eddigi beismerő vallomását, amelyet naponként megváltoztatott, semmi konkrét adat nem támasztott alá.

A véres tollaszsák

A rablógyilkos tollkereskedő egyik kihallgatása alkalmával arra a kérdésre, hogy miért tartózkodott hosszab ideig Kovinban, azt válaszolta, hogy nagynénjét látogatta meg.

Zubovics detektív leutazott Kovinba, ahol tovább folytatta a nyomozást és felkereste Jovanov Julkát, a rablógyilkos tollkereskedő nagynénjét. Jovanov Julka kihallgatásakor elmondotta, hogy öccse csak egy alkalommal kereste őt fel Kovinban és az mondta neki, hogy üzleti ügyben tartózkodik a községben. Radanov nagynénje ezután elmesélte a detektívnek, hogy unokaöccse gyakran jött Kovinba, ahol a tollat vásárolta ös-sze, de csak ritkán tért be hozzá.

— Mit csinált Radanov, mikor legutoljára itt volt — kérdezte a detektív az öregasszonyt.

— Bejött és megkért, hogy itt hagyasson egy csomagot. Megengedtem és azt mondtam neki, hogy tegye le az udvaron. Öcsém itthagya a csomagot, de később visszatért és azt hiszem elvitte.

Zubovics detektív akkor átkutatta az udvart és az egyik sarokban egy ládában

rábukkant egy csomagra, melyből, mikor kibontotta, három tollaszsák került elő.

A detektív tüzetesen átvizsgálta a zsákokat és

az egyikben véryomokat fedezett fel.

Zubovics a zsákokat magával vitte Vrsacra, de — előzőleg nyolc kilométer hosszúságban — átkutatta a Brza és Vrsac csatornák mentét, de nem akadt semmilyen nyomra.

Zubovics detektív a zsákokat Vrsacon átadta a nyomozó hatóságnak és amikor Radanov előtt felmutatták

a gyilkos éisápadt és nem tudott szólni.

Később Radanov egykedvűen elmondotta, hogy

a zsák az asszonynál volt amikor leütötte.

Miután a holttestét a Dunába dobtam — mondotta — a zsákot magamhoz vettem és nagynéném udvarán rejtettem el.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a zsákokat a meggyilkolt Varescu Angelina elutazása előtt két nappal Radanov Agca Bitolska-uc'a 17. számú lakosától kérte kölcsön.

Radivojeu Agca kihallgatásakor felismerte azt a zsákot, melyet a meggyilkolt asszonynak adott kölcsön.

A véres zsák felfedezése a nyomozás szempontjából nagy jelentőséggel bír, eddig ugyanis semmi bizonyíték nem szólt Radanov Dusán bűnössége mellett csupán beismerő vallomása. Tekintettel arra, hogy a vádlott beismerő vallomása egyedül nem elegendő, hogy a bíróság el is ítélje, okvetlenül szükséges valami közvetett vagy közvetlen bizonyíték, amely a vádlott bűnösségét igazolja. A véres zsák, amelyet Radanov nagynénjénél találtak.

megdönthetetlen bizonyítéka annak, hogy Radanov ölte meg és rabolta ki a szeretőjét Vrsacon, Angelinát. A rendőrség az új lelet alapján nyomoz-

zott tovább, amikor a bünygy újabb fordulót vett.

Kifogták a Dunából a meggyilkolt asszony holttestét?

A giurgini rendőrség értesítette a vrsaci rendőrséget, hogy a napokban a község közelében egy

33—40 évesnek látszó asszony holttestét vetette partra a Duna.

A holttest személyazonosságát a giurgini rendőrség nem tudta megállapítani, mert a hulla már oszlásnak indult.

A rendőrség nem tartja lehetetlennek, hogy a holttest a meggyilkolt Varescu Angelináé. Ezt a feltevést megerősíti a giurgini rendőrorvos jelentése, amely elmondja, hogy

a holttest négy-öt hete került a vízbe. A hullán külső sérüléseket is találtak.

A vrsaci rendőrség a nyomozást ebben az irányban is kiterjesztette.

Belacrkvára szállították a rablógyilkost és az öccsét

A vrsaci rendőrség Radanov Dusánt, a rablógyilkos vrsaci tollkereskedőt és öccsét Radanov Sztevánat erős rendőri

fedezettel átszállította Belacrkvára az ügyészség fogházába. Radanov Szteván a rablógyilkos öccse a nyomozást vezető rendőrök véleménye szerint szintén résztvevő a rablógyilkosságban és

több bizonyíték szól amellett, hogy kötetten együtt ölték meg Varescu Angelinát.

Radanov Dusán feleségét a rendőrség szabadlábra helyezte.

Négyszemközt a rablógyilkossal

Reggel 8 óra. A belacrkvai vonat indulása előtt meglehetősen élénk a vrsaci pályaudvar. A portás már régen beszállást jelzett, amikor két bilincsekbe vert férfit kísér három rendőr. A furcsa menet megjelenése a vonat indulására váró utasok között nagy feltűnést keltett.

Az egyik harmadosztályú kocsiban helyezkedett el a kis csoport és ugyanoda szállt be a Bácsmegyei Napló munkatársa is.

A rablógyilkos tollkereskedőt szemmel láthatólag nagyon megviselte a három hetes fogság, kedélye azonban nem

Saccot és Vanzettit visszaszállították a siralomházba

Vanzettin kitört a téboly — Tüntetések Franciaországban Massachusetts állam legfelső törvényszékének döntése ellen — Nem történt rendzavarás Vanzetti nővérének newyorki fogadtatásán

Ujabb bombarobbanások Pittsburgban

Bostonból jelentik: A Massachusetts legfelső törvényszék határozatának kihirdetése után

Saccot és Vanzettit a fogházból visszaszállították a siralomházba.

A két halálraítélt karanfogyva haladt végig a fogház folyosóján és utközben elaladtak a fekete posztóval bevont villamoszék mellett is. Velük együtt a siralomházba kísérték Madeiros portugál állampolgárt, akinek halálos ítéletét a legfelső törvényszék ugyancsak helybenhagyta.

Vanzettin szemmel láthatóan kitört a téboly.

Polyton azt kiabálja, hogy vezessenek be rádót a szobájába, hogy az egész világnak elpanaszolhassa a vele esett igazságtalanságot.

Sacco a legfelső törvényszék határozatát közömbösen fogadta és kijelentette, hogy nem is várt más döntést.

Newyorki jelentés szerint Vanzetti nővérének, Luigia Vanzettinek pénteki newyorki megérkezésénél és fogadtatásánál alig száz ember volt jelen és a kivonult rendőri készültségek semmi dolga nem akadt.

Tüntetések Nancyban Saccóék kivégzése ellen

Párisból jelentik: A Saccóék halálos ítéletét helybenhagyó legfelső törvényszéki döntés ellen

Nancyban körülbelül ezer ember zajos tüntetést rendezett.

Miután a nancyi olasz főkonzul bíróságában csütörtökön bombát találtak, a rendőrség nagy készültséggel vette körül az olasz konzulátus épületét, de sem itt, sem a tüntetés során nem került sor rendőri beavatkozásra.

Tours város tanácsa elhatározta, hogy táviratilag fordul a párisi amerikai követséghez és tiltakozását fejezi ki a

Sacco—Vanzetti ügyben hozott legfelső törvényszéki határozat ellen.

A Sing-Sing fegyház volt igazgatója meg van győződve Sacco és Vanzetti ártatlanságáról

Bécsből jelentik: A napokban Bécsben tartózkodott W. E. Kirchwey dr., a Columbia-egyetem ismert tanára, Amerika legnagyobb fegyházának, a híres Sing-Singnek volt igazgatója, aki Sacco és Vanzetti sorsáról az újságíróknak így nyilatkozott:

— A magam részéről meg vagyok győződve a két anarchista ártatlanságáról

az akták alapos áttanulmányozása után és a nyilvánosság előtt is mindig ezt az álláspontot képviseltem. Az alibi-tanuktól eltekintve a legényegesebb számomra az a tény, hogy Sacco és Vanzetti is anyagi körülmények között éltek és előéletük alapján kizártnak látszik, hogy anyagi okokból kifolyó bűnök elkövetésére képesek lennének. Köszégtelen, hogy a por-folytatása igen hiányos és ennek Európában az újraelvével lenne az eredménye.

Ezzel nem akarom azt mondani, hogy

Az ir kormány a republikánusok ellen

A nemzeti liga kizárta azt a képviselőt, akinek a szavazatán mult a kormány sorsa

Londonból jelentik: Dublini jelentés szerint John Jings képviselő, a nemzeti liga tagja, a pártvezetőség felszólítására kilépett a pártból. A pártvezetőség azért szólította fel kilépésre a képviselőt, mert a legutóbbi parlamenti szavazáskor Jings távolléte mentette meg a kormány helyzetét.

A kormány ellen benyújtott kérelmek

változott meg. Alig indul el a vonat, Radonov Dusán beszélni kezd.

— Bizony kérem nagyon megbántam már, amit tettem, ezen most már nem lehet segíteni. Gyilkoltam, gyilkos vagyok, bünhődöm kell érte és

ha fel is akasztanak, akkor is csak annyit mondok: megérdemeltem.

— Csak azt nem tudom megérteni, miért szenvedjen az én bűnöm miatt az öcsém. Neki kérem semmi köze nincsen a gyilkossághoz.

Egyedül gyilkoltam meg Angelinát.

— Ugy hallom, most Belacrkvára visznek. Pedig szívesebben maradtam volna Vrsacon a fogdában, mert ott nagyon jól bántak velem.

— Nem sajnálja a gyermekeit? — kérdeztem.

— Miért sajnálnám — válaszolt a rablógyilkos. — Én is árva voltam, felnevelkedtem és megéltam. Nevelkedjenek fel ők is a maguk erejéből.

Belacrkvára érkezve jókedvűen bucsuzott el tőlem a rablógyilkos.

— A viszontlátásra a főtárgyaláson — mondotta és azután egykedvűen elindult a rendőrök között a börtön felé... (F. Gy.)

paradicsom-paszírozó
minden jobb vas- és háztartási újsz-
ben kapható 10710

a bírák valamilyen okból igazságtalanságot követtek el és most feltétlenül ragaszkodnak hozzá. Az a véleményem, hogy a bírák bensőleg szilárdan meg vannak győződve Sacco és Vanzetti bűnösségéről és nem akarják tűrni, hogy külső helyről az igazságszolgáltatás befolyásoltassék.

Bombarobbanások Pittsburgban

Pittsburgból jelentik: Pénteken a West-Elisabethben

két épületben bomba robbant fel, a robbanás azonban emberéletben nem okozott kárt.

A bombamerénylőket eddig nem sikerült közrekeríteni.

A portugál kormány inter-
venál a halálraítélt Madei-
ros érdekében

Madridból jelentik: Lissaboni jelentés szerint

a portugál kormány lépéseket tett, hogy Madeiros halálbüntetését életfogytiglani fegyházzá változtassák át.

Carbona tábornok táviratilag kérte Carbona elnököt az intervencióra.

lansági indítvány mellett, mint ismeretes, a parlamentben ugyanannyi szavazat esett, mint a javaslat ellen és az újköz szavazata mentette meg a kormány számára a helyzetet.

Hír szerint a kormány a legközelebbi napokban egy törvényt lépít át a republikánus párt ellen, amelynek hányorgóan kitértek határota el.

Beogradi kánikula

Ujabb bonyodalmak a meztelen szobor körül — Ezer beogradi torok Budapesten — Tényleg kövezik a fővárost — Baldwin és Beograd — Feljegyzések a főváros politikai és társadalmi aktualitásairól

Néhány héttel ezelőtt a beogradi sajtó attól volt hangos, hogy a különböző erkölcsi testületek tiltakoztak Mestrovics Iván gyönyörű szobrának a leleplezése ellen. A beogradi Terezián már hónapok óta felállították a szobor alapzatához szükséges állványzatot, azonban a szobornak leleplezése mégis folytonosan húzódik. Azok, akik ismerik a beogradi nyárspolgárok hangulatát, azt mondják, hogy a beogradi polgármesteri hivatal azért nem meri a győzelmi szobrot felállítani, mert akkor sem a papok, sem pedig a konzervatív művészeti irány képviselői nem szavaznának a demokrata listára. Mestrovics Iván a győzelmi szobrot még a balkáni háború után készítette el. Az akkor még kicsi főváros készpénzkezlete azonban nem engedte meg, hogy a megrendelt szobrot a művészől kiváltás és a gyönyörű győzelmi szobor éveken keresztül ott porosodott a város fákamrájában. Amikor Kumanudi lett a polgármester, egyik első kötelességének tartotta, hogy Mestrovicssal rendezze a szobor anyagi kérdését. Amikor ez is megtörtént, Mestrovics megadta az engedélyt, hogy a szobrot felállítsák. A szobor előkészületi munkáinak megindulása után a beogradi sajtóban soha nem látott sajtókampány indult meg, amely a szobor felállítását ismét a végtelenségig húzta el. Az egyik beogradi lapnak lelkes olvasója a kampány alatt nyilatkozatot küldött be a lap szerkesztőségébe, amelyben a meztelen győzelmi szobor felállításának a problémáját úgy ajánlja megoldani, hogy kérje meg a város Mestrovics szobrását, hogy öntse át a szobrot, azután a meztelen győzelmet ne álló, hanem ülő állapotban ábrázolja. Ezáltal a meztelenség kiütköző pontjait át lehetne hidalni és erre az egyház, valamint a lapok támadásai is abbamaradnának. A város vezetősége, amint értesülünk, a választási agitáció bokros teendői miatt, még nem ért rá válaszolni, a szinte böles tanácsadóknak.

A Hungária magyar sportklub beogradi vendégszeroplése nyomán fakadt érdeklődés még a választási hullámokon is túlesapott. A beogradi sportközönség rengeteg sokat várt a kedvenc hízi bajnokcsapatának szereplésétől és azt hitte, hogy a BSK, ha nagy fáradtsággal is bár, de mégis legyűri a magyar bajnokcsapatot. A sors azonban inkább a Hungáriának kedvezett és el lehet mondani, hogy a beogradi ucca mérkőzés után olyan képet mutatott, amilyent Beogradban csak választás vagy kormánybukás után láthat az ember. Csoporthozba verődött emberek éjjelleg tárgyalták a vereséget. A BSK fanatikusai azonban nem hagyták annyiban a dolgot, biznak csapatjukban és remélik, hogy a budapesti revansmérkőzés alkalmával majd kiközösörik a csorbát. Ezért a beogradi sajtó napok óta erős propagandát fejt ki annak az érdekében, hogy a jövő vasárnap Budapesten megtartandó mérkőzésre a beogradiak minél számottevően utazzanak fel, hogy legalább ezer torok legyen Pestben, amely lelket önthetne az idegen pályán kissé bátoritanul mozgó csapatba. A különvontan való utazáshoz nem kell utlevél, sem vízum s így érthető, hogy már eddig ezren jelentkeztek.

Beograd város kövezése már nem választási trükk többé, most már szépen hozzáálltak a főváros kikövezéséhez. Az idén csak tíz hosszú ucca kikövezését fogják befejezni, de a jövő esztendőben még nagyobb erővel fog megindulni a munka. Tavaly a községi választások előtt, még a pénzügyi miatt nagyon problematikus volt Beograd kövezése, de azért a régi városi vezetőség mégis meg akarta mutatni, hogy tudja, hogy mi jár a választópolgároknak. A választások előtt néhány héttel minden részszul kövezett utcákon nagy halom granitköveket raktak ki, mintha jelezni akarnák, hogyha a radikális városi vezetőség megkapja a városához többséget, akkor minden utcát azonnal ki fogják kövezni. Az idén is kihirdték az aszfaltot, a köveket és az emberek nehezen hitték el, hogy addig meg fog indulni a kövezési munka, amir azt tényleg el nem kezdték. Az idén is választások előtt állunk, a múlt emlékei még énkben bennünk éltek, de az idén már nem kirakott kövekkel, hanem a kövezéssel akarják a választópolgárok bizalmát

megaverni. Nagy dolog ez a mult tapasztalataihoz képest. Akkor erre se gondoltak.

A jugoszláv főváros sem akar a divatkérdésben elmaradni Páris mögött.

Általános sztrájk készül Amerikában

A Sacco és Vanzetti védelmi bizottság tiltakozásra szólította föl a munkásszervezeteket

Newyorkból jelentik: Sacco és Vanzetti védelmére alakult nemzeti bizottság táviratiilag felszólította a világ valamennyi munkásszervezetét, hogy

hétfőn mondják ki az általános sztrájkot.

A munkások között a hangulat olyan elkeseredett, hogy egész biztosra veszik, hogy

hétfőn több százezer munkás szünteti be a munkát,

hogy tiltakozzanak az olasz anarchisták: Sacco és Vanzetti kivégzése ellen.

A szombori ügyészség fogházába szállították a gyilkossággal vádozt krnyajai földbirtokost

Jauch János és Slezák József mindent tagadnak — A megszöktetett tanu — Jauch földbirtokos Csiszler halála után elvált feleségétől, hogy elvegye Csiszler özvegyét

Szomborból jelentik: A rejtélyes krnyajai gyilkosság ügyében a vizsgálatot tovább folytatják és bár eddig semmi pozitív adat nem merült föl.

A vizsgálat egyre több gyanus momentumot talál, melyek illu Jauch János és Slezák József bűnössége mellett szólnak.

A vizsgálatot Penza Pavla, a szombori törvényszék vizsgálóbírája vezeti, aki másfél napot töltött Csonoplyán, ahol kihallgatta a vádlottakat, ezenkívül számos tanut, akik Csiszler halálának körülményeire nézve tettek vallomást. A vizsgálóbíró előtt

illu Jauch János földbirtokos és Slezák József héres mindent tagadtak.

Slezák kijelentette, hogy nem igaz a névtelen levélírónak az az állítása, hogy ő Csiszler halála napján, késő este egy kocsmában kereste volna Jauchot, a kérdéses napon otthon tartózkodott, dolgát végezte, este pedig lakásán aludt.

Penza vizsgálóbíró több tanut rendelt be Krnyajáról Csonoplyára, köztük Sum Jánosné, aki

Csiszler halála napján az északát a Csiszler-házban töltötte.

Sum Jánosné, akinek vallomása döntő fordulatot adhat a vizsgálatnak, meg is érkezett Csonoplyára, de amikor a csendőrség a vizsgálóbíró elé akarta vezetni, sehol sem találták — eltűnt a községből. A csendőrség megállapította, hogy

az asszony felült Jauch János apjának kocsijára és az öreg Jauchal együtt kocsin elhagyta Csonoplyát.

A vizsgálóbíró rendelkezésére a csendőrség tüvé tette az egész környéket, de sehol sem tudták fölkeresni. A krnyajai csendőrséget is értesítették, hogy ha Sum Jánosné hazament, azonnal szállítsa át Csonoplyára a vizsgálóbíró elé. Az asszony azonban, aki csütörtök délután távozott el a községből, pénteken este tért csak haza, amikor Penza Pavla már Csonoplyán befejezte a vizsgálatot és visszatért Szomborba. A vizsgálóbíró elrendelte, hogy

Sum Jánosné csendőrségi fedezettel szállítsák be Szomborba.

Az asszony különös eltűnése Csonoplyáról azt a gyanút kelti, hogy

Sum Jánosné, aki koronatanu, vagy meg akarták szüntetni, vagy meg akarták vergetetni, hogy illu Jauchra nézve kedvező vallomást tegyen.

A választ erre mindenesetre megadja

majd az asszony kihallgatása, mely arra nézve is döntő lesz, hogy

illu Jauch Jánosnak és Slezák Józsefnek valóban van-e köze Csiszler halálához.

A vizsgálat abban az irányban is folyik, hogy a névtelen levelet ki írhatta. Penza vizsgálóbíró, Csonoplyán kihallgatta Kauder krnyajai kocsmáros, akit a levélírással gyanúsítottak, íráspróbát is vettek tőle, ez azonban nem vezetett eredményre. A névtelen levél gót betűs, német szövegű, a kocsmáros azonban

se jól németül nem tud, se a gót betűt nem ismeri.

A letartóztatott Jauch János, mint megállapították

Csiszler halála után elvált feleségétől, csak hogy Csiszler özvegyét elvehesse.

Penza vizsgálóbíró elrendelte illu Jauch János és Slezák József letartóztatását és szombaton mindkettőjüket beszállították a szombori ügyészség fogházába. A letartóztatás ellen Jauch felebbezett a vádtanácschoz, mely vasárnap hozza meg döntését.

A vajdasági polgármesterek konferenciája

Kikindán a községi törvénytervezet módosítását beszélték meg

Kikindáról jelentik: A vajdasági városok polgármesterei szombaton Kikindán konferenciát tartottak, melyen a községi törvénytervezet került megvitatásra.

A konferencián résztvettek dr. Borota Branisláv noviszadi, Cvelenov György szombori, dr. Szilpics Károly szuboticei Szpajics Tósa belackrjai, Alekszicsics Bogoljub becskereki, Lepedát Milivoj ki-

kindai, Jovanovics Vlada pancsevői polgármester és Zavisics Koszta szentai főjegyző.

A konferencián, mely délelőtt tíz órakor kezdődött a városháza tanácstermében, a községi törvénytervezet módosításait állapították meg. A konferencia után Kikinda város bankettet adott a vendégek tiszteletére.

Szökött fegyencet fogtak az adai nagyvendéglőben

Szentáról jelentik: Az adai nagyvendéglőben pénteken éjjel a vendégek figyelmét egy rosszul öltözött negyven év körüli férfi vonta magára, aki órákon át cigányokkal mulatott és közben több ezer dinárt osztogatott szét a cigányok között. Többen felhívták a rendőrség figyelmét is az ismeretlenre, akit egy rendőr igazolásra szólított fel. Az igazolásnál kiderült, hogy az ismeretlen Pócs Urbán szentai illetőségű napszámos, aki három társával együtt egy hónappal ezelőtt szökött meg a mitrovicai fegyházból. A rendőr Pócsot letartóztatta és bekísérte a község házára, ahol még az éjszaka folyamán kihallgatták.

Kihallgatása során elmondotta, hogy öt évi fegyházbüntetését töltötte a mitrovicai fegyházban, ahonnan, amikor egy alkalommal többedmagával munkára vitték, három társával megszökött. Szökését követő éjszakán az egyik szerén-ségi faluban rejtőzött el, majd társával együtt tovább igyekezett. Utközben több kocsit megtámadtak, a kocsin ülők ruháit lehúzták és magukra vették a fe-

gyencruha helyett. A csendőrök azonban állandóan nyomukban voltak és egy kukoricásban majdnem bekerítették őket. Minthogy a társaságban való bujkálás kezdett veszedelmes lenni, elvált társaitól és míg azok Dél-szerbiába menekültek, ő a Bánát felé vette útját és ott rejtőzött el.

Pócs megintozásakor, ruhájába bevarrva, tizennyolcezer dinárt találtak, amelynek eredetéről nem tud elfogadható felvilágosítást adni. Azt állította, hogy Bocsár községben, egy Antal nevű földbirtokosnál munkát vállalt: a házat vakolta be. Amint a padláson dolgozott, egy ott heverő régi szekrényben sok ékszer és pénzt talált. A pénzből magához vett tizennyolcezer dinárt, amit a ruhájába varrt, a zsebeit pedig megtömte százdinárossal, de ezt a pénzt utközben elköltötte.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy Pócs a nála talált pénzt rablás útján szereztte. Kihallgatása után beszállították a szentai főszolgabíróságra, a nyomozást pedig folytatják.

HIREK

— **Uj tőzsdél kormánybiztos Szomborban.** Szomborból jelentik: A kereskedelmiügyi miniszter dr. Tómiás György volt polgármestert a szombori tőzsdénél viselt kormánybiztosi állásától felmentette és helyébe Katyanszky György városi katonai tanácsnokot nevezte ki.

— **Szarajevói feltaláló előadása Szuboticán.** Radosevics Ante szarajevói mechanikus szombaton Szuboticára érkezett, ahol előadást fog tartani a víz és a szél erejének praktikus kihasználásáról a technika terén. Radosevics Antének több találmánya is van, amit magával hozott és amiket he fog mutatni a közönségnek. Radosevics Ante nemrég Zagrebban és Beogradban tartott szakaszerű előadásokat és bemutatta találmányait, amelyekről terjedelmes cikkekben számoltak be a beogradi és a zagrebi lapok.

— **Magyarország atlétikai bajnokságai.** Budapestről jelentik: Magyarország atlétikai bajnokságai szombaton megkezdődtek. Az első nap eredményei:

200 méteres: 1. Malitz (Berlin) 21.7 mp. 2. Hajdu 21.7 mp. (országos rekord) 3. Schlösske (Berlin) 22.5 mp.

Távolugrás: 1. Püspöky 6.96 m. 2. Farkas 6.91 m. 3. Somfai 6.75 m.

Rudugrás: 1. Király (Debrecen) 3.66 m. 2. Hévízi 3.55 m.

Geregyvetés: 1. Szepes 60.23 m. 2. Gyurkó 57.24 m.

400 méteres gdt: 1. Somfai 57.2 mp. 2. Ferenczy 58 mp.

800 méteres: 1. Magdics 1 p. 58.6 mp. 2. Bary 1 p. 58.6 mp. 3. Marton 1 perc 58.8 mp.

5000 méteres: 1. Papp 15 p. 28.6 mp. 2. Gross 16 p. 01.2 mp.

— **Belratkozás a szubotici gyorsíróiskola kétéves tanfolyamára.** A szubotici államilag segélyezett kétéves kereskedelmi gyorsírószakiskola első osztályába 1928—28. tanévre husz növendék nyerhet felvételt. A még üresedésben levő helyekre naponta délelőtt 9—12 óra között lehet beiratkozni VI. Petrogradska ul. 27. szám alatt.

— **Halálra típorták a loval.** Szrbobrából jelentik: Kopalek Márton szrbobráni gazdálkodó leesett kocsijáról és a loval összetipták. A segítségére siető emberek Kopaleket holtan húzták ki a kerekek alól.

— **A titokzatos láda.** Szentáról jelentik: Pénteken délután több munkásasszony az Engla-szigettel szemközt, a Tiszapart bánáti oldalán szedret szedett. A szederbokrok között egy zöldre festett ládára akadtak, amely he volt lakatolva. Amint az asszonyok emelgetni próbálták a ládát, a cserjésből valaki rájuk lött, mire rémülten elmenekültek. Átjöttek csónakon Szentára és jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrkapitányság két rendőrt küldött az asszonyokkal, de mire át értek a tulsó partra a láda már eltűnt. Mint hogy a rendőrség büntényt séjt, megindította a nyomozást.

— **Botörés Beeskerekben.** Beeskerek-ről jelentik: Vakmerő botörés történt pénteken éjjel Beeskerekben. Felő Dragutin, beeskereki diák, aki szombaton hajnalban érkezett meg diámbácsi kirándulásáról, hazaférve Frankopán-uccal lakásukra hosszas zörgésre sem tudott bejutni. Ekkor észrevette, hogy a konyha ablaka nyitva van, mire azon át bemászott és megindult anyja hálószobájá felé. Amint az első szobába ért, idegen hangokat hallott, mire visszamenekült az uccára és fellármázta a szomszédokat. Az egyik szomszédnál aludt anyja is, akivel együtt visszamentek lakásukba, de mire odaértek, ott már senki sem tartózkodott, ellenben a butorok szerteszét voltak dobálva. Az első pillanatban látszott, hogy betörők lártak a lakásban, akik nagymennyiségű ékszert vittek el magukkal. Jelentést tettek a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

— **Véres bál Szerbitében.** Beeskerek-ről jelentik: Szerbitébe község egyik vendéglőjében pénteken bált rendeztek, amelyen véres esemény játszódott le. Rajics Ljuba földműves összeszólközött Rblavacski Sztancijó nevű társával és az összeszólközés hevében kétszer rálőtt Rblavacskira. A súlyosan megsült embert a kórházba szállították, Rajicsot pedig a csendőrség letartóztatta.

— **Nagy távoli földrengést jeleznek a szejzmográfok.** Milancból jelentik: A faenzai földrengésjelző állomás szejzmográfja három óra hosszat tartó rendkívül heves távoli földrengést jelzett. Egyes földlökések olyan erősek voltak, hogy a szejzmográf valamennyi tüje kiugrott az ingából és mindössze egy tü tudta feljegyezni a rengési hullámokat. A földrengés központja körülbelül kilenczer kilométernyi távolságban lehet valószínűleg északkeleti irányban. A rengési hullámokból ítélve a földrengésnek katasztrófális hatása lehetett.

— **Súlyos uccal harc Párisban kommunisták és a rendőrség között.** Párisból jelentik: Pénteken súlyos uccal harc támadt Párisban körülbelül 700 kommunista építőmunkás és egy nagyobb rendőresapat között. A kommunisták megtámadták egy munkásapartot, amely a sztráikutatással nem törődve, résztvevett a földalatti villamos építkezésénél. Az uccal verekezésbe a rendőrség is beavatkozott és egy óráig tartó kizárás után szétkergette a kommunistákat, akik közül tizenegyen súlyosan megsebesültek. Több embert letartóztattak.

— **Balti szövetség készül.** Moszkvából jelentik: Moszkvai politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel figyelik azt a konferenciát, amely most folyik Kóvnóban. Esztország és Lettország külügyminiszterei közt. Moszkvában azt hiszik, hogy ez a konferencia beforja bizonyítani, hogy lehetséges angol terv ellenére is balti szövetséget alakítani Lengyelországgal közreműködésével és minden oroszellenes él mellőzésével.

— **Megint dráéit a noviszadi villamos.** Noviszadról jelentik: A noviszadi villamos részvényársaság szeptember elsejével 25% -al felemeli a villamosbérletek árát. A bérletjének az összes vonalakra az eddigi 150 dinár helyett 200 dinárba, két vonalra 150 dinárba, egy vonalra az eddigi 75 dinár helyett 100 dinárba fog kerülni.

— **„Albus” kozmosz-szappan** elsőrangú nyersanyagokból készül, az egészséget óvja.

— **A noviszadi Nemzeti Színház kapunyitása.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Színház szeptember tizenötödikén nyitja meg kapuit. Ez idén is csak színházterülettel szerveznek, de a tervek szerint, Vesztes beogradai operettársulata októberben egy hónapra Noviszadra jön vendégoperálni, mely idő alatt a noviszadi színházterület a Városi néptársulat helyiségekben fog vendégerejésre menni.

— **Vasárnap véget ér a vrbázi iparkialitás.** A vrbázi iparkialitás, amely augusztus 14-én nyílt meg, vasárnap véget ér. A kiállításnak szép anyagi és erkölcsi sikere volt. Csütörtökig a kiállítást nagyüzemben keresték fel, vidékiek és megjelentek azt tanítók vezetése alatt a környéki iskolák tanulói is.

— **Késsel támadt lugára.** Zsabalyról jelentik: Sarinesics Milorád zsabalyi földműves pénteken késsel támadt Draginó nevű lugára és pénzt követelt tőle. A leány szünet helyzetében teljesítette a lány kívánságát és ezer dinárt adott neki. Miker a férfi eltávozott, a leány jelentést tett a csendőrségnek, amely Sarinesicsot letartóztatta.

— **Házasság.** Krausz Sárka Szubotica és Milincz Miklós Senta házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Monitorok Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A dunai hadiflottilla három monitorja a napokban Sztaribecsejre érkezett, ahonnan Szentára folyattak útjukat. A két monitorhoz egy katonai megfigyelő léggömb volt erősítve. A monitorok pénteken visszatértek Noviszadra.

— **Kétszer adta el a földjét.** Zsabalyról jelentik: A zsabalyi csendőrség letartóztatta Zsivanov Ráda dobvoljácot, aki földjét két embernek adta el. Átadták az ügyésznek.

— **A sztari-becseji katonai kerület parancsnoka szabadságon.** Sztaribecsejről jelentik: Hadzsi-Antovics Sztavra ezredes, a sztari-becseji katonai kerület parancsnoka egy havi szabadságra Vrnjeska-Banjára utazott.

— **Két milliárd leivel megkárosították a román vasutat.** Aracról jelentik: A galatii hatóságok nagyszabású csalásoknak jöttek nyomára. A csalásokat Katz Moise ismert multimilliomos fa-exportőr követte el, aki egy vasúti tisztviselő segítségével meghamisította a fuvarleveleket. A kereskedő első osztályú fát exportált, amelynek illeteke végösszege tízezer lei, a fuvarlevélben azonban a szállományokat párkányfának tüntették fel, amelynek illeteke csak kétezer leit tesz ki. A vasut kára tehát vagononként nyolcezer lei. Miután Katz évenként sok ezer vagon fát exportált és visszáféseit hosszú időn keresztül üzte, az államvasutak kára két milliárd lei. Katzot letartóztatták, bűntársa azonban megszökött.

— **Egy tehervonat összeütközött a nyaraló gyermekek vonatával.** Bukarestből jelentik: A főváros közelében levő Fundulea állomáson a constantai személynovat összeütközött egy benzinszállító tehervonattal. Az összeütközés következtében a két mozdony és a személynovat egyik kocsija összetört. A szomszédos állomásról azonnal segélyvonatot indítottak a szerencsétlenség színhelyére. A romok közül holtan húztak ki egy fékezőt és négy súlyosan sebesült vasutast. Az utasok közül hárman sebesültek meg. Az összeütközést egy fékező és egy forgalmi tisztviselő idézték elő, akik a szerencsétlenség után elhúntak. A személynovat tele volt gyermekekkel, akik Constantából és Techirghiolból tértek vissza nyaralásról. Az utasok között leírhatatlan pánik tört ki, miután az összeütközés éjjel, álmukban lepte meg őket.

— **Uszóverseny Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: Sztaribecsejen vasárnap délután négy órai kezdettel uszóverseny lesz a Péter király csatorna torkolatánál. A verseny programja: 1. 50 m. női verseny. 2. 100 m. férfi gyors. 3. 250 m. férfi verseny. A verseny iránt nagy az érdeklődés Sztaribecsejen. Bevezetések a tiszai fürdőháznál eszközölhetők.

— **Ágyút lopott, mert kíváncsi volt a szerkezetére.** Brázezeiből jelentik: Hoedelen Főzsig pirosin hatalmas ágyu áll a világháború emlékére. A napokban megjelent az ágyu előtt egy társzeker, néhány ember levette az ágyucsövet, feltepte a szekérrre, aztán elrohogott a szekér. Ez még a hajnali órákban történt, nyggyhoz senki sem volt a közelben. Reggel aztán kiderült, hogy ellopták az emléktárgy csövet. Keresték a tettest, de nem találták. Rövidesen jelentkezett egy négyéves fiú, aki előadta, hogy ő lopatta el néhány napra az ágyucsövet mert tanulmányozni akarta annak komplikált szerkezetét.

— **Civakodás közben szívszélhűtés érte.** Pozsonyból jelentik: Mazan Johanna 70 éves pozsonyi asszonyt holtan találták lakásán. Előbb az volt a gyanu, hogy a cselédje ölte meg, mivel a cselédlány eltűnt a házból, lehetőleg pedig a szomszédok heves veszekedést, civakodást hallottak az öregasszony konyhájából. Az orvosi vizsralat azonban megállapította, hogy Mazanné szívszélhűdést kapott, amelyet nyilván a civakodás izgalma idézett elő. A cselédlány rémültében menekült el a holttest mellől.

— **Óskori temetőt ástak ki Egyiptomban.** Londonból jelentik: Kairótól délre négy mérföld távolságban — mint Kairóból jelentik — egy tudományos ásatás közben napvilágra került egy ősi temető. A khargai oázis tájékán akadtak a ritka leletre és a földtárt sírokban talált aranyékszerekből megállapították, hogy a temető a Krisztus előtti harmadik évszázadból való.

— **Egy német hagyatéki gondnok kettős élete.** Berlinből jelentik: Órlási botrányt keített Berlinben Paul Ruppolt hagyatéki gondnok ügye. Nemrégiben derült ki, hogy ez a tisztviselő egész sereg rábizott örökséget elsikkasztott. Most újabb három esetet jelentettek be. Jelentkeztek egy közigazgatási bírónak egy gróinónek és egy hivatalnoknak az örökősei, akiket Ruppolt szintén súlyosan megkárosított. Ruppolt összesen hét örökségből sikkasztott és az elsikkasztott összeg 250.000 márkát tett ki. A nyomozás megállapította, hogy Ruppolt kettős életet élt. A hivatalban mint a legszerényebb, a leglelkismeretesebb embert ismerték, főnökei szerették. Ha olyan ügyfelekkel kellett tárgyalnia, akik értettek a jogi és pénzügyi dolgokhoz, vigyázott és lelkiismeretesen végezte el a rábizott feladatot. Szabad idejében azután költekező, elegáns életmódot folytatott. Lakásait sirin változtatta és sirin utazott fürdőhelyekre, ahol fejedelmi módon élt. Most letartóztatták.

— **Peruban két Van Dycket és egy Murillót találtak.** Rio de Janeiroból jelentik: Peru fővárosából, Limából jelentik, hogy egy arisztokrata család kastélyának képtárában európai műértők felfedeztek két kitűnő Van Dyck festményt. Az egyik Szent Magdolnát ábrázolja, amint a szegények között adományokat osztogat, a másik pedig az aranygyapjú imádását. A szakértők egy szép Murillót is találtak, amelyen Mária Jézussal látható.

— **Egy buvár tragikus halála.** Berlinből jelentik: Tragikus körülmények között halt meg pénteken egy buvár. Az altonai villamosművek vizalatti részében dolgozott állandóan Bartel buvár. Miker munkájából vissza akart térni a levegőre, elszakadt az a cső, amelyen át sisakjába felülről a levegőt pumpálták. Néhány perc alatt megfulladt a víz felekén a szerencsétlen buvár.

— **Svehla a csehszlovák vasút bérbeadásáról tárgyal.** Prágából jelentik: Svehla miniszterelnök szombaton több hétre külföldre utazott. Utazása során alkalma lesz ismét érintkezésbe lépni azzal az angol-amerikai pénzcsoporttal, amellyel már hir szerint tárgyalások folynak a csehszlovák államvasutak bérbeadásáról.

— **A legkellomesebb utókura a budapesti Svábhegy-szanatóriumban tartható,** mely elvitatathatlanul a legszebb szanatórium Középeurópában. Nem túlzás, de a budapesti Svábhegy-szanatórium a modern szálló kényelmével szolgál és emellett a modern orvosi tudomány gyógyeszközei felett is rendelkezik. A szanatórium látogatói meleg otthonra lelnek, melyben a magyar főváros kulturális adottságaival együtt élvezhetik a természet szépségeit.

— **Népünnepély Pálicson.** A pálicsi fürdőigazgatóság vasárnap, huszonnegyedikén délután három órai kezdettel a fürdő parkjában nagyszabású népünnepélyt rendez. A sok ötlettel összeállított, gazdag műsor kiemelkedő számai: dühöngő konyha, kacavadászat, állatkert, pócozó-gép, ágyulövődözés, fánkevés, aranykeresés, zsákfutás, akadályverseny, kacsaviadal és sok más mulattató szórakozás. A parkban katonazené és cigányzene játszik, a sátrakban elhelyezett lacikonyhákban olcsó és izletes ételek lesznek kaphatók. Este nyolc órakor tombola, este kilenc órakor Szabó Marci együttese a „Nótás kapitány” operettet mutatja be. Az előadás után tánc reggelig. Villamoskocsik egész éjjel közlekednek. Rossz idő esetén a népünnepélyt augusztus huszonnegyedikén tartják meg azonos programmal. A „Nótás kapitány” előadására belépőjegyek Raczkó Mihály urnál (Trg Slobode) kaphatók, vagy 193-as telefonon megrendelhetők.

Vajdaságiak kedvenc találkozó-helye!

Budapest, VI., Pauerly Ed. - oca 52. sz., az Andrássy-ú. és Ottogon-tér sávjelen közelében — Telefon 14-09.
Központi fűtés, fűdős-bák, hide - m. lekviz. Mérsékelt árak! 7442

ARLON-SZÁLLÓ

Kitüntetett tűzoltók. Szoborbránból jelentik: A szoborbráni önkéntes tűzoltó testület főparancsnoka, Pionicski Zsárkó a napokban adta át a bácskai Tűzoltó Szövetség kitüntéseit a szoborbráni tűzoltóknak. Pongrácz István harmincötévi szolgálata jutalmául aranyérmét, Baranyi István, Jozst Nándor, Fehér Sándor, Kiss András, Tormási János és Bangó Mátyás tűzoltó altisztek pedig bronz szolgálati érmet kaptak.

Dr. Szegő Ferenc fogorvos hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte.

Szvetozár-Milietesi tófürdő. A fürdő igazgatósága közli, hogy meleg iszapkád-fürdője a közönség rendelkezésére áll. Vize és iszapja reuma, köszvény, csontfájdalmak, étvágytalanság és idegesség ellen a legjobb hatása. Már néhány napos napkúra és a szabadban levő nagy bazenfürdő után sok súlyos beteg örömmel és boldogan hirdeti, hogy egészséges. A fürdőhely teljesen pormentes és kellemes, üde levegőjű. A szépen gondozott park és a fürdő előtt elhúzódó telecskai dombok a legregényesebb kilátást nyújtják. Jó kiszolgálás és a fürdő kedvező fekvése folytán minden fűrdővendég jól és otthonosan érzi magát itt. Aki pihenés, üdülés és gyógyulás céljából egyszer idejött, elfelejti minden baját és öröme mosolygó arcát távozik. Hosszabb időre itt tartózkodók lakást és ételmezt a fürdőn kaphatnak. Hetenkint többször zene. A közönség fővonal melletti fekvésénél fogva a fürdő könnyen megközelíthető, miután a vasúttól a fürdőre külön kocsijárat van.

Korán reggel hármat rikkant
[a rigó
Legjobb pezsgő-iimondé a Clio
Mezőn, gyárban, irodában
[felüdit
Kánikulai melegben ez hűsít

Orvosi hír. Dr. Vigh Ágoston belgyógyász-specialista, a budapesti II. számú bel- és idegklinikai volt tanársegéde rendelését Szentán megkezdte. (Boška Jugovića b., a zsidó templom átellenében.)

Fővárosi nivón álló sörcsarnok Vrsacén. Vrsacról jelentik, hogy a közel-muliban nyitotta meg Wessel Adolf ismert nevű vrsaci cég a Weiffert pancsevői sörgyár sörcsarnokát a város központjában, a Princ György-teremen, a Szerb Kaszinó helyiségeiben. Az elegáns éttermet fővárosi mintára, stílusosan rendezték be és Vrsac jelenleg egyik legszebb helyisége. Megnyitása óta a közönség tömegesen látogatja a Weiffert-sörcsarnokot, ahol a legjobb és mégis legolcsóbb konyha található. Ez az étterem máris az utazóknak kedvenc találkozó helye.

Orvosi hír. Dr. Kuhar Durlen Ágost, beogradi orvosspecialista megkezdte működését Vrnjacska-Banjan, Kocsen Mladenovics építész házában (Sofirovics-szálloda mellett). Beszél magyarul és németül is.

Dr. Sattler Mátyás noviszadi orvos szabadságáról visszaérkezett és rendelését e hó 24-én újból megkezdte.

ZAGREBI VÁSÁR

VIII. NEMZETKÖZI,
ALTALÁNOS
NAGY MINTAVÁSÁR

augusztus 28-tól szept. 5-ig

50 százalékos menedeli kedvezmény vasutakon és gőzhajón.

Vásárigazolványok kaphatók minden utazási irodában és minden nagyobb pénzüzetnél.

A 140-es órák títka. A szoborbráni törvényszéken szombaton tárgyalta a Pavlovics-tanács a Gubányi József és Mihály elleni bűnügyet, akiket azzal vádolt az ügyészség, hogy ez év április 8-án, a kelet felé vezető vonalon, a 110-es órháznál kiszedték a szegeket a sínkekből, hogy ezáltal a budapesti gyorsvonat kisiklását idézzék elő. A két vádlott, a kik vizsgálati fogságban voltak, tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. Előadták, hogy történetesen a 110-es órház közelében van a házuk és amikor az órház melletti vonalszakaszon felfedezték, hogy valaki kiszedte a szegeket a sínkekből, a csendőrség őket vette gyanuba, de ők nem tudnak az egészről semmit és a tettet sem a csendőrök előtt, sem a vizsgálat során nem ismerték be. Miután a kihallgatott tanuk vallomása sem szolgáltatott bizonyítékot a két Gubányi-testvér bűnössége mellett, Mak-szimovics Szvetiszláv államügyész eljette a vádat, mire Pavlovics elnök kihirdette a bíróság határozatát, mely szerint a vádlottak ellen beszüntetik az eljárást és egyben elrendelik azonnali szabadonbocsátásukat.

Eljegyzés. Mezneries Jucika urleányt eljegyezte Ilanković Sztévo kereskedő Szoborbránban. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Jocić Milorád nyugalmazott főállamügyész Noviszadon, Zseljeznicka ulica 66. szám alatt ügyvédi irodáját megnyitotta és mindennemű peres kérdésben a t. jogkereső közönségnek rendelkezésére áll. Büntető ügyben t. kar-társaknak jogi tanácsot szolgál. Irodavezetője dr. Grubies Andra volt nagybecskereki városi főjegyző és dr. Trumbić volt irodavezetője, pénzügyi, katonai, közigazgatási, kereskedelmi és adóügyekben is elismert gyakorlattal bír.

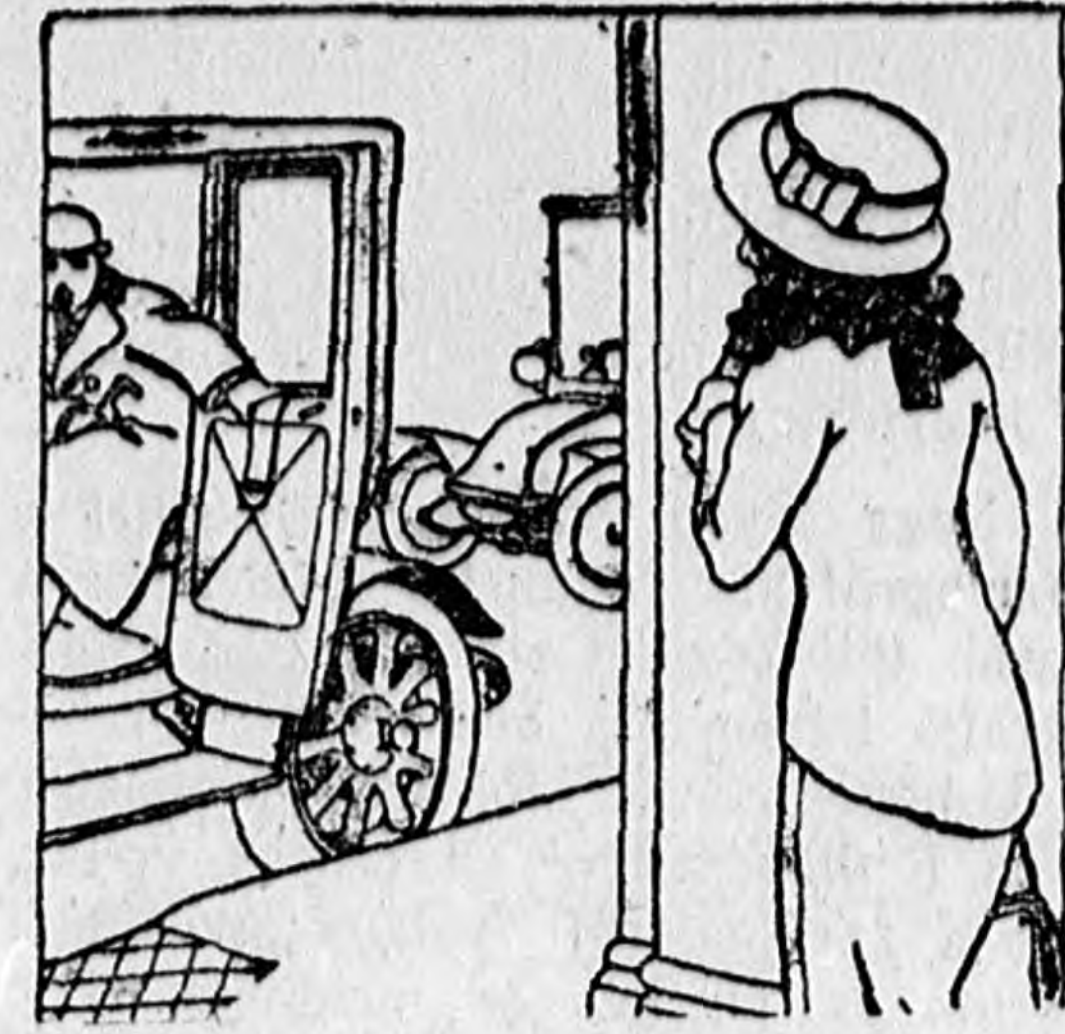
Apagyilkos orvos. Aradról jelentik: Borzalmas családi dráma játszódott le Besztercén, Budusan Demeter gazdag háztulajdonos és birtokos házában. A földbirtokos családjában az utóbbi időben igen gyakran voltak civódások, mert Budusan orvos-fia nemrégén apja akaratára ellenére nőiült meg, viszont édesanyja a fiatal pár védelmére kelt. Pénteken délután ismét szóba került a házasság ügye. A kiméletlen lelkű gazdálkodó heves szóváltás után ütlegelni kezdte feleségét, akinek segélykiáltásaira fia, dr. Budusan Oktavian a szobába lépett és testével védelmezte édesanyját. A fiu közbelépése sem akadályozta meg Budusan Demeter abban, hogy feleségét tovább ne hántalmazza. A szóváltás hevében a fiu erőlyesen rászólt apjára, mire Budusan Demeter az éjjeli szekrényhez ugrott, ahonnan revolvert rántott elő. A fiatal orvos testével védelmezte anyját, de Budusan ebben a pillanatban kétszer elsütötte revolverét feleségére, illetve fiára. Dr. Budusan Oktavian szintén revolvert rántott és elsütötte. A golyó szíven találta édesapját, aki jajszó nélkül holtan rogyott össze. Dr. Budusan Oktaviant előállították az ügyészségre. Vallomásában előadta, hogy igazgatóságában vette elő és sűtötte el revolverét. A teljesen megtört apagyilkost az ügyészség letartóztatásba helyezte.

Bőirenyheség, gyomor- és bélhurut, a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, vakbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes »Ferenc József« keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a bélműködést kitünően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Orvosi hír. Med. dr. Feuer Imre fogászati rendelőjét Pancsevón ul. Vojvode Misića 4. alá (Korzó) helyezte át.

Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú **Park-szálloda**, amennyiben a szobák árából husz százalék, az éttormi árakból pedig tíz százalék engedményt ad a legutóbbi előfizetési nyugta felmutatása ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható, szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

KINTORNA

— De kedvesem, most legalább ötven dinárral többet kell az autóért fizetnem, amiért ennyi ideig várt itt.

— Nem baj! Hiszen legalább öt dinárt megtakarítottam azzal, hogy ebben az üzletben vásároltam.

Tanító: No, gyerekek, ki tudja nekem megmondani a »felébredni« ige múltidejét.

Móricka: Aludni...

Egy ismert író, aki tömegesen gyártja a szerelmi regényeket, igen elhanyagolja saját feleségét.

— De mondd csak apukám — tör ki végül az asszony — hát számomra sohasem jut egy órácskád?

— Ugyan kérlek, itthon nem szeretek szakdolgozól beszélni — válaszolja a férfi.

Szalmaözvegyek böléznak a nyári vendéglő-kertben.

— Mit ír a feleséged Abbáziából? — kérdezi valak, az ügyvédőtől, aki mentalitására nézve meggyőződéses strindbergianus.

— Azt írja, hogy jól érzi magát és nem is jön addig haza, amíg nagyon nem kívánom.

— És mit feleltél neki?

— Hogy nincs nekem annyi pénzem, hogy olyan sokáig ott maradjhasson!

KÖZGAZDASÁG

Országos vásár Sztarakanizsán és Bácskogradistén. Sztarakanizsán Augusztus 28-án országos nagy kirakodó és állatvásár lesz. Vészmentes helyről felhajtható mindenféle jószág. — A bácskogradistei előjáróság értesítése szerint a bácskogradistei őszi országos vásárt 21-én, vasárnap tartják, melyre vészmentes helyről szabályszerű járattal mindenféle állat felhajtható.

Szeptember 3-án Beogradban országos gazdasági kongresszus lesz. Szeptember 3-án Beogradban a fontosabb gazdasági szervezetek, mint a kamarák, tőzsdék, iparos, gyáriparos és kereskedelmi szövetségek részvételével országos gazdasági kongresszus lesz, amelyen általános gazdaságpolitikai kérdések, mint az új bányatörvénytervezet, a dohánytermelés szabaddátételének és a dohánykivitel ügyének megvitatásán kívül az idei termésbecslésről szóló jelentés is a napirenden szerepel. A termésjelentésről és a terméskilátásról a noviszadi kereskedelmi, ipari és gyáripari kamara fogja a kongresszus előadói jelentését előterjeszteni. A kongresszus meg fogja azt is vitatni, vajon lesz-e szükség behozatalra és marad-e felesleg kiviteli célokra.

A Budapesti Idegenforgalmi Hivatal 3 napra terjedő társas utazásokat rendez Budapest természeti szépségeinek és a város megismertetésére. A háromnapos kirándulás ára teljes ellátással és lakással együtt 800 dinár. Ezért az összegért az Idegenforgalmi Hivatal a jelenlévőket Budapest legelőkelőbb szállóiban helyezi el, ebéd- és vacsora-utalványokat ad a legnagyobb luxus-éttermekbe, társas kirándulásokat rendez Budapesten és a város környékén, amonkvál az utalványfüzet alapján a beogradi magyar konzulátus félárú vizumot ad ki és a magyar vasutakon az utalványfüzet birtokosa az alacsonyabb kocsiosztályra jeggyel ráfizetés nélkül a

magasabb kocsiosztályt használhatja. Az Idegenforgalmi Hivatal (Budapest, V. Deák Ferenc-utca 2.) készséggel nyújt minden további felvilágosítást.

Arlejtés a noviszadi légszuszgyár mögötti ucca feltöltésére. Noviszadról jelentik: A városi tanács pénteken tartotta meg a noviszadi gázgyár mögötti ucca feltöltésére kiírt pályázatot, amelyen négy ajánlattevő vett részt és a legolcsóbb ajánlatot Viletti Vilmos noviszadi vállalkozó tette 14.90 dinárért köbméterenként. A versenytárgyalás felett a váviszadi városi tanács fog dönteni.

TŐZSDE

Szombori tőzsde. Aug. 20. Buza: Bácskai vasut 78—79 kilós 2%-os 292.50 — 295. Rozs: Bácskai vasut 71—72 kilós 270—275. Zab: Bácskai vasut 200—202.50. Árpa: Takarmányi 61—62 kilós 220—225, takarmányi 63—64 kilós 235—240, tavaszli 65—66 kilós 265—270. Tengeri: Bácskai vasut 207.50—210. Bab: Fehér vátogatlan 300—310. Liszt: Ög 440—460, Ög 440—460, 2-es 410—430, 5-ös 380—400, 6-os 340—360, 7-es 290—310, 8-as 210—220. Korpa Finom 185—190 dinár. Irányzat: Változatlan. Forgalom összesen 141.5 vagon.

Szentai gabonáarak. Aug. 20. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 297.50—300 dinár. Tengeri: morzsolt ab raktár 222.50—225 dinár. Takarmányárpa 227.50—230 dinár. Sör-árpa 250—255 dinár. Zab 155—160 dinár. Rozs 240—245 dinár. Bab 300—305 dinár. Örlemények: UI lisztek árai augusztus-októberi szállítással: 0-lás liszt 490 dinár, 0-ás g 490 dinár, kettős 15-zóhszt 470 dinár, 0-ös kenyérliszt 450 dinár, hetes 320 dinár. Korpa 210 dinár. Irányzat: lanya. Kínálat, kereslet: csekély.

Noviszadi terménytőzsde. Aug. 20. Buza: bácskai 78 kilós, 2%-os 292.50—295 dinár. Bácskai 78—79 kilós 295—300 dinár. Bácskai 80 kilós 300 dinár. Bányai 78—79 kilós per szeptember 297.50 dinár. Szerémi 78 kilós 292.50—295 dinár. Rozs: bácskai 72 kilós 280—285 dinár. Árpa: bácskai 66 kilós 260—265 dinár. Szerémi 66 kilós 260—265 dinár. Zab: Bácskai 200—205 dinár. Kukorica: Bácskai 200—215 dinár. Bácskai diszpozícióra per október 1-ére 220 dinár. Bácskai fehér 2—3%-os 235—240 dinár. Szerémi 212.50—215 dinár. Liszt: Ög bácskai 440—442.50 dinár. Kettős számú bácskai 420—425 dinár. Ötös számú bácskai 300—295 dinár. Hatos számú bácskai 340—345 dinár. Hetes számú bácskai 280—285 dinár. Korpa: Buzakorpa bácskai tőzsdéken 190—192.50 dinár. Irányzat: lanya. Forgalom: 10 vagon buza, 2 vagon rozs, 21 vagon kukorica, 3.5 vagon liszt, 7 vagon korpa, összesen 45.5 vagon.

Vizátlás

Vizátlás. A noviszadi hidrotechnika hivatal jelentése szerint, a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 282 (— 4), Apatin 358 (— 4), Bogojová 352 (+ 2), Vukovár 204 (— 12), Palánka 278 (0), Noviszad 272 (+ 3), Zemua 156 (+ 10), Pancsevó 116 (+ 4), Szmederevó 230 (+ 5), Orsova 171 (— 5). Dráva: Oszijek: 202 (— 2). Száva: Mitrovica 56 (+ 2), Beograd 80 (+ 6). Tisza: Becej 56 (+ 6).

NYILT-TÉR

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsénk becses vevőinket értésíteni, hogy üzletünket Noviszadon a Duna-ucca 90. szám alá helyeztük át, mely alkalommal raktárunkat Zeiss-objektívekkel és Zeiss-Ikon fényképezőgépekkel bővítettük ki.

Kérjük vevőink szíves pártfogását.

Bata i Drug

fontocikkek nagykereskedése
Noviszad, Duna-ucca 9.

SPORT

Szombor—Szubotica

A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik a Sand-pályán

A SzAND Szegedi-uti pályáján délután öt órai kezdettel játszik le Szombor—Szubotica válogatott városközi mérkőzését. Szubotica csapata, mint már jelentettük, így áll föl:

SIIIHs — Belesin, Csisztai — Koplóvics, Vukov, Ördög — Inotai, Kovács, Becics, Horváth, Slezák.

A szombori egyesületek igen erős csapatot állítottak össze, melyet a szubotici válogatott csak úgy győzhet le, ha teljes tudását viszi a küzdelembe és végig egyforma lelkesedéssel játszik. A mérkőzést Csajághy vezeti.

A noviszadi kerület ülése

Szeptember 4-én Noviszad—Oszijek válogatottainak rovansmérkőzése

Noviszadról jelentik: A noviszadi labdarúgó kerület pénteken este kilenc órakor, Jegdićs Jovan elnökletével megtartott ülésén Jegdićs Jovan elnök beszámolt a boogradi alszövetség ülésén történtekről. Jegdićs ismertette, hogy mint a noviszadi kerület delegátusa a közgyűlésen bizalmatlansági indítványt nyújtott be az alszövetség vezetősége és választmánya ellen, mert a sporttársadalom már régen elégedetlen az alszövetségnek protekciót gyakorló, pártoskodó és a kisebb egyesületek és klubok elleni egyoldalú bánásmódjával. Az indítványt 43 szavazattal 38 ellenében elfogadták, ami érthetően nagy feltűnést keltett, mert az alszövetség ellenzéke nem volt megszerveve és ad hoc verődött össze. Az ellenzék szervezetelességét bizonyítja az a körülmény is, hogy a vezetőség újráválasztásakor a zemuni delegátusok nem voltak megelégedve az ellenzéki listára tett egyik zemuni sportférfival és ezért a régi vezetőség listájára szavaztak, míg a becskereki egyesületek 12 delegátusa üres szavazólapot adott be és így a régi vezetőséggel szemben csak 23 ellenzéki szavazott le. Az ellenzék ezután meg fog szervezkedni és így veszi fel a harcot a vezetőséggel szemben.

Jegdićs elnök ezután ismertette Lusztig Nándor, a kerület volt alelnökének lemondásával kapcsolatosan támadt affért és kijelentette, hogy azt elintézték te-

kint, nem mond le elnöki tisztéről és nincs is ilyen szándéka.

A kerületi választmány megállapította, hogy a saremszki-mitrovicai Gradjanski Sport Klub péntek estig, a határidő leteltéig nem adott be felelőzést a kerület azon határozata ellen, mely a Gradjanszkit négy ponttól fosztotta meg és így a döntő bajnoki küzdelembe a noviszadi Makkabi és a sabáci Szrbija kerültek bele. A döntő bajnoki mérkőzést augusztus 28-án a pénteki ülésen megtartott sorsolás szerint Sabácon fogják lefolytatni.

A kerület ezután elhatározta, hogy augusztus 28-án Noviszadon megrendezi a kerület és Szubotica város válogatott csapatainak mérkőzését és hogy legközelebb rovansmérkőzést tűz ki Szubotica-ra. A kerület ugyancsak elhatározta, hogy szeptember negyedikén rendezi Noviszadon Oszijek—Noviszad városok városközi válogatott rovansmérkőzését.

A Szubotica válogatott csapatával szemben kiállítandó kerületi válogatottba a noviszadiakon kívül beállította Gilleri a mitrovicai Gradjanszkitól, Jovanovicsot és Koicsot Sabácról.

Szeptember 8.: olimpiai nap Szubotican. A szubotici alszövetség elhatározta, hogy szeptember 8-án olimpiai napot rendez, melynek programját később állítják össze. Az olimpiai nap miatt a bajnoki szezon megnyitó mérkőzést későbbi időpontban játszik le.

A noviszadi kerékpáros alszövetség közgyűlése. Noviszadról jelentik: A noviszadi kerékpáros alszövetség ötös bizottsága ezúton tudatja a Szlavónia, a Bácska, Bánát, Baranya és Szerémség összes kerékpár egyleteivel, valamint a szakosztályokkal, hogy a zagrebi főszövetség teljhatalmu meghatalmazással látta el az ötös bizottságot, hogy az eddigi alszövetség alapszabályai szerint mihamarább szervezze meg az SHS. kerékpár szövetség kerületi főválasztmányát az Sz. B. B. B. Sz. részére Noviszad székhellyel. Az ötös bizottság augusztus hó 18-án tartott értekezletén szeptember 4-re határozta a közgyűlés összehívását, miért is felhívja az összes egyleteket és szakosztályokat, hogy szeptember 4-ikére délelőtt 9 órára Noviszadra (Laza Kosztics 22) lehetőleg időtűkárukat, vagy teljhatalmu megbízottakat helyvezetővel, a legizoláló tagok névsorával és kettő drb. fényképekkel, valamint tagdíjakkal ellátva küldjék ki. A »Koturaski Savez SHS. Glavni pododbor za S. B. B. B. Noviszad« előkészítő bizottsága nevében: Polyákovic Vince elnök s. k. Kojov Otta János titkár s. k. Laza Kosztics 22.

Helyesen kezelt takaró örökké tart.

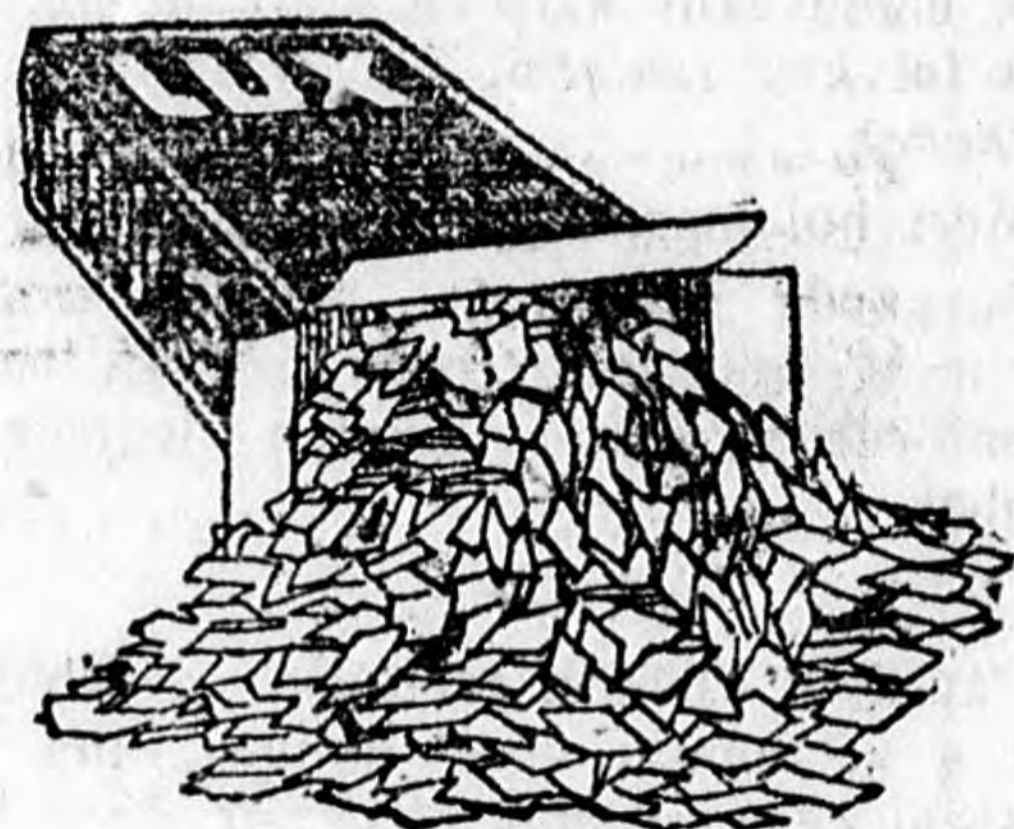
A gyapjutakarót a mosásnál nagyon óvatosan kell kezelni, ha nem akarjuk, hogy a főelőnyeit, a puhaságot és a melegséget elveszítsék.

Mártsa meg a gyapjutakarót bőséges Lux-habban, hagyja ott néhány percig és azután gondosan öblítse ki.

Ne gondolja, hogy a gyapjutakarót akárhogyan és akármilyen szappannal moshatja. A Lux használata hamar kifűzetődik.

8174

LUX

A KÖZSÉG GYERMEKE

EGY CSECSEMŐ REGÉNYE (47)

Irtá: NUSICS BRANISZLAV Fordította: CSUKA ZOLTÁN

— Fiu?
— Igen, fiu!
— Mi a neve?

Szima ur zavarba jött. Csak most jutott eszébe ez a körülmény, amivel egyáltalában nem is számolt. Elza nem írta rá a cédulára, hogyan is hívják a gyereket.

— Nem tudom, hogy megkeresztelték-e már — mormogta Szima ur bizonytalanul.

— Hát bizony — mondotta Mara asszony — én nem tűnök keresztetlen gyereket a házamban. Keresztelje meg és aztán hozza ide. Ennyit megtehetek és ezt meg is teszem. De először kereszteljük meg.

— Jól van, megkereszteljük, de ahhoz időre is van szükség!

— Micsoda időre! Vigyék el holnap reggel a templomba és kereszteljük meg! Csak nem gondolja, hogy parádét is csap a keresztelésnél?

— Ez igaz! — mondotta Szima ur. — maga is belátva, hogy a dolog így helyes.

Mivel Mara asszony csökönyösen kitartott keresztényi álláspontjánál, Szima ur megint gondokkal eltelve ment haza, mert most új probléma tünt fel előtte: a gyerek megkeresztelése.

Otthon Nedeljkit a kanapén találta, a zongoraszámban, körülötte pedig egész konferenciát. Ott volt Bosziljka asszony, a nővére, meg az anyós. Szima ur meglepetésére a nők ugyanarról a témáról beszélgettek, amiről ő Mara asszonnyal tárgyalt.

— De Szima, mi nem is tudjuk a nevet ennek a gyereknek! — fogadta Bosziljka nagysád Nedeljko-vics urat.

— Hogy támadt benned ez az eszme? — kérdezte Szima ur, abban a hitben, hogy ez az eszme egyike azoknak, amelyeket gyermekek hiányában Bosziljka asszony olyan könnyen hoz a világra.

Itt azonban csalódott Nedeljko-vics ur, mert ez az eszme az anyósa fejében született. Vagyis valójában az anyós semmilyen eszmét nem hozott a világra, hanem csak egyszerűen feltette a kérdést, hogy hívják a gyereket?

— Nem tudod, fiam, megkeresztelték már a gyereket?

— Megkeresztelték-e? Nem tudom, a cédulán erről egy szó sincs!

Habár ezt a cédulát Szima ur diktálására írta a zenetanár, ebben az esetben mégis igaza volt Szima urnak, mert Elza céduláján sem volt egyetlen szó említés arról, hogy a gyereket megkeresztelték-e vagy sem, már csak azért sem, mivel Elza elfelejtette megkérdezni Julianna pucérájostól erről a mellékes körülményről. Egyébként Elza vállalkozásában nem a név volt a fontos, hanem a gyerek.

— A gyerek körülbelül már hat hónapos lehet. Minden bizonnyal megkeresztelték már! — mondotta Bosziljka asszony.

— Lehet, de ezt nem tudni. A levélben, azaz a cédulán, amelyet az anyja írt, erről nincs említés.

Az a körülmény, hogy odahaza ugyanazt a beszélgetést találta, amely utközben is gondot okozott neki, most megkönnyítette Szima ur helyzetét és mindjárt a kérdés megoldására tért át.

— Az a szegény asszony, akinél voltam — vette át a szót Szima ur — és aki elvállalta, hogy a gyereket magához veszi, annyira becsületes és annyira istenfőlé, hogy nem akar keresztetlen gyereket a házába fogadni. Azt indványozta, hogy holnap reggel kereszteljük meg a gyereket és csak azután vigyük el hozzá.

— És holnapig — kérdezte Bosziljka.

— Nem tudom, mit tegyünk vele holnapig? — borult el megint Szima ur.

— Istenemre, itt nem alhat! — csökönyösödött Bosziljka. — Ha az isten nem akar édes gyereket adni nekem, idegennel nem alszom!

Szima ur Bosziljka asszony szavaiban fáó rágalmat érzett, de Nedeljko-ra, mint szemmel látható cáfolatra tekintve, megnyúlt.

— Jól van — mondotta Szima ur hosszas gondol-

kodás után — mi lenne ha a zenetanárt megkérnénk, hogy vegye ő magához ma éjszakára a gyereket?

— Még mit nem?! — vette védelmébe a zenetanárt a sógoröcske. — Ezt nem lehet! Először: az ilyen dolog kompromittálhatja azt a fiatalembert, másodsor a tanár ur egész éjszaka komponál és gondolják el, hogy fantáziái közben elsirja magát ez a gyerek. Nem, nem, ez lehetetlen!

— Hát akkor igazán nem tudom, mit tegyünk — borult el újra Szima ur.

— Tudod mit, fiam — szölt közbe az anyós — majd én segítek rajtatok. Egy éjszakára hajlandó vagyok magamhoz venni a gyereket.

Szima ur arca felderült. Életében először látta anyósát nemesnek és magasztosnak, hozzálépett tehát és hálásan megcsókolta a kezét. Kezet csókolva gonosz elégedettséget érzett arra a gondolara, hogy saját törvénytelen gyermekét teheti egy éjszakára anyósa ágyába. Jobban nem bosszullhatta volna magát, mert Bosziljka asszony minden szemrehányása, amelyet az elmaradt gyermekért kapott, az anyósától indult ki.

Mikor az első és legfontosabb kérdés megoldást nyert, felvetődött a második kérdés: ki lesz a gyerek keresztapja?

— Tudod mit? — kiáltott fel Bosziljka, mikor ez a kérdés is felmerült. — Ime, ezt megtehetnéd ennek a gyermeknek. Ez igazán szép és keresztényi cselekedet lenne és kellene is neked!

— De mi?

— Az, hogy te legyél ennek a gyereknek a keresztapja, Szima!

— Én? — csodálkozott Szima ur és bután nézett a feleségére.

— Hát persze, hogy te!

(Folyt. köv.)

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak
FOSFOR-PASTA-SZAPPAN.

FILM

A filmdiva aktja

Kettős öngyilkosság Hollywoodban — Filmsztárok alkonya — A berlini magyarok — Újból elkészítik az elégett német-francia filmet

Kurt Morek könyve, »A mozi erkölcstörténete«, amely néhány hónappal ezelőtt jelent meg, óriási felháborodást keltett a filmmemberek között, mert a szerző ötszáz oldalas és igen alapos munkájában nem a leghizelgőbb képet festi az atellerek morális életéről s a filmek erkölcsromboló hatásáról. Az utóbbi képeken mutatja be: száz fényképet közöl az utolsó husz év filmterméséből, ügyesen kiválogatva a legkényesebb jeleneteket az egykori slágerdarabokból. A filmszaklapok vad dühvel rontották neki Morek művének és lelkesen biztatták a könyvben névszerint is megemlíttett filmszínészeket és színésznőket, hogy pereljék be a szerzőt rágalmaszért. Senki nem mert pörölni. Most végre egy berlini filmdiva, akinek a neve elő sem fordul a könyvben, pert indított, de nem a szerző, nem is a kiadó, hanem a Sandau-fotóatelier ellen.

A könyv ugyanis közöl néhány aktfelvételt, amelyek alatt nincs feltüntetve, hogy kit ábrázolnak, de amelyekben Marie West filmszínésznő magára ismert. A kisasszonyról a Sandau-műtér készíttette a képeket, s minthogy a fényképész engedély nélkül adta el a pucér fotográfiákat Morek könyve számára, Marie West beperelte kártérítésért.

Idáig a dolog rendben lenne. Ha tudniillik a művész az őt kérte kártérítést, mert aktképét nyilvánosságra hozták. De — nem ezért kér. Hanem, mert a fényképész elmulasztotta a fotográfiák eladásakor kikötni, hogy a könyvben fel kell tüntetni, kit ábrázolnak az aktképek.

Mert hol marad így a reklám?

Sürgősen új kiadást kell nyomtatni »A mozi erkölcstörténete«-ből. És belevenni ezt az esetet, mint a legjellemzőbbet.

*

Párisban újból megkezdtek a felvételeit a »Paname« című filmnek, ami tavasszal egyszer már elkészült, de a kopirozásnál a teljes negatív elégett. Ez lett volna az első franciánémet film. A darabot Francis Carco regénye nyomán Robert Reinert írta és Nikolai Malikoff rendezte, aki az új darabot is rendezi. A szereplők ugyanazok, akik tavasszal voltak, Ruth Wejher, Lia Eibenschütz, Jacques Catalain, Olga Limburg és Jacob Tiedtke, csak Pavlov-ot — akit a Hudozszeretvény-társulattól a Vajdaságban is jól ismernek — kellett mással pótolni, mert most Amerikában játszik.

*

A hollywoodi kulisszavárosban olyan mozijelenet játszódott le, amit nem dirigált rendező: egy robogó autóban fényes nappal két revolverlövés dördült el s a kocsit felszaladt a járdára, ahol nekiment egy lámpának és megállt. A bentülőket, Betty Montague filmszínésznőt és Hamilton B. Maunon-t, egyik filmvállalat igazgató-tulajdonosát holtan találták. A szemtanúk szerint a színésznő lelőtte az igazgatót, aki a kocsit vezette, aztán maga ellen fordította a fegyvert.

Szerelmi dráma, de hogy miért kellett így végződni, senki sem tudja.

Maunon direktor egyike a legkalandosabb multu filmproducereknek. Tizennyolc éves korában — apai örökségével — moziértörténetet hozott össze New Yorkban, de hamarosan mindenét elvesztette. Erre Hollywoodba tette át székhelyét, ahol tizenkét év alatt újból egyike lett leggazdagabb filmgyárosoknak. A harmincéves filmdirektorról sokat írtak néhány hónap előtt a lapok, amikor Los Angelesben beült egy repülőgépre és noha nem értett a kezeléséhez, felszállt vele. Természetesen hamarosan le is zuhant, de véletlenül egy sűrű táviródrót-hálózatra esett és nem történt semmi baj.

Akkor. De a nő veszélyesebb, mint a repülőgép.

*

A berlini filmgyárak megint hangosak a magyar szótól.

Fellner Pál Péter »II. Miklós cár utolsó napjai« címen egy politikamentes filmet rendez, azonban orosz módra, sztárok nélkül. A cárt egy szovjetszínész játssza, aki már moszkvai filmekben is alakította II. Miklóst.

Baldzs Bélának két filmjét kurblizzák. Az egyiket Elisabeth Bergner számára írta, ennek »Donna Juana« a címe, másik a »Grand Hotel« című vigjáték, a minék Mady Christians játssza a főszerepét.

Nagy Kató julius végén fejezte be a »Gustav Moud, Du gehst so stille« című filmet, amelyben Reinhold Schunzelnek volt partnere. Másnap már el is utazott a norvégiai Stavanger-be a »Das gläserne Schiff« című Nordisk-film főszerepének eljátszására. Az egész filmet egy halászhajón veszik fel, amely Stavanger-ből Boulogne-ba megy s a francia tengerparton fejezik be a szárazföldi felvételeket. Még augusztus folyamán megkezdte a Greenbaum-film a »Wien, Du Stadt meiner Träume« című vigjáték felvételeit ugyancsak Nagy Katóval a főszerepben.

Kürschner Jenő az új német-amerikai filmgyárnak, a DeFu-nak lett a producer-vezetője.

Korda Zoltánt, az Amerikába szerződött Korda Sándor öccsét a National-film szerződtette rendezőnek »Die elf Teufel« című sportfilmjéhez. A másik öccs, Kertész Dezső, — Kertész Mihály-nak a fivére — a Phoebus-hoz szerződött egy filmre. A legrégebbi pesti rendező, Balogh Béla is átköltözött Berlinbe, és már be is fejezte első filmjét, a minék a címe egyelőre titok. De lehet, hogy ez lesz a végleges címe is: »Titok«.

És dolgoznak a többiek is. Verébes Ernő, Szőke Szakáll, Szőregy Gyula, Esterházy Ágnes, Hollay Kamilla. Nincs film, amiben egy-két magyar ne játszana kisebb szerepeket.

*

A »Photoplay« című amerikai filmnap szerint hat okból vesztheti el egy sztár a népszerűségét. 1. Ha botrányba keveredik. 2. Tulbecsüli a jelentőségét. 3. Meg nem felelő házasság. 4. Ha sokszor játssza ugyanazt a típust. 5. Ha nagy szünetet tart két filmje közt. 6. Ha egy másuttan több rossz filmje jön ki.

A kövér Fatty Arbuckle, Chaplin egykori konkurrensa, aki népszerűbb volt, mint Harold Lloyd és Buster Keaton együttvéve, (Buster az ő filmjében volt állandó epizódszereplő) hat éve nem léphet fel, mert a lakásán egy nő részegen öngyilkos lett. Sokáig álnéven rendező volt, egész kis fizetésért, most pedig egy newyorki operettszínházhoz szerződött, ahol nagy sikere van a »Baby Mine« című zenés bohózatban. Mary Miles-Minter, aki vetekedett Mary Pickford népszerűségével, sorozatos botrányokkal tette lehetetlenné magát. Viszont Chaplin első felesége, Milred Harris nem követett el mást, minthogy elvált az urától. Chaplinnak megbocsátotta a válást a közönség, neki nem. Kénytelen volt elmenni varieté énekesnőnek.

Nazimova asszony annak az áldozata, hogy heti 10.000 dollár fizetése volt, önállósította magát és saját filmgyárat alapított. Három rossz film elég volt ahhoz, hogy többé heti száz dollárral se szerződtessék. Most a színpadon próbálkozik. Ugyanez történt Pauline Frederickkel, aki ráadásul hat házasságával is lejáratotta magát.

Szerencsétlen házassága tette tönkre Agnes Ayres-t, aki feleségül ment egy Reacchi nevű olasz kereskedőhöz, akitől gyereke született. A gyerek kedvéért becsut mondott a férjnek. Később

bucsut mondott férjének, elhagyta és most újból filmszínésznő, régi gárdfő szándékára játszik kis szerepeket. Beverly Bayne feleségül ment a »Ben Hur«-romai parancsnokához, Francis X. Bushman-hoz, aki a kedvéért kissé csunya módon vált el előbbi feleségétől. A férjnek megbocsátott a moziközönség, Beverly Bayne azonban — akit közben Bushman otthagyt — nem játszhat többé filmen.

Boldog házasság szakította el a film-től Mae Marsh-ot, akit egy újságíró vett el, továbbá Fred Niblo-nak, a »Ben Hur« rendezőjének feleségét, Enid Benne-t és Dorothy Dalton-t, akit a milliomos H. S.

Hammerstein vett nőül.

A híres japán színész, Sessue Toyokawa elkészült, mert mindig ugyanazt a típust játszotta. Mikor nem újították meg szerződését, öngyilkos lett. Theda Bara démoni nőket alakított mindig, Luise Glam is, óriási fizetéssel. A közönség három év alatt meguntta őket és ma mindkettő nyomorog. William S. Hart, aki több tucat filmben játszotta kitérően az ellenszenves szerepeket, ma nem léphet fel. Az amerikai közönség, a maga elképzelhetetlen naivitásában, azonosítja a színészt a szereppel. Beérkezett amerikai színész épp ezért nem is vállal intrikus-szerepeket. (—)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. L. Szepszki Miletics. 1. A Rozsnyai-féle gyors nyelvmester teljesen értéktelen. Más háromnyelvű angol nyelvtant mi nem ismerünk. Nálunk megrendelhető: Balassa: Angol nyelvtan din. 24. Welsh E. T.: Angol nyelvtan, 50 leckében din. 50. Küldjük a pénz előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel. Portó könyvenként 5 dinár. 2. Magyar Irodalmi intézetek címei: Pantheon Irod. Intézet R. T. Budapest, V. Vilmos Császár-ut 28. Géniusz Könyvkiadó R. T. Budapest, VII. Ilka-utca 31. Atheneum Irod. és Nyomda R. T. Budapest, Erzsébet-körut 5-7. Lantos Könyvkiadó R. T. Budapest, Muzeum-körut 3. Singer és Wolfner R. T. Budapest, Andrássy-ut 16. Révay Testvérek Irodalmi Intézet Budapest, VIII. Üllői-ut 18. Ezek bármelyikétől kérhet könyvjegyzéket és bármelyik könyvjegyzékben tartalmazott könyvet nálunk a könyvjegyzéki árnál olcsóbban kaphatja meg. Irodalmi és irodalomtörténeti kérdésekben forduljon bizalommal hozzánk, vagy a »Literaria« szerkesztőségéhez, Budapest, Muzeum-körut 3. A tanári kinevezéseket előkészítő munkálatok folyamatban vannak, amint már megirtuk és ebben a hónapban meg lesznek. 4. A zürichi tőzsdén az egyes pénznemek átszámításánál általában 100 egységet vesznek alapul. Kivételt képeznek az angol font (liver sterling) és az amerikai dollár, melyeknél az alap 1 egység. A beogradi börzén szintén 100 egység az alap. Azonban 1 egység alapján jegyzik az angol fontot és dolláron kívül a svájci frankot és a pengőt is.

R. O. Bajmok. Jelenleg sem az Északamerikai Egyesült-államokban, sem pedig Délamerikában nincs tudósítónk, vagy ismerősünk, aki a szóban forgó információt meg tudná adni. Azonban az a tanácsunk, hogy szíveskedjék az alábbi két amerikai magyar lap szerkesztőségéhez fordulni: Martin Himler Weekly (Himler Márton Hetilapja) Himlerville, Kentucky, U. S. A. Magyar Bányászlap, Himlerville, Kentucky, U. S. A. Délamerikai Magyar Népszava (Diario Hungarico) Buenos Aires (Argentina) Suarez 463, Casilla Correo 570 — Boca, Délamerikai Magyar Hírlap, Sao Paulo, Brazília, Rua anta Ephigenia Caia Postal 3081.

Világzabada'om!
A fűtőtechnika os' d'ja!

»ZEPHIR«

faüzre és víz, légfűtéses
folytonegő kályha

Tartóssága örökös! — Több éve a garancia!
Fűtéses lakásokban,
»Zephir«-rel a legolcsóbb!

10 fűtőegységet 24
kiló fával
órán át
Loggátszámológó, leghizelgőbb! — Gyárja:

BARZEL D. D. »ZEPHIR«
Helyszáma SUBOTICA 21.
5170 Kérjen árjegyzéket!
Lakóhelyén minden nagyobb városban

lapja) Himlerville, Kentucky, U. S. A. Délamerikai Magyar Népszava (Diario Hungarico) Buenos Aires (Argentina) Suarez 463, Casilla Correo 570 — Boca.

P. Sz. Szombor. A nyugdíjügyében illetékes helyről a következő felvilágosítást nyertük: 1. A forgalomban töltött idő másfélszeresen számítódik be (1½) egyebütt mindenütt csak egyszeresen. 2. Ha már a fizetést a korpótlékkal (15%) kapta, akkor jár önként a teljes fizetés 15% nyugdíjban is. 3. Hogyha hivatalból nyugdíjazták, azt az évet, amelyben a nyugdíjaztatás történik, teljes éven beszámítják, az azonban saját kérelmére nyugdíjazták, akkor a nyugdíjaztatás évét nem veszik figyelembe tehát azt az évet elveszti.

Dr. O. Á. Vrsac. Román állampolgárnak ügyvédi gyakorlat folytatásához meg kell szereznie az állampolgárságot és le kell tennie az ügyvédi vizsgát Noviszadon. A határidő arra, hogy a Romániából menekülő szláv ügyvédek ut minden további nélkül ügyvédi gyakorlatot folytathattak, már lejárt.

G. M. Malidjos. Junius elején közöltük, hogy a közoktatásügyi tanács utasítással ellátott új tantervet és szabályzatot dolgozott ki az óvóképzés iskolák részére. Az ügy a minisztériumban emntezésre vár, melynek kapcsán egyidőben a felvételi pályázat is ki lesz írva. Szíveskedjék lapunkat figyelemmel kísélni.

G. G. Torzsa. Ha Önt tényleg átvették az SHS. státusba, akkor minden körülmények közt igényt tarthat az új tisztviselői törvény által megszabott magasabb nyugdíjárulékra.

T. B. C. Közöljük a következő amerikai magyar lapok címeit: Kanadai Magyar Ujság, Winnipeg, Man, Canada, 296½ Main Street. Himler Márton Hetilapja (Martin Himler Weekly) Himlerville, Kentucky, U. S. A. Magyar Bányászlap, Himlerville, Kentucky, U. S. A. Délamerikai Magyar Népszava (Diario Hungarico) Buenos Aires, Argentina, Suarez 463, Casilla Correo 570 — Boca, Délamerikai Magyar Hírlap, Sao Paulo, Brazília, Rua anta Ephigenia Caia Postal 3081.

A. B. Nincs szükség közelebbi címre. Az illető professzor a lakásán is rendel.

P. I. Dárda. 1. Irjon a cégnek és követelje vissza a pénzt. 2. Mondjon fel a lakónak a lakásbíróság után. 3. Ha nem jelentette be annak idején a pénzügyigazgatóság után a pénzügyminisztériumnak, akkor nem érvényes. Egyébként a huzás iránt egy nagyobb banknál érdeklődhetik.

V. J. Noviszad. Illetőségi bizonyítványt annál a községnél kap, ahol legutoljára három éven át lakott. Szerezze be ezt a bizonyítványt és a szolgálati ívet, hogy 1906 óta SHS területén teljesít szolgálatot és igazoltassa azt, hogy idegen állam részére nem optált. Mindezeknek alapján megkapja a »dominica«-t, amelyért a belügyminisztériumhoz kell folyamodni.

Novibecsej 306. Mély gyász, amikor az ember talpig feketét visol, félgyász a férfinál, ha csak fekete nyakkendőt vagy karszalagot visel, a nőnél, ha fekete ruhát hord, de fekete fátyol nélkül. Született egy évig, nagyszüleit és testvéreit fél évig gyászolja az ember.

Pacsir. Kiszabadulásuk után ismét behívták őket és ekkor ismét megtagadták a fegyverfogást.

Párisi diák. Csak ott, személyes utárral találhatja meg, amit keres.

Sz. I. A kérdés nem világos, ezért nem felelhetünk rá.

M. K. Petrovác. A figyelmeztetést köszönettel tudomásul vesszük. Ami a kétféle elnevezést illeti, mindkettő egyformán érvényben van és egyiknek sincs olyan árnyalata, amit egyesek neki tulajdonítanak.

Cz. I. Irja meg, hogy mennyit, milyen címen és kinek az utasítására fizetett és akkor meg tudjuk majd állapítani, hogy történt-e jogtalanság.

K. I. Draso. 1. Az állampolgársági törvény meghozatala előtt nincs kifutás a kérdés kedvező elintézésére. 2. Akár pénzeslevelekben, akár bank útján küldhetik el.

Hü olvasó, Beograd. A Szerbiában érvényes örökösödési rend szerint az apa után csak a fiúk örökölnék. Ha az apa utolsó lakhelye Szerbiában volt és a vagyon is ott van, akkor ez az irányadó. Ha azonban a Vajdaságban van a vagyon, akkor az itteni jogrend szerint mindkét nembeli örökösök örökölnék, feltéve, hogy nincs az egyik vagy a másik gyermek kitagadva.

H. J. Szubotica. Nem igaz, hogy Magyarországon vallásfelekezethez kötnék az ingatlanok megszerzési jogát. Ingatlan eladáshoz kell ugyan a vármegye gazdasági bizottságának jóváhagyása, ez azonban nem függ a felekezettől.

O. J. N. G. Nova Gradiška. Az Ön kivándorlási ügyében legcélszerűbb hogy ha a zagrebi Kivándorlási Hivatalhoz, Iseljenički Komesarijat, Zagreb, Kamenita ulica 15. fordul, ahol a legpontosabb felvilágosítást kaphatja.

N. I. B. Topola. Akinek még sorozásra kell mennie, tehát még nincs véglegesen a sorozástól mentesítve, nem kell hadmentességi adót fizetnie, ugyancsak annak sem, aki katonai szolgálatát letöltötte, tekintet nélkül arra, hogy melyik sorozáson maradt ben.

Taylorix. Arra, hogy valaki milyen rendszer szerint vezesse az üzleti könyveit, egyáltalán nincs előírás, csupán az van előírva, hogy hiteles könyveket vezessen és rendesen. Tehát ha az adóhivatal a Taylorix-rendszerű könyveket hitelesíteti, vezetheti a könyveit e rendszer alapján.

Hü olvasó, Szenta. Az erkölcsi bizonyítvány érvénye egy évre szól. Annak aki egy éve nem lakik egy helyen, az illető helység nem adja ki az erkölcsi bizonyítványt. Az a tanácsunk, hogy vegyenek ki régi erkölcsi bizonyítványról egy másolatot és szerezzenek be ennek alapján ott, ahol most lakik az illető, tehát Magyarországon, új erkölcsi bizonyítványt.

K. J. Szubotica. Külföldön annyi híres fürdőhely van, hogy azok felsorolására nem vállalkozhatunk.

Szép jövő. Legokosabb s ha módja van rá ezt tegye meg, hogy előbb valamelyik jobb külföldi festőművésznél Münchenben, vagy Párisban tanuljon s azután lépjen be valamelyik akadémia ahová 4 középiskolával is felveszik, ha már valamit tud. Mindenesetre vigyen magával valamilyen képét, hogy tehetségét meg tudják ítélni.

2189 előfizető. Az utlevél kiállítását 120 dinárért lehet kérvényre bélyeggel együtt felszámítani.

Franciska. Nem novellatéma, ha egy kis tizenhárom éves lánynak a papája megtiltja, hogy lányát karonfogva kísérik haza Ez még nem is apai szigor. Várjon öt-hat évig, akkor már a kislány papája sem lesz oly szigorú, s ön is jobb novellát fog írni.

Polykarpins Mesollne. Nagyon cifra álnevet választott s nagyon naiv gyöngvéseket ír.

»Elmegyek nagyon messze» B. Topola. A következő amerikai magyar lapok címeivel szolgálhatunk Önnek: Kanadai

Magyar Ujság, Winnipeg, Man, Canada 296 1/2 Main Street. — Himler Márton Hetilapja, Martin Himler Weekly Himlerville, Kentucky, U. S. A. — Magyar Bányászlap, Himlerville, Kentucky, U. S. A. — Délamerikai Magyar Népszava (Diario Hungaro) Buenos Aires, Argentina Suarez 463, Casilla Correo 570 — Boca. — Délamerikai Magyar Hírlap, Sao Paulo, Brazília, Rua Santa Efigenia, Caixa Postal 3081.

T. M. A. Szubotica. Az állami tanító-nőképző intézetbe bármely anyanyelvű

négy középiskolát végzett tanuló felvesszék — ha nem szenved testi, vagy lelki fogyatékoságban és nincs rossz hallása. Önnek ajánlatos volna a novíszadi állami tanítóképzőbe való felvételt kérelmezni, mert a közoktatásügyi miniszter legújabb rendelete értelmében ezen intézetben a jövőben a magyar nyelv és irodalom tanítása is kötelező. Az oktatás ingyenes. A jobb tanulók ösztöndíjban, illetve az internátusban kedvezményes ellátásban részesülnek. A tanítóképző sikeres elvégzése és a ta-

nitónói oklevél megszerzése után feltétlenül ki lesz nevezve valamilyen állami iskolához. Mivel a jövőben, csak korlátozott számban lesznek felvéve a növendékek, sziveskedjék az iskola igazgatóságánál azonnal kérelmezni a felvételt. Az előírtan bélyegzett kérvényhez csatolandó a keresztlevel, legutóbbi iskolai bizonyítvány, illetőségi, erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

H. B. A betétek valorizálására nem lehet számítani. A hadikölcsönökből aligha lesz valaha is érték.

Keresztsoros rejtvény

1		2	3	4	4/a	5	5/a	6	7	8	9
		10	11				12	13			
14	15				16	17	18				19
20				21			22	23			
	24			25		26		27			
28			29			30				31	32
32 a		33				34		35		36	
	37				38	39	40		41		
42				43				44			
	45		46		47		48	49			
49/a	50		51		52		53				54
55		56	57		58		59			60	
	61		62			63			64		
65				66		67		68			69
70				71	72		73				
	74				75		76				
77				78				79			

Vizszintes:

1. Fehér latinul
7. A középkor előtt volt
10. Formális
12. Fordítva olvasva: ilyen vértanúk is vannak
14. Magyar vezetéknev
16. Frater olaszul
18. Ázsiai hegység
20. Mértani fogalom
21. Ál — szerbül
23. Régi magyar költő
24. ... és szentlélek
26. Ha van ipam uram, kákor van tán ez is
28. Kacér aszony adja
29. Olasz szabadsághős
31. Tromf
- 32/a A klasszikus skála egy hangja
33. Fiatal medve
34. Ilyen gép is van
36. Szerb személyes névmás
37. Német vezetéknev
38. Ugyanaz, mint 39. függ
40. Fordítva szürke németül
42. Imádkozik: latinul
43. Torz szinonimája
44. Ruhabélésanyag fonetikus (ékezet hiba)
45. Otthon idegen nyelven
47. Cselekedet helyesírási hibával
48. Kenőcs
- 49/a Kicsinyítő képző fordítva
51. Híres zeneszerző (fonetikus)
53. Ágyucsoport
54. Francia prepozíció
55. Hasznos rovar

57. Táplálék — latinul
60. Az angol így mondja azt, hogy halló
61. Egy bíboros neve, akiről Erdős René regényt írt
63. Ilyen szerelemről írt Kisfaludy Sándor
65. Fordítva olvasva hegység
66. Elsliszol — irodalmi kifejezése
68. Egy szigetecsoport neve a Nagyóceánban
70. Ügynök közkeletű idegen szóval
72. Női név becező alakja
73. Az uralkodóval teszi a főpap
74. Tengeri fű
76. Könyvelési kifejezés
77. ... retek, mogyoró
78. A kivonásnál ez az eredmény
79. Angol férfi név

Függőleges:

1. Ismert fényképészeti lemez márkája
2. Ilyen szivességet teszünk
3. Mondatrész
4. Régi ürmérték
- 4/a Személyes névmás
5. Levegő klasszikus nyelven
- 5/a U. az, mint függ 4/a.
6. Bácskai nagyközség
7. A pontosság jekepe (ékezet hiba)
8. A márvány hazája (fon.)
9. Fordítva illó anyag
11. Ilyen föld jó az építéshez
13. Bibliai törzs
15. Francia csillagász és politikus (1786-1858)
16. Gyümölcs

17. Megfordítva, Verdi híres operájának címe
19. A keltől számítva idegen kifejezés
21. Almafaj
25. Aláírást így sokszorosítanak
27. Tanársegéd latinul
28. Apró latinul
30. Telekkönyvi kifejezés az utolsó betű nélkül
32. Egyhanguan latinul
33. Nem egészséges
35. Wache magyarul
37. Indulatszó
38. Amit a játékos a kártyalapra tesz
39. Női hang
41. Tennisz műszó (fonet.)
46. Archivum
49. Aki valami kiváló cselekszik
50. Főnév helyhatározó raggal
52. Bankkifejezés
53. U.az mint vizszint 53.
54. Határozó szó
56. Amialatt az Isten a világot megteremtette
58. Női beczőnév
59. A függ. 27. 5., 6. és a vizszint. 57. 2. és 3. betűje
60. Időhatározó szó
62. Ékszer régi magyar neve
64. Dombormű fonetikus
65. Az örök nyugvóhely névelővel
67. Gyümölcs
69. Ezt a szót minden rádiós ismeri
71. Ikerszó egyik fele
73. Van alap, közép és felső
75. Kicsinyítő képző
76. A fél harmadrésze (szójáték)
77. Aláírást így sokszorosítanak

Használja ki a nagyon kedvező **LALKOVIĆ** kiárusítást

Kézműáru harmad és féláron!

Lalković november 1-én felosztja Knez Mihajlova utcai fiókját és azokat az árukat, amelyeket nem akarnak új főüzletünkben tartani, a jelenlegi fióküzletben fél és harmadáron kiárusítjuk. Ugy a fióküzletben, mint a főüzletben minden árunak árát jelentékenyen lezártítottuk, mert az új főüzletünkben jelentős átalakításokat terveztünk. Az árak különben is emelkedőben vannak, éppen ezért ajánlatos a mostani kedvező alkalmat kihasználni.

A fióküzletben:

HARMADÁRON	
Férfi puma garat	3 Din.
Gyermekszokni 2-10 évig, párja	5 "
Női és férfi keztyűk, párja	10 "
Női és gyermek keztyűk, finom, párja	15 "
Selyem magánkötő nyakkendők, ezeltől 30 dinár darabja, most	10 "
Kemény férfi gallár, egyszerű és dupla	4 "
Nőcélit férfi alsóingek, darabja	12 "
Kézlegömb, párja	2 és 5 "
Díszgombok köpenyre	bagattal áron
Csípkebetétek, valencier suftás, zsinór, különféle horgok, rojtok és gyöngyök harmadáron.	

FELEÁRON	
Borsalino férfi kalapok, nagyobb számok, darabja	150 Din.
Finom férfi filclábszárvédő, minden számban, darabja	25 "
Gyapju és fonál motringokban	6 "
Hátókabátok, téli, alsó fekérmű, gyermekkombinék	féláron
Magánkötő csokrok, selyem, finom, ezeltől 60 din. most	25 Din.
Selyemszalagok minden szélességben	féláron
Legfinomabb biberett, 125 cm. széles, barba és szürke, női félkabátja, ezeltől 580 din. most csak	290 "
Tiszta selyem divatszifszkin, mintázott, fekete és minden színben, 125 cm. széles ezeltől 480 din. most	240 "

A főüzletben és fióküzletben:

Mirocain, félselyem, minden színben, 100 cm széles, ezeltől 50 most csak 25 d'n.
 Georgette, minden színben, 100 cm széles, ezeltől 60 most csak 30 din.
 Chantung és más selyem anyag, 100 cm, gyönyörű színekben most csak 20 din.
 Nyári anyagok, 70 és 80 cm széles, gyönyörű színekben 6 din. métere

Ezeken az olcsó árakon kereskedők is vásárolhatnak.

A többi árak árjegyzéke, amelyek szintén lényegesen olcsóbbak, mint a piaci árak:

Fehérmű-vásznak

vászon közönséges erős, 75 cm	8.-
Vászon vékony, női fehérműre, 80 cm	10.-
Vászon jobb, közepsűrű, Gijlana No. 1, 75 cm.	15.50
30 méteres végekben	350.-
Vászon »Gijlana« No. 1. la mindenféle alkalmakra 80 cm	12.-
30 méteres végekben	350.-
Mosóvászon legfinomabb, vékony »Gijlana« No. 2., 80 cm.	14.-
»Gijlana« különlegesség, legerősebb, lenfogású, 80 cm	14.-
30 méteres végekben	390.-
Sűrű vászon, finom, arany »Liljana«, 80 cm.	15.-
30 méteres végekben	420.-
Batizt »Liljana« legfinomabb, selyemfényű, 30 méteres végekben 550. métere	20.-

VÁSZONKÜLÖNLÉGESSEGEK	
»Special Bebe« közepsűrű, finom vászon, 23 méteres végekben	350.-
Vászon 90 cm, finom, minden célra alkalmas, métere 16.50, 36 méteres végekben	560.-
ALSÓNADRÁGVÁSZON	
Legerősebb sűrű alsónadrágvászon 75 cm széles	12.50
30 méteres végekben	350.-
Köppergrádli finom és erős vászon, 80 cm	14.-
30 méteres végekben	390.-
Atlaszgrádli csikos, legfinomabb 30 méteres végekben	450.-

Lepedő-vásznak

150 cm, a mi ismert »Dovlas Liljana« vásznunk	20.-
Vászon párnahuzatra, 150 cm, legsűrűbb, eddig 32, most	24.-
200 cm nagyon erős vászon	30.-
200 cm Dovlas »Liljana« I.	36.-
220 cm Ia »Liljana«	40.-
Legfinomabb lepedővászon Liljana természetes vászon 150 cm széles 32, 180 cm, 38, 200 cm	46.-
AMERIKAI SÁRGAVÁSZON	
80 cm jóminőségű	8.-
80 cm legjobb minőség	11.-
SZERBVÁSZON	
Szerbvászon fehér és krém	45

cm széles	13.-
ZSEBKENDŐK	
Gyermekzsebkendők, képpel	2.50
Zsebkendők, középnyárság	3.50
Zsebkendő, nagvobb. tarka	5.-
Női zsebkendők, finom. tarka széllel	6.-
tucatja	65.-
Férfizsebkendők, nagvobb	5.-
Férfizsebkendők, finomabb. tarka széllel	7.-
Legfinomabb férfizsebkendő, nagv. tucatta 130.-, darabja	12.-
Kézlegömb, párja	5.-

Cic, sötét, festett, színekben, 70 cm.	8.-
Legjobb cic, minden színben 70 cm.	11.-
Féldelén, szép színekben 80 cm.	10.-
Féldelén, legfinomabb, gyönyörű színű 80 cm.	12.-
Káro nyári pamutszövet 70 cm.	12.-
Tennisflanél, 70 cm	12.-
Házibarchent, alsóruhára, rózsaszín, vörös és kék 70 cm.	12.-
Házibarchent, legfinomabb	17.-
Plüsbarchent, gyönyörű színekben 12.- 15.- 18.- és	20.-
Szövetbarchent 16.- 20.- és	25.-
Mosható téli szövet, 100 cm.	25.-

valódi, minden színben, 160 cm	190.-
SELYMEK	
Toile de soie, sima fekete, fehér és minden színben 80 cm	28.-
Toile de soie, nehezebb tisztanta selyem, 100 cm fekete, Tegethoff, drap, barna, kék és fraise, ezeltől 90.-	60.-
Pajet selyem, legnehezebb, 85 cm minden színben	55.-
Crepe de Chine, könnyű, színes	45.-
Crepe de Chine nehezebb, 100 cm széles	75.-
Crepe Stanley, tiszta selyem, nehéz praktikus anyag 80 cm.	62.-
Crepe de Chine Lia, minden színben 100 cm	110.-
Crepe Orlov, legnehezebb, 100 cm	180.-
Köpenyselyem 90 cm.	85.-
Köpenyselyem, fekete nehéz áru, 140 cm	200.-

Covercoat, divatos, 100 cm	55.-
Ottoman kelme	55.-
Delin, gyapju »Divat« mintázott, széles szegéllyel, 120 cm., egy ruhának elég két méter	70.-
Covercoat köpenyre és ruhára, finom 130 cm	88.-
Covercoat, nehezebb 130 cm	110.-
Köpenyek való rpsz 140 cm	175.-
Angol divat köpenyekelme, nehéz, 140 cm	200.-
Köpenyekelme English, valamint Kammgarnszin, 140 cm	200.-

Finom divatos, különböző színekben	22.-
NŐIHARISNYÁK	
Fekete és színes erős, párja »Mako« harisnya, nagyon erős, színes	10.-
»Mako« harisnya, nagyon erős, fekete, fehér és színes	13.-
Sűrű flór, fekete és minden színben	20.-
Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden színben	25.-
Aranykulcs flórhárisnya minden színben	28.-
Selyemharisnya finomabb	25.-
Selyemharisnya finom, erős, párja	30.-
Selyemharisnya arany trama	60.-

FÉRFINGANYAGOK	
Cérnasefir, mosható, 70 cm	8.-
Cérnasefir, mosható, jobb minőség, szép világos és sötét színekben, 70 cm	10.-
Zefir, 80 cm, kiváló minőség, aprókockás.	12.-
Zefir, angol áru, gyönyörű színekben, férfingre	13.-
Divatsefir, férfingre, legmodernebb mintákkal, csikos és kockás, 80 cm	16.-
Nyersselyem, legfinomabb, mintázott	30.-
Nyersselyem sima 100 cm. sz.	25.-
Nyersselyem, sima finom 100 cm.	32.-

Férfiing, fehér, finom mellel, darabja	55.-
Férfiing, fehér, finom vászonmellel	70.-
Férfiálsónadrág, rövid	28.-
Férfiálsónadrág, hosszú	32.-
Férfiálsónadrág legfinomabb grádlból, most csak	42.-
Női ing, vékony vászomból, himzett mellel, azsurozva, most csak	25.-
Női ing jobb minőség, himzett mellel, selyemszegéllyel	34.-

Férfikelmék	
Férfikelmé, téli 140 cm	70.-
Finom angol 140 cm.	190.-
Tegethoff, finom, 140 cm	200.-
Tegethoff és fekete, legfinomabb 140 cm.	250.-
Francia foule, 15, 20, 25 és 30 szám, 100 strengl.	18.-
Ruhához való kellék 180.- 220.-	250.-
A »Kulcs« harisnyákat és egyéb harisnyákat mától fogva még olcsóbban adjuk, a következő árakon	
FÉRFIHARISNYÁK	
Közönséges fekete és színes harisnyák, párja	5.-
»Mode« harisnya, covercoat drap	10.-
Drap harisnya finomabb	12.-
Színes, finomabb, erős, eddig 12 dinár	8.-
Kulcsarisnya »Vörös F.«	14.-
Félselyem harisnya melirozott	16.-
Kulcsarisnya »Kék F.«	16.-
Kulcsarisnya »Arany F.«	18.-
Arany kulcs selyemflór	22.-
Selyem félharisnya	22.-

Bélésnek való foulard, cloth 70 cm	16 és 20.-
Ruhának és bélésnek való foulard, selyemfényű 70 cm, a legszebb mintákban	25.-
Foulard ruhára és bélésre, gyönyörű mintákban 100 cm	30.-
Mintázott béléselyem 90 cm	60.-
ABROSDAMASZT	
Fehér damaszt, kockás 140 cm	32.-
Színes damaszt, tiszta len, szép mintákban, 100 cm	20.-
Lendamaszt, gyönyörű, színekben s mintákban, garantált mosható, 140 cm. mét.	32.-
Fehér damaszt, legfinomabb, selyemfényű, 140 cm.	55.-
Damaszt, nagy kockákkal, sűrű, jobb, 140 cm, méterje	40.-
Kockás szalvéta fehér, darabja	11.-
Törlőrongy, fehér, len (anglais) mintás, darabja	10.-
Anglaisen, jobb, darabja	12.-
Anglais, méterszámbra, méterje	12.-

FEKETE ÉS SZÍNES SZATIN	
Közönséges, 80 cm, minden színben	15.-
120 cm középminőség, fekete Fekete szatin, selyemfényű, 140 cm.	22.-
Fekete szatin, legfinomabb, mint az atlasz, 140 cm.	35.-
Tarka szatin, paplanra, 140 cm.	40.-
Paplan szatin, legfinomabb, selyemfényű, 160 cm.	58.-
Paplan szatin, teljesen pótolja az atlaszt, minden színben, 140 cm.	65.-
Paplan atlasz, legjobb minőség, 120 és 160 cm széles	70.-
Legfinomabb atlasz, »Valencie«	170.-

KELMEK	
Crepe Serge, 100 cm	48.-
Az árut utánvétellel küldjük, 500.- dinárt meghaladó megrendelésnél bérmentve. Ugyanazon áron adunk részletfizetésre is, hadikárpótlási kötvények és értékpapírok letétbehelyezése ellenében	

Törlőrongy, fehér, len (anglais) mintás, darabja	10.-
Anglaisen, jobb, darabja	12.-
Anglais, méterszámbra, méterje	12.-
TÜLL ÉS MARKIZETT KÉSZ-FÜGGÖNYÖK	
Régi 100, 150, 200, 300 és	350.-
Kétszárnyú függönyök és ágyterítők 250, 350, 500, 600 és	800.-

ŽARKO S. LALKOVIĆ I BRAT

Főüzlet: Kr. Mítana 69. Beograd. Telefon 17-89. Flóközlet: Kn. Mihajlova 34. Telefon 28-05. BEOGRAD

NYILT-TÉR

Hirdetmény

St. Kanjiža város tanácsának 5131/1927 sz. határozata alapján, az 1922-26 évi adókönyvek lezárása 1927. évi augusztus hó 27-én d. e. 9 órakor az adóhivatalos helyiségében nyilvános árleltés után ki fognak adatni.

A feltételek és közelebbi felvilágosítás a hivatalos órák alatt az adóhivatali főnöknél megtudhatók.

Stara-Kanjiža, 1927. augusztus 19.

Jovan Kačanski, A. Tatić, adóügyi tanácsnok. 8212 h. polgármester

Vállalkozók figyelmébe!

Gőz- és kádfürdő kiépítéséhez és teljes felszereléséhez, valamint megfelelő ártézi kut furásához szükséges összes munkálatok vállalására, anyaggal együtt, felkértem a vállalkozók, hogy a tervrajz megtekintése és ajánlattételük végett f. hó 31-ig hozzánk forduljanak.

Laza i Mara Solarov Senta, «Hotel Amerika»

Uj hentesüzlet nyílt meg

hol, mindennemű hus és felvágottak a legolcsóbb áron kaphatók. Pontos kiszolgálás. A n. é. közönség pártfogását kéri

Csik János hentes Subotica
VIII., Mlloš Obilić u. 14

Mesni Školski Odbor grada Subotice.

Oglas

Ovime se oglašuje II. javna ofertalna licitacija za izdavanje pod zakup na 5 godina takozvanog šandorskog učiteljskog zemljišta od 15 lanaca na topolskom putu, zajedno sa novozidanim sakašom.

Licitacija održati će se dan 24. avgusta 1927. god. (sreda) pre podne u 11 sati, u prostorijama Mesnog Školskog Odbora (gradska kuća III. sprat soba broj 177.)

Uslovi mogu se videti u gr. inžinjerskom odeljenju Subotica, 16. avgusta 1927. god.

Mesni Školski Odbor.

Értesítés

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, valamint a sporttársakat, hogy mechanikus-műhelyemet ismét megnyitottam Jelačićeva ul. 9. szám alatt. (Steiner cukrászdával szemben). Vállalom kerékpár, írógép és az összes szakmába vágó munkák szakszerű javítását, valamint új alkatrészek készítését. Olcsó és pontos kiszolgálásról szavatolok. Szíves pártfogásukat kérve maradok kiváló tisztelettel

J. Andriška
mechanikus

Hopfenstangen,

Eichen-Schwellen, Pfosten, Belage aller Dimensionen, ferner

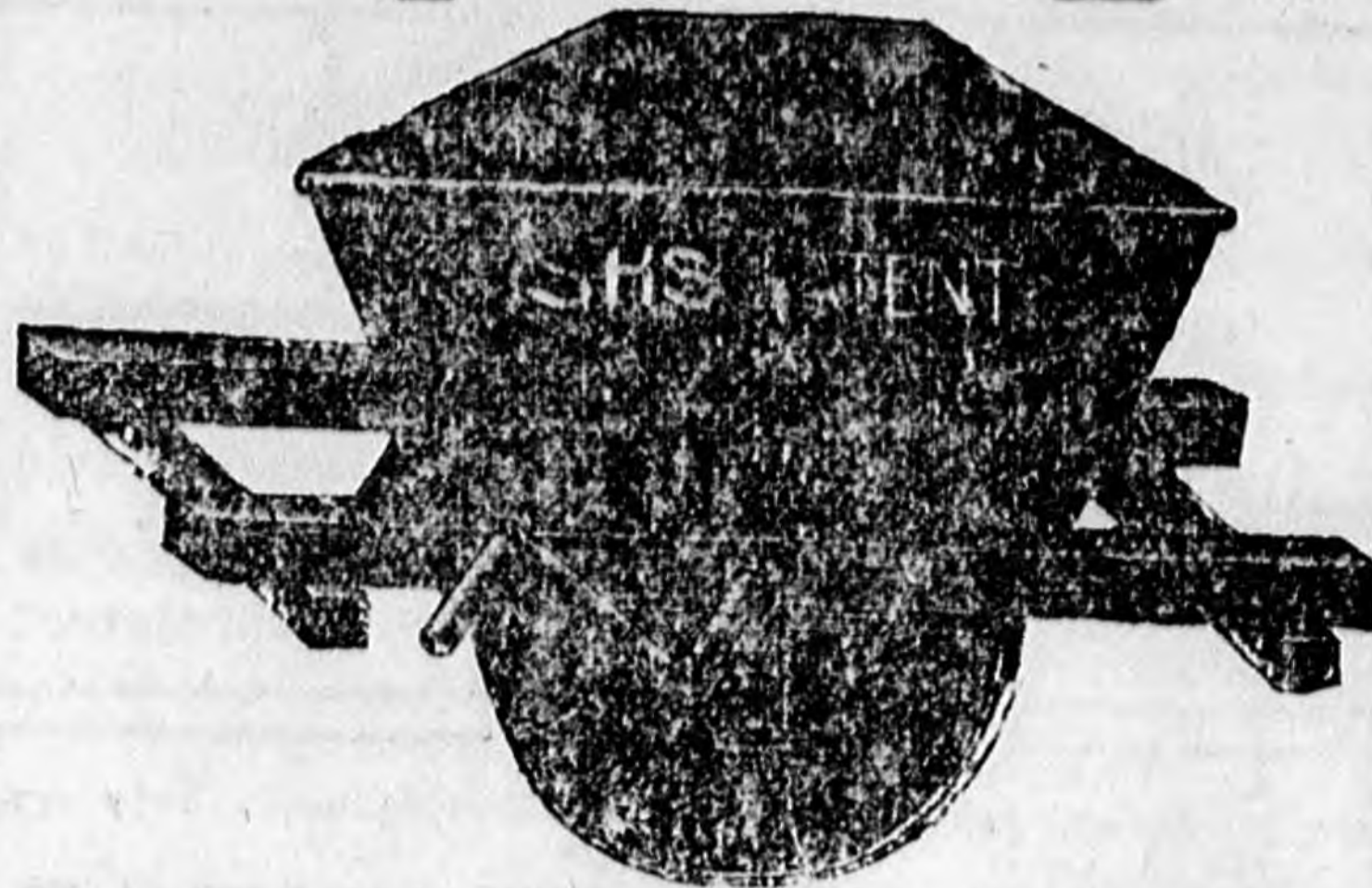
Brennholz

zu beziehen bei

Braća Kondić, Doboj (Bosnien)

Ujdonság! Szabadalom!

Réparavágó

Bármilyen ládára vagy hordóra felszerelhető!

Din. 160.—

Nagyobb vételnél árendedmény!

„BARZEL“

Subotica

A majsai szőlőkben

Egy azonnal beköltözhető lakóház egy láncc fekete homokkal és ideai szőlőterméssel eladó.

Bővebbet:

dr. POPOVIC MILIVOJ ügyvédnél
Subotica

Uri családnál (okl. mérnök) igazi otthonra talál 1-2 jó családból való középiskolai tanuló teljes ellátással, szeretetteljes, megbízható felügyelettel. — Brent Norbert, Budapest, V. Váci-ut 10. (Nyugatnál)

Elsőrendű gyári szervező

és adminisztrátor, több évi kereskedelmi és üzleti gyakorlattal; külső díj nagy ipari vállalatoknál, **MEGFELÉLŐ ÁLLÁST KERES** — Megkereséseket „Fabrički stručnjak” jelleggel a „Jugos”, Rudolf Kossig A. D. B. ograd, Terazijske 25 továbbít

Márványszemcsék (granito)

minden színben és mennyiségben
ADLER H. ásványörölő és festékárú r. t.
Budapest, VII., Thököly-út 62
Képviselet keresünk

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gummi cipősarkot, amely elsőrangú amerikai és angol nyersanyagból, a legjobb kidolgozásban készül és ennek folytán a használatban a legjobb és tartósság tekintetében felülmulhatatlan, melyről mindenki az első próba után meggyőződhet

REKLAMARAK!

Keresse fel

BUDAPESTET

A Duna királynőjét

Magyarország fővárosát

A gyógyfürdők városát

Meggyőződhet!

Dürkopp

varrógép

kerékpár

COLUMBIA

Védjegy

a legjobb!

GRAMAFON és LEMEZ angró-raktár. — A legkedvezőbb részletfizetésre is kapható nálam. Allandó INGYENES hímző-tanfolyam! Nagy javító-műhely!

S. AD. ENGL, SUBOTICA

Uj üzlet helyiség; Pukovnik Krupusević (Rudić) (a gyümölcs piac) Telefon: 8-15.

Bulyovszky-uteai

leánynevelőintézet és internátus

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 10. Telefon: 971-08.

Legkiválóbb továbbképzés, kitanú irodalmi és művészeti oktatás. Az általános műveltség gondos kiépítése. Olvasmányok szakszerű irányítása. Céltudatos nevelés. Idegen nyelvek, zene, sportok stb. Középkorú oktatás (gimnázium, Reoum)

Előre nem tudtál, mérésért díjak!!!

Reklámok, fényképek, újságok

Prospek-tust küld **Dr. Förstner Gyuláné** igazgató tónó.

7804

Rózsaburgonya

saját termés, szép árú, kapható azonnali szállítással vagon, félvagon, egyenként kisebb mennyiségben is bármely vasúti állomásra **olcsó áron!**

Vöröshagyma szép és egészséges árú ugyanúgy kapható!

Távirati ajánlatot kérhet

Arpad Berger, Velikibeeskerék

8009

Gunduličeva ul. 7. — Telefon 280

Modern autogarázs

Speciális javító-műhely

Általános gépjavító-műhely

Continental-gumi

gyári lerakata

Külön osztály gumi vulkanizálására

KOSTA BÜRGER Vel. Bečkerek

Pupinova (Árpád) ul. 15. (680) Telefon 136

Sombor város belterületén 4900 □-al prima

szőlő és gyümölcsös

lakóházzal, disznóhizlaldával, présházzal és teljes szőlészeti felszereléssel

azonnal eladó

Bővebb információ **dr. Veselevski József** ügyvédi irodájában Sombor, kapható.

7518

A KOVÁCS-FELE

Nagyenyei Arckenőcs

és

Borax-szappan

évtizedek óta elismerten a legjobb és legártalmatlanabb arcszépítő és bőrfinomító szer. — Kapható minden gyógyszerárban, drogériában, és illatszertárban. — Főelárusító: **Drogeria Herel Subotica, Aleksandrova ul. 1.**

Budapest fekvése a Duna mentén veteszkiz Európa legszebben fekvő fővárosaival. Fördőrezését — a gyógyfürdők városát — a Duna jobb partján gyönyörű és dős vidék övezi, a vár és egyéb város részei történelmi hangulatot árasztanak. A balparti város Pest, Magyarország kulcsár, ipari és kereskedelmi központja. Jó közlekedés villamossal, autóusszal, autóval, bérkocsival, helyi hajókkal, gyorsvonó sétatárral, erdők, hajókirándulások a Dunán. Üdülőhelyek kitanú levegővel a Margitszigeten, a Svábhegyen, a Zugligréten, strandfürdők a Dunán és meleg gyógyforrásoknál, hangversenyek, színházak, szórakozó helyek. Dátalan utbaigazításokat nyújt Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2., amely minden tekintetben a legnagyobb előzékenységgel áll rendelkezésére az utazóknak.

SZALLODAK: 1. Gyógyfürdők: Szt. Gellért Szálló, Szt. Margitsziget, Szt. Lukács-fürdő Gyógyfürdő. 2. A Duna-parton: Bristol, Carlton, Danapalota Ritz), Hungária. 3. A Belváros közepén: Astoria, Erzsébet királyné, Pannónia, Vadászkerth. 4. Az üzleti városrész központjában: Britannia, Continental, Metropole, Palace, Royal. 5. Budán: Bellevue, Esplanade, Svábhegyi Nagysz. 6. A Keleti pályaudvar közelében: Excelsior, Imperial, Park, József főherceg. 7. A Nyugati pályaudvar közelében: István király, London, Merán. Dátalan utbaigazításokkal szolgál Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2., mely minden tekintetben a legnagyobb előzékenységgel áll rendelkezésére az utazóknak.

Kiadó azonnal
Novisadon, a Vasut-uca
1. sz. alatti házban
egy udvari szoba
előszobával, iroda részére.
Bővebbet a házmesternél!
d. e. 10—12 köz. 7097

Használt pálinkás és
boros
hordók
15 litertől 46 hektóig
eladók
NOJCSEK GÉZA
SUBOTICA 6123

„HITELEZŐVÉDEGYLET,,
Információ- és Inkasszó-Osztálya
Novisad, Njegoševa ul. 1

Altruistákus a'apon működik, ke eskedelmi tudósításokká
szolgát, tagjainak kintlevőségeit rövid uton behajtja és fizetés-
képtelenségeknél a hitelezők érdekeit védelmezi
Megkereséseket a legrövidebb idő a'att elintéz

ELADÓ
1 éves Chevrolet kifogástalan állapotban
jutányo: áron
Harley Devison motorkerékpár mell kko-
csival együtt 13000 dinár.
Egy 6 méter hosszú transmissio 65 mm vastag
4 drb. csapággal 50 százalékk- l o'csóbban a napi rnál.
FELLEGI JÓZSEF
Autójavító műhely, Novisad Futčš. i put 92.

Spitzer-féle
tágas és szép
Térmet és söresarnokot
saját vezetésem alatt
megnyitottam
Spitzer Ignác
Pašićeva ul. 11. Abonense
felvételnél 7561

HADNAGY
ISTVÁN
szabó
készít polgári
és minden
hitfelekezeti
papi ruhákat
Subotica,
Sućićeva ulica 10
2653

Gazdák és kereskedők figyelmébe!

világhírű **Főnix Trienók**, konkoly-
örök és szortirozók különböző nagyságban
ismét kaphatók.

A vajdasági kizárólagos vezérképviselő
Bruzlai i Drug, Subotica
I. Paja Kujadžićeva ulica 42 Kérjen árajánlatot!

Főmolnár

vojvodinal exportmalom részére
azonnali belépésre
kerestetik. Ajánlatok 3179.
sz. alatt Schmolka hirdető-
jébe Novisad intézendők.
8249

Perinum
fenyősőborszesz a
reuma
legnagyobb ellensége.
Kapható mindenütt

Butorokat
ebédlő, háló, uri szoba-
berendezésel, et,
portálokat
legelőnyösebben szerezheti le
Domján Valentin
butorüzemében
Subotica, Zrinjski trg 11

Értessük meg minden tisztelt vevőközönségünket, hogy egy
endkívül szolid

AMERIKAI TRAKTOR

képviseletét átvettük. A traktor munkabírás, üzembiztonság,
teljesítmény tekintetében minden más traktort messze felülmúl.
Érdeklődőknek készséggel szolgálunk részletes árajánlattal.
Előnyös fizetési feltételek!

TRGOVAČKO DRUŠTVO MOTORA K. D. A. Branilo i drugovi
Novi Sad, Kralja Aleksandra ulica 7 8095

KOPILOVICS BALÁZS
szücs,
SUBOTICA, SUDAREVIĆ UL. 2

Ajánlja legobb minőségű szőr-
meit, valamint mindenféle
szőrmeárut

Szőrmejavítások garancia mel-
lett szakszerűen és olcsón
eszközöltetnek 8063

ABLAKÜVEG
minden mérethet lego csóbban
kapható

Drag. Obradović
üvegyári lerakat
Beograd, Knez Milana 31.
Uroševa Plošica

Butorozott szoba konyha-
használatl kiadó. Stein
kiskápolna mellett. 8181

„VIKTORIJA“
paplan és kápitósműhely
Subotica, Vilsonova ul. 28.
Olcsók vagyunk
mert magun
dolgozun

Zen. orák Planinók
a világ legjobb
márkái. Hosszu
le'áratu részlet-
fizetésre a leg-
nagyobb raktár
az országban
KAIN
házmesterkészítő Subotica,
Városháza előtt.

„Alexa“ nyakkendőgyárban

3000 darab
selyem nyakkendő kerül eladásra
10 dinártól kezdve
Fordításokat 10 dinárért végzünk!
Voivodiceva 5, Beograd-szálló mögött

Dürkopp
varrógép
Puch bicikli
legolcsóbb beszerzési forrása

Weiss Adolfnál
Novi Vrbas Mezival szemben
Állandó raktár mindenféle
alkatrészekből és rádiókból
Árajánlatot ingyen küld
7095

Órajavítások

órák
ékszer
legolcsóbban
THAU HERMANN
új órásüzletében
Cokoliska (Gombkötő) ulica 4.
A 490

Ernyőket
legmoder-
nebb kiví-
elben ké-
sít, javít
és raktáron
tart
Gerber Jakabné
első suboticei ernyőkészítő mű-
helyében Subotica, Sudarević u. 82

SIRKOVÉKÉT,
famelőítvánvérséket, va-
lamint a kifaragó szak-
mába végo minden emü
munkákat legolcsóbban vég-
lálja
Pauk Gáspár
kőfaragó, Subotica
Somborski put is Gabona-
nán szőlő: 61

Gyenge férfiak-

nak 10 dinár beküldése esetén
bérmentve küldöm szabadalma-
zott szencziós találmányoma
ismertető könyvet. — Cim

„Patent 608“
Cluj (Kolozsvár) 1622
1. sz. postafiókbérlet.

MÁLNASZÖRPOOT

kiváló minőségben, garantált tiszta ezidei elsőrangú málnából
ajánl

Daruvári Sörgyár r. t., Daruvár

SAJÁT GYÁRIMÁNY KÖRZETI KÉPVISELŐKET KERESÜNK

Szállítások 5 kg.-on felül nagyban áron 7829

HART-PARR TRAKTOR

2 hengeres, 800-as fordulatszámú,
legtakarékosabb, legolcsóbb üzemű
és leghosszabb élettartamu traktor

Fogyasztás: cséplésnél 3—4 kilogr.,
szántásnál 4—5 kilogr.
3 1/2 dináros petroleum

Papp András földbirtokosnál Padinán, 10 1/2 éve üzemzavar nélkül működik

Minden Hart-Parr traktor tulajdonos

elismeréssel nyilatkozik annak gazdaságos tartós és olcsó üzeméről

Aki a Hart-Parr traktor előnyeiről meg akar győződni, forduljon

az alant felsorolt traktor tulajdonosokhoz:

Gróf Andrassy György uradalma Krasz-
nahorka 2 darab
Ifj. gróf Lónyai Gábor gazdasága Nagylonya
2 darab
Báró Waldbott Frigyes gazd. Sátoraljajhely
2 darab
Illés János Temerin
Dr. Daradgyay Koris Ferenc uradalma Ti-
szabud
Merza Jenő földbirtokos Somlyópuszta
Dr. Kreluska Géza urad. Somoskőújfalu
Özv. Horváth Mihályné földb. Kecsképuszta
Papp András földb. Padina (Banat)

Rappensberger Károly földb., Dózsapuszta
Pethes László földbirtokos, Jászapáti
Lippay Nagy Antal földb., Szeged
Turmann Olivér földbirtokos, Tyukod
Kossuth Pál és Lajos földb. Bodrogszög
Özv. Szabadhegyi Zoltánné földb.
Demaendice
Schaaf József földbirtokos, Kiscseripuszta
Perlmutter Jakob földbirtokos, Nagyida
Morgenstern Ferenc, Francfeld
Csillag Ede gazdasága, Kállósején
Deutsch Dávid gazdasága Sárospatak
Róbert Korsky, Osijek
Pázmándi gazdaság, Pázmánd

Veres Ferenc gazdasága, Balsa
Kling János és társai gazdasága, Bácsbokod
Lepsényi József és János Sásszentmiklós
Czene István és Pál, Lökősháza
Rohonczi Mihály gazdasága, Poroszló
Nagy B. János gazdasága, Jászdosa
Sándor Alajos, Szolnok
Pataki Gyula, Balatonkenese
Müller Lajos gazdasága, Sárpilis
Csokás János, Tát
Dobár Kálmán, Kunmadaras
Formádi József, Kecskemét
Miháncsik Balázs, Pély

Számtalan elismerő és köszönőlevél!

8102

Felvilágosítással és ajánlattal szolgál: a jugoszláviai vezérképviselő

Findeisen Gusztáv és Társa, Novisad

Telefon 2439 — Táviratok: Findeisen

Raktár: Kralja Matija ul. 1

Zeljeznička ul. 100 (saját ház)

LEVELEZÉS

Richmond. Örülök a pátogó életirritusnak, amely Magából árad. Ha Magát idejéi képzetem, végtelen kékségek hullámainak hátterében a nap mindig csokolódzik a földdel. Az én riválisom 'helos fiuk' helyett az élet. 8176

Grafológia-kiromantik. Ha meg akarja tudni jellemét fővőjét, szerencsáját, keresse fel a világhírű egyiptomi grafológust, Ali-Ben-Ali aki a tenyér vonásából és kézírásából mindent pontosan megmond. Levelekre válaszol: Szentá, Hotel Eugen. 8203

Lola, a lapot későn kaptam meg. Ha jön írjon és a megbeszélte étteremben várjon rám. B. 8213

Megismerkednék intelligens korrekt hivatalnokkal, aki séta, mozi és színház partnere lenne fiatal hivatalnoknőnek, természetesen ki-kisaját költségén. 'Subotica' jellegére a kiadóba. 8241

Intelligens, vigkedélyű, középkorú özvegy 40-50 év körüli uriember ismeretséget keresi. Levelet 'Lidia' jellegére a kiadóba kér. 8152

Lagner

uri és női fodrász: üzletben a kiszolgálás vezet Bubi hajvágás, manikűr, ondulálás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babaklinika Mindenféle női haját a legmagasabb áron vess Jovan Lagner fodrász, Pašičeva ulica 6

Fényképészek és amatőrök figyelmébe

Amerikai rendszerű retusáló és kopirozó intézet. Elvállal: negatív és pozitív retusát, kopirozást és nagyítást minden papíron és kolorizozást garantiált elsőrangú kivitelben, olcsó árban. Kérem azonnal írgyélzék. Szállítás 21 óra alatt. R. Zelinka, Subotica, Madjarska ulica 2. 4733

HÁZASSÁG

Nősülni óhajt 26 éves fiatalember, jellemleg vezető állásban. Számításba jöhetnek kizárólag háziasan nevelt leányok, házasságközvetítők kizárva. Komoly, intelligens leányok irjanak 'Őszi virágzshoz' jellegére a kiadóba. Csak teljes című és fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Kalandornők kiméjlenek. Meg nem felelés esetén fénykép vissza. Teljes díszkréció. 7882

Fok vagyonos nő vagyon-talan urakhoz is férjhez-menni óhajt. Megbizást elfogad 'Amor' házasságközvetítő iroda. Temesvár. 4. Str. Berteloth 21. 1622

Suche als Mizwe passende Partie für Kaufmännisch gebildeten hübsches Mädchen Mit schöner Ausstattung Möbel samt bescheidener Mitgift. Ernste Anträge mit Fotografie per: Elias Schick Senta. 7948

FOGLALKOZÁS

Érettségizett, perfekt szerbül tudó irodista gyakornok azonnalra felvétetik. Németül is tudó előnyben. - Hütter Árpád nagykereskedése, Subotica. 8125

Kirakatrendező fiatal segéd uri- és nődivat és rövidáru üzletbe azonnal felvétetik. Nostor Plavšić, Senta. 8148

Utazók

Legjobban bevezetett szeszszakmabeli cég, lehetőleg azonnali belépésre keres csakis elsőrangú utazókat. - Ajánlatokat 'Elsőrendű 167-6' jelige alatt az Interreklam d. d. hirdető irodához, Zagreb I-78 intézendők. 8194

Automobilt, használtat, jókarban levőt, 4 ülésűt, 20 HP-ig, Ford kivételével megvételre keres a 'Sofföriskola, Novisad, Kralja Aleksandra ul. 7. 8190

Kifutóleányt keres Temunović trafik, Kr. Petra park. 8246

Stabilgépész, 5 évig volt nagyobb villanytelep második gépésze, több éven át gézmalmi gépész, 3t évig nagyobb bányai uradalomban volt alkalmazva. állást keres. Levelet: 'Szorgalmas' jellegére a kiadóba kér. 8074

Kifutófiút keresek rövid-áru kihordásához. Vámos Miletićeva (Gyula) ul. 65. 8216

Inast fizetéssel felveszünk Márványipar, Sombor, Kralja Petra 57. 8221

Utazó szappan vagy gyertyagyárnál állást keres Bácska Bánát, Szrém, esetleg Szerbia részére való utazásra. Magyar, szerb és német nyelvismerettel. - Ajánlatokat 'Agilis' jellegére a kiadó továbbít. 8222

Manikűrözőnt azonnalra felvesz Herterné, I., Sokolska ul. 3. 8224

Fiatel fűszerkereskedőség 5 évi gyakorlattal, szerbhorvát, magyar nyelvben tökéletes, vasszakmában jártas, azonnali belépésre is állást keres. Boškovic Caesarine, Bačka Topola. 8234

Fédern munkás kovácssegédet kasznimunkás bognársegédet állandó munkára felvesz Horváth Elek kocsi gyártó, Szlarakanizsa. 8233

Azonnali belépésre állást keres önálló épület- és butorasztalos. Szakképzettsége van gyárüzem vezetésnél és gépkezelésnél. Cim a kiadóban. 8225

Cukrász és péksegédet keresek azonnali belépésre megfelelő tőkével rendelkezőt társul vennék. Cim a kiadóban. 8237

Fixfizetés és jutalékra keres elsőrendű bankintézet az ország minden helységében agilis képviselő(nő)ket állami értékpapírok eladására részletfizetésre. kedvező feltételek mellett Ajánlatok 'Za-12.997' jellegére a Publicitas r. t.-hoz Zagreb, Gundulićeva 11 küldendők. 8236

Ügyvédjelölt, doctor iuris a bécsi jogi egyetemet és az exportakadémiát végezte, a legközelebbes német tudással, alkalmazást keres ügyvédi irodában vagy nagyobb kereskedelmi vállalatnál Cim a kiadóban. 8205

Lakatos- és asztalossegédek felvétetnek Novisadon Cim a noviszadi kiadóban. 8185

Szoptatósadának ajánlok egészséges fiatalasszony Cim a noviszadi kiadóban. 8187

Faasztergályossegéd állandó munkára felvétetik. Braća Lenard faárugyár, Subotica. 8179

Cukrászsegéd, ki a szakma minden ágában jártas, felvétetik. Cim a kiadóban. 8204

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy máj 1. évi, vasárnapon és ünnepnapokon nem érvényes. Legkisebb hirdetés díja 10 din. Csak felhívástól jogok levőket továbbítunk. Kérve tartózkodjunk a szövegtől való megváltoztatástól.

Segéd, rövidáru, kötött-észváltáru szakmából felvétetik. Cim a kiadóban. 8245

Suche zu meiner Tochter die 4 Bürgerschule absolviert ha eine Erzieherin die der kroatischen deutschen und französischen Schprache mächtig ist und Klavier unterrichten kann. Offerte mit Fotografie an Jakob Lang, Beli-Manastir. 8032

Vidéki vállalat

alkalmaz perfekt német-szerb levelezőt. Gyorsírás feltétel, magyar nyelv bírása előny, két gépirókiaszsonyot, német-magyar esetleg szerb nyelvismerettel és egy csomagoló előmunkást. Ajánlatok 'Megbizható 167-6' jelige alatt az Interreklam d. d., Zagreb I-78 intézendők. 8193

Deutsches Kindermädchen welches im Häuslichen mit-hilft, wird zu fünfjährigem Knaben für 1. September gesucht. Dr. Sziget, Subotica, Ciril i Metoda trg 5. 8208

Kinderfräulein zu zwei Mädchen 7 und 6 jährig, gesucht. Bedingung: reine deutsche Aussprache und perfektes Deutsch. Nur ernste Offerte mit Lichtbild an Julijo Komlos, Sombor, Laze Kostića 3. 8223

Paprikamalom keres oly fiatal és ambíciós molnárt, aki a malomszakmában már működött, a szerszámok kezelésében jártas és hajlandó volna a paprikamalomszakmát kitanulni. Ha működése megfelel, rövidesen üzemvezető főmolnár lesz. Cim a kiadóban. 8211

Fiatel meszarossegéd, aki egyszerűen hentes is, felvétetik. Hotel Sloboda, Sombor. 8226

Kifutó, értelmes, erősebb fiu, felvétetik. Cara Lazara 18. 8183

Inas fizetéssel felvétetik. Medjanski vaskereskedés Subotica. 8178

Papucsszegédet, jómunkást, állandó munkára felvesz Illés Ferenc, Sombor Andjelia Sarčević ul. 3. 8059

Suche zu meinen 10-7-4 jährigen Kindern intelligenten Fräulein womöglich mit serbischer Sprachkenntnis u. sersiert in Kindepflege. Anträge Dr. E. Mannheim Bačka Topola bei Subotica 8166

Utazókat felvesz férfi és női fehérnemű eladására magas jutalék mellett D. Franzes. Bačko Petrovose-lo. 8093

Gyermektelen házaspár házmasternek azonnali belépésre kerestetik. Sombor Kralja Petra 30. 8061

Komlósszédök jelentkezzenek Berger malomban. 8102

Segéd, jó eladó, az urinődivat, cipő- és rőfőszakmából, ki egy nagy portál rendezéséhez is ért, küldje be fényképpel ellátott ajánlatát Bela Kelemen, Čakovec címre. 8110

Másodéves gyógyszerész-gyakornokot keresek azonnali belépésre. Feltételeket levélileg. Nikoļićeva apoteka, Velikobezskerek. 7999

Ügynököt lakás és jutalékkal keresek. Schlangner Mako fakeskedő. 8086

Érettségizett fiatalember magyar és szerb nyelvűdással munkát keres. Elmegy boltiszolgának is. - Cim a kiadóban.

Gyakornokot felveszünk négy középiskolával. Vujkovic faterlep. 8128

Volt vasuti altiszt, 35 éves perfekt magyar, német és szerb, jó kézírással, vasuti szabadjeggyel, keres utazói expeditor vagy bármilyen más alkalmazást. Igényei szerények. Cim a kiadóban. 8163

Nőtlen, 27 éves sütősegéd aki fehér és kenyérsütéshez ért, azonnali belépésre állást keres. Levélbeli ajánlatokat Szántó Lajos újság-árus, Bezdán közvetít. 8026

Házmaster, gyermektelen kerestetik. Érdeklődni lehet Streisinger borkereskedés, gyümölcs piac sarok. 8101

Elsőrangú női fodrász kerestetik nagy fizetéssel és jó mellékkeresettel. Csak elsőrangú munkaerők jelentkezzenek. Kecsy nőifodrász, Velikobezskerek 8147

Kedő tisztviselő állást keres, pénztárhoz is. 'Szorgalmas' jellegére. 8141

Urasági inas, perfekt, középtermetű, nőtlen, évi bizonyítványokkal azonnal felvétetik. Georgijević Belacrkva, Banat. 8162

Gyakornokot vagy kiszolgálóleányt azonnal felvesznek. Előnyben, akik már könyv- és papirkereskedésben alkalmazva voltak. - Heumann Mór, Subotica Karadiordjev trg 12. 8061

Főgépész-elektrotechnikus mindenféle oklevéllel, az összes gőgépokről és összes motorokról, dinamokról, áll. iskolai végzettséggel főgépészi vagy jobb gépészi állást keres azonnali belépésre. Hossza ideig gyári főgépész és hosszú ideig Diesel-villanytelep főgépésze volt. Bármely üzem elfogad, szereléseket önállóan végez. Szives meghívásokat 'Villamos' jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 7636

Kinderfräulein mit deutsch serbo-kroatischen Sprachkenntnissen wird zu sofortigem Eintritt zu zwei Kindern gesucht. Angebote mit Lichtbild und Zeugnissen an Eugen Gutmann Subotica, Vukovićeva ul. 9 7902

Fahivatalnokot keresek. Szakképzett megbízható detektivistát. Részletes ajánlatok fizetési igény, eddigi működés megjelölésével. 'Épületfa' jellegére e lap kiadójába küldendők. 7916

Fiatel jómunkás fodrászsegéd felvétetik, aki a bubi hajvágásban jártas, kerestetik. Fizetés 200-250 dinár és teljes ellátás. Szlovén vagy horvát nyelv okvetlen szükséges. Belépés szept. 1. Kohn Samu fodrász, Mur-ska Sobota. 7954

Suche intell. Fräulein zu 7/4 jährigem Mädchen mit deutschen und serbischen und Klavierspiel. Somogyi Čoka, Banat. 8030

Gazdának ajánlok meztelenségben és szűkösségben jártas szobabőr. Cime: Zsiga Mihály Čantaviz. 7260

VÉTEL-ELADÁS

Korai rózsaburgonyát csak vagontelepekben olcsón ajánlok azonnali szállításra. Vladimir Ivkov, Stapar (Bačka). 7504

Pataki malmot bérbeven-nék, jó vidéken, község kö-zelében, amelyet később megvennék. Cim: Kockás Pál, Bačka Topola. 7667

Malom két pár elsőrendű kövel, teljes felszereléssel, kifogástalan állapotban eladó s azonnal szállítható. Értekezhetni a megbízottal Kadván Orbánnal, Senta, Tópart u. 17. 7947

Eladó 1 db ónhajtású be-tetgató kocsi, német gyárt-mányu, kifogástalan álla-potban. Cim Aleksander Ignác, Subotica, V., Miska Prčića ul. 20. 8010

Kopott vagy használt Ford autó és Fordson traktor blokkokat vesszek vagy furok. Béla Földvári, Stari Bečej. 7291

Lancia-Autó Capa III, 6 ülésű, 8 hengeres, Izotta-Fraschini 6 ülésű, 8 hengeres, 509 Fiat 4 ülésű - keveset használt 50% gyári áron alul eladó, ugyanott új Talbot-Darac 6 ülésű, 6 hengeres csukott autó eladó. Bővebbet Mamussich Jánosnál, Subotica, Sada-revićeva ul. 9. 8065

Vas- és fűszerüzlet, jól szor-tirozott áruaktárral, beren-dezéssel, 12.000 lakosu - nagyköztségben, nagy kör-nyékkel legforgalmasabb helyen kedvező feltételek mellett átadó. Üzlethelyiség és raktárak berbe esetleg lekházzal együtt is eladó. Fischer Zeigmond Bajmok 8168

Palison villa, 2 szoba és konyha, kamra, 4 kapa sző-ke terméssel együtt 90.000 dinárért eladó. Osvár József Palić, Jakobčić villa. 8153

Faudvar bánati nagyváros központján, szép, nagy egy három, négy, öt, négyzobás lakásokkal, melléke-liséggekkel bíró jól jöve-dekmező házzal 700.000 di-nárért eladó. Bömches ügy-nöksége, Bácska Topolán. 8084

80 HP Diesel-motor, 25 HP gőzgep, tarár és smjtarcsák eladó. Hüpfel József, Jaša-Tomić, Banat. 8150

Oakland-autó, 6 hengeres kitűnő kocsi, olcsón eladó Holnjevici, Zagreb, Gajeva ul. 42. 8104

Építkezési telek 203 □-öt nagyságu, Novisadon, Li-mánon, az Egészségügyi-pa-lota közelében jutányosan eladó. Cim a noviszadi ki-adóban. 8117

Eladó egy jókarban lévő te-her Ford autó jutányos áron. Érdeklődni lehet Ben-csik Lajos B. Topola. 8127

Eladó két nehéz 8-as ma-gánjáró 6 légkörös cséplő-garnitúrák, két Hoffherr elevátor és 3 méter csucs távolságu esztergapad. - Mudrinszki Jován gép-műhelye, Srbobran. 8079

Négyülésű, csaknem új Cehvrolet-autó, két hónapot futott, legújabb típus, jutá-nyosan eladó. Cim a kiadó-hivatalban. 8137

Jókarban lévő 2 db kirakat belga üveggel, rolloval és tokkal, 125 cm széles, 250 cm magas, 1 db ajtó üve-gel, rolloval és tokkal együtt 280 cm széles, 250 cm magas, jutányos árban eladó. Nikola Radojević Sombor, Kr. Aleksandra. 8088

Eladó székfűző házhely, Segedinai part, Tálasy-kert, menhely mellett. 8248 Tettőmindely, javítása al-kalmas, eladó. Jukićeva ul. 28. 8206

Eladó új női kelengye fe-hőrnemű, továbbá használt férfi és női ruhák és fehé-reneműk. Nagy Ferenc-telep III. 11. ajtó. Megtekinthető délután négy óra után. 8209

Egy hentes üzlet teljes fel-szereléssel más vállalkozás miatt azonnal eladó. Érdek-lődni Lang Agentura Paši-ćeva ul. 3. 8122

Vessék vagontelepekben szilvát. Megkeresések Baló A., Bezdán. 8210

Eladó haláleset miatt sza-badkézből Padén a főutoni piacléren 35 év óta fennál-ló, jóforgalmu főszerkeres-ke-dés házzal együtt. Bővebb felvilágosítást ad Spasenko Imbronovits segédjegyző Pa-dén. 8134

Malomberendezés, 1 db hengerek, 1 pár kő, jókar-ban lévő tisztító és 14 HP Klimax-féle nyersalomjavó, esetleg az egész malom ju-tányos áért eladó. Buzo-gány-malom, Bačko Petro-voselo. 8138

Hulladékmozgató és reze-t vezé Szabó szerelő. Subo-tica, Zmaj Jovin trg 5. 8196

Állandó butorkereskedési Ori-ási választék! Lezállított árak! Is érdeklődőket sa-ivesen látja vételkötelezett-ség nélkül Esdélyi Antal butorkereskedő IV., B. Sa-darevićeva 4. Klein Géza mellett. Ügyeljen a címre! 8201

Eladó egy 6 ülésű Puch-autó. Israel Neumann Čan-tavir. 8213

300 literes 420 kcsán. Üzemképes, jutányosan el-adó. Megtekinthető Szilárd mérnöknel, Sombor, Ala-nackovićeva 8. 8219

Korai rózsaburgonyát csak vagontelepekben olcsón ajánlok azonnali szállításra. Vladimir Ivkov, Stapar (Bačka). 7664

Jémenetű éjjeli üzlet ca-ládi okokból kifolyólag priv-vát lakással együtt, mely külön épült, avagy anélkül eladó. Bővebbet a tulajdo-nosnál Tóton. 8208

20 csukát már osszagos kaptárakban, 7 üres kaptár sürgősen eladó. Pilići Jánosnál, Čezna, Bananja. 8231

2 kapa vaterónyes kornetk való jó homok, házhelynek is alkalmas, eladó a Maj-sai uton a városi faterlep mellett, közel az iskolához Komoly vevők érdeklődje-nek Miletićeva ul. 72., a Sömléki iskolánál.

Bankzálogpódlát vessék legmagasabb árban. - Nam-zetközi Iroda, Aleksandra-drova 9, Subotica. 7628

Kaplo bñ maln modernu kuću sa dve tri sobe i osta-lim prinađenostima. Pla-ća se odmah gotovo. Nem-zetközi Iroda, Aleksandrova 9. 7628

Čezna salonsko odelo (za-keť), zimski kaput, štof za odelo i zimski kaput, dva pozorišna durbina (gukara) jedna vijolina prodaju se vrlo jeftino sve zajedno ili posebno. Aleksandrova 9 I. vrata u avliji leve. 7628

Két butorontott szék elő-szobával, kapualatti bejá-rattal szeptember 1-ére ki-adó. Trambčeva ulica 30. 8046

Budapesti ír. urisaknál egy-két urisáry teljes el-látást, kellemes órában ta-lál, szongorahasználattal. - Scharyné, Teréz-kört 4 H. S. szomszédságban. 8208

KORZÓ MOZI
 Va árnáp utoljára
TOM MIX
 Hétfő-szerda zárval
 Csütörtökön
Ponny Express
 és **Collen Moore**
 ujdonságok
 Előadások kezdete este 9, vasárnap 6 és 9 órakor

LIFKA-KERT
 Vasárnap utoljára az általános sikert aratott
Rod la Roque és Dzsungel-filmek
 Hétfőn:
ELYNOR GLIN regénye:
Szokatlan mézesetek

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó helyesen számított. Logikusabb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívású jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekhez válaszolunk díjmentesen.

ÖRÖMET SZEREZHET
 magának és hozzátartozójának, ha vesz
FÉNYKÉPEZŐ GÉPET
 Orsiai választéki. Eredeti gyári árak!
 Az összes fotóalkatok legolcsóbban
TENNER OPTIKUSNÁL
 Subotica, Korzó 11. szám

VAROSI MOZI
 18 Csütörtök 19 Péntek 20 Szombat 21 Vasárnap
Rádió detektív
 A rádió szindikátus harca az új találmányért
 Két rész 16 felvonásban. A főszerepben JACK DAUGHERTY
 I. RÉSZ. Új találmány. Elektromosság nélküli rádióadás. A szindikátus béréncé. A sascerkészek kapitánya
 II. RÉSZ. Rádió bál. Alarcos rádió banditák ellopják a találmányt. Arta matlan-ná teszik az ellenséget!
Mindkét rész egyszerre
 Előadások délután fél 6 és este 9 órakor

4 1/2 hold la szőlő házzal együtt a dőljai hegyben eladó. Felvilágosítást nyújt Aleksandar Kleinrath, Osi-jek, I., Reisnerova ul. 93/a. 8149

Megjelent a Máriatelep gyümölcsfaiskola újabb árjegyzéke. Érdeklődők forduljanak Nagymihály Antal faiskola kezelőhöz. Novakánizsa. Ugyanott 40 mm friss termései mák eladó. 8113

Vendéglői és kávéházi berendezés, 70 hektoliter jébor, 150 hektoliter prima hordó nagyon olcsón eladó. »Bömches« ügynöksége — Bačkatopolán. 8168

Csecsemő-mérleg havi bérlet ellenében — vidékre is — kapható. Medjanski vas-kereskedés, Subotica. 8011

KOLONFÉLE

Dečka 12—13 godina, pristojno odevnog traži za postluživanje. Nemzetközi Iroda, Subotica. Aleksandrova 9. 7628

Olcsó kamatu jelzálogkölcson közvetít IBömches« ügynöksége, Bácska Topola

Nagy, előkelő külföldi biztosítótársaság egész Vojvodina területére provisiós ügynököket keres. Ajánlatokat a kiadóhivatalban. 8202

Amerika. Beutazási engedélyt az Amerikai Egyesült Államokba és Kanadába leggyorsabban kieszközöl, különösen olyanoknak, kiknek megvan már az »Affidavit« a Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Pontos információkat kap egyes személyekről, kereskedelmi és ipari cégekről a legnagyobb diszkréció mellett. Nemzetközi Tudakozóiroda, Aleksandrova 9, Subotica. 7628

Állampolgársági és itartózkodási engedélyt a leg-
 rövidebb idő alatt közvetít a Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9, Subotica. 7628

Állampolgársági és itartózkodási ügyekben a leg-sikeresebben közvetít a Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9, Subotica. 7628

Különbejárati ucai butorozott szoba kiadó. VI. Sienkiewiczova (Gráci) ulica 11. 8238

110 lán elsőrendű föld Suboticán, nagy szállással hosszabb időre használatra adó. Cím: Subotica, Zeljeznicka ul. 4. 8154

Különbejárati két egymásbanyiló butorozott szoba kiadó. Irodának is. Zmaj Jovina 12. 8240

Kiadó két üzlethelyiség, jelenleg szabó- és fodrász-üzlet. Ugyanott szőlőprés és daráló megvételre kerestek. Érdeklődni: Poštanska ul. 4., naponta 7 órától 10 óráig. 8157

Tavankuton 61 lán szántóföld tanyával kiadó. Cím a kiadóban. 8158

Diákot teljes ellátásra elvállal uricsalád, zongora és fürdőszoba használattal. Érdeklődést »rendes ellátás« jellegre kiadóra. 8207

Hafsző, melltartó, orvosi haskötő mérték után kapható. Leontin Virág, Subotica, kiskápolna mellett. 8182

Izraelita intelligens uricsaládnál iskolás fiu teljes ellátásra felvétetik. Strommer, Subotica, Pašičeva ul. 9. 8180

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó. Petrogradska ul. 5. 8144

Elfogadok diákokat, tanulókat tanulásra felügyelet, jó ellátás mellett. Szép lakás, nagy kert a háznál. Sombor, Orgona utca 16. 8155

Jebb osalád 2—3 diákgyereket elfogad teljes ellátásra. Medák, Jelačićeva ul. 5. 8198

Palicson lakást keresek egész évre, lehetőleg a központban két- vagy háromszobásat. Cimeket kérek »Palicson lakás« jellegre a kiadóba. 8197

Kiadó bolt, továbbá butorozott szoba. Rollós boltajtó eladó. Aleksandrova ulica 11. 8214

2—3 diákleányt vagy fiut lakás és teljes ellátásra elfogad magányos házaspár. Cím: Subotica. Ciril i Metoda trg 1/D. (Kratka ulica). Nagy templommal szemben. 8235

Amerika. Legpontosabb felvilágosítást ad odautazásra a »Nemzetközi Iroda« Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Nemzetközi Iroda Subotica Aleksandrova 9. Utlevelek konzuli láttaozását legolcsóbban végzi. Beküldés posta útján. 7628

Ujoncok. Ha azt hiszik, hogy ujoncoztatásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakzerű tanácsért a »Nemzetközi Iroda«-hoz Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Ujoncok Forduljanak az összes szükséges információért a már 1918 óta fennálló, bejegyzett céghez hol szakember ad utbaigazítást. »Nemzetközi Iroda« Subotica, Aleksandrova 9. 7628

KYFFHAUSER-TECHNIKUM FRANKENHAUSEN (NÉMETORSZÁG) 261
 Gép- és autópépítészeti mérnöki iskola. Elektrotechnika. Egyetlen külön osztály mezőgazdasági gépekre és repülőtechnikára.

A-E-G MOZIGÉPEK
 összes mozi- és filmgépeket és
FILMEKET
 legjobb minőségben szállít vezérképviselet:
Orient-Film D. D.
 Subotica

Mindenki saját érdekeben minél több
J D O L K R E M
betűt gyűjtsön, mert a közeljövőben új módszert vezetünk be, mely szerint azok is részesülhetnek jutalomban akiknek ezideig nem sikerült az
J D O L K R E M
szót összeállítani!

Nászajándék
 vagy más alkalmi ajándéknak ajánlom eredeti márkájú Meissen, Herend, Koppenhágai, Wedgwood, Nymphenburgi, Rysenthaler mártály és uzsonnákészletet. Nagy raktár bronz- és márványfigurákból, nancy Mozer vázák, likőr-készletekből, márvány, alabástrom író- és dohányzó készletek. — Leszállított szabott árak.
Balog Lina Subotica
 82 5

Információt adnak legpontosabban oly személyek kik hosszú évekig voltak Észak- és Dél-Amerikában Kanadában és az Egyesült Államokban, az illetékes hatóságokhoz azoknak, a kiknek szülei, vagy közeli rokoniak kint vannak és kik már az amerikai állampolgárságot elnyerték. Annyol nyelvű kérvényt irnak be-
 vándorlási engedélyre a Commissioner General of Immigration, Secretary of Labour, at Washington, D. C.-hez. Közelebbit Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Lakást kaphat (modern beltérületi ucai szoba, konyha előszoba, villanyvilágítás), magános urnál, tisztaság-szerető, jobb munkás iparos házaspár takarításért. Személyes megbeszélések d. e. 10—11 között Bem uca 17. 8159

Butorozott szoba konyhával, ágynemű nélkül, gyermektelen házaspárnak kiadó. Brozova ul. 18. 8135

Föld bérbeadó, 93 lán két tanyával, jutányos áron. — Bővebbet VI., Piri fűszeres 7981

Speciális szepítőszerek, elismert egjebő készítmények: szepítő-cremek, pattanás és zsíros arcbőr elleni gyógyító vizek, nappali és éjjeli krémek száraz arcbőrhez — tégelyenként 50 din., üvegenként 60 din. — Utánvételle küldi »Lea kozmetika« Beograd, Palata Luxor. 7097

Füvetthon gyönyörű villában, Budán, Pasaréti ut 4/c., villanyos megállónál 15 perc bármely iskolához német társalgással, orvosi felügyelettel, mérsékelt árral, elvállal gyermekeket egész évre is. — Özv. Miloiković Frigyesné, Budapest, II., Pasaréti u. 4/c. 7656

Legjobban ajánlható nevelőnőket, nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekkertésznőket, ovónőket, játszótársakat, egyetemli és zeneakadémiai növendékeket a szüneti hónapokra teljes ellátással (au pair) is ingyenesen közvetít tagjainak: »Pädagogenbund« Wien, IV. Karlsplatz 7. 7537

Férfi ruhákat, nő kabátokat mérték után — részletfizetésre is — legolcsóbban rendelhet V. Kuntseher férfi és női szabónál Pašičeva ul. 9. (Edénypiac). 7575

Lakás Palicson, a villamos megállóhoz közel szeptember 1-étől kiadó. — Bővebbet Faragó Béla, halpiac. 7821

Szépen butorozott, tágas utcai szoba a központhoz közel, azonnal vagy szeptember 1-ére kiadó. 7996

Új kozmetikai intézet és manikűr szalon. Papné a n. é. közönség tudomására hozza, hogy szalonját Paje Kujudziceva (volt Wesselényi) ul. 3. üzlethelyiségbe helyezte. Eltávolított archibákat, hajszálakat, szemölcsöket véglegesen. Csak itt kapható az elismert eredeti P. Pompadour kenőcs, mely egyedül biiztos ártalmatlan szer a szepítők, májfolt, arctisztítólanságok végleges eltávolítására. Postai szétküldés utánvételle az egész országban. Tanítványok felvételnek. Kérem a címre ürvelleni. 7771

Csinosan butorozott szoba a beltéren kiadó. Cím a kiadóban. 8151

A novisadi „Apollo“
 finnepeles
 idénymegnyitója
 szeptember hó 2-án
 Schnitzler világhírű
Szerelmi játék
 (LIEBELEI)
 című drámájával
 (Mosinger-film) 7906

Aki használt
Ford autót és Fordson traktort
 valamint azok alkatrészeit venni vagy eladni akarja, forduljon okvetlenül
Földvári Bélához
 Stari Bečej. Telefon 83.

Kézimunka, drukkolasok. DMG pamutárak, menyasszonyi kelengyék, selyem flórharisnyák, nap- és esőernyők, férfi és gyermekszandálok és cipők — gumicipők — játékaru legolcsóbban Budanovics, Teréz kézimunkaüzletében kaphatók, Subotica, Rudić ulica 1. 7845

Különbejárati szoba a belváros központjában villanyal, gázzal, vízvezetékekkel és minden modern komforttal szeptember elsejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 8099

Egyszoba-konyhás lakás modern hálószoba berendezéssel átadó. Cím Zeljeznicka ul. 11. 8042

Diákokat, diákleányokat teljes ellátással elfogad jutányosan egy nyugdíjas tanító család. Petrogradska (István) ul. 30. 8012

2—3 elegánsan butorozott szoba irodának is alkalmas azonnal kiadó. Trumbičeva ul. 3. 8167

Egy konzol háló, ebédlo-kredenc, zsolnai kávé garnitúra, függőlámpa eladó. Érdeklődni Lang Agentur Pašičeva 3. 8123

Bérbeadó a subotica határában 280 lános prima birtok hat évre, lánconként és évenként 4 1/2 mázsa búzáért. »Bömches« ügynöksége Bácska Topola. 8083

Főtéren uri család 2—3 diákgyereket elfogad jutányosan teljes ellátásra. — Ugyanott csinosan butorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban. 8140

Kamillára (szegfűvirágra) mintázott ajánlatot kér Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 95

Budapesti uricsalád vállalt 1—2 diákleányt, teljes ellátással, külön szoba, német-francia, zongora- és ének-tanítás a házban Cím: özv. dr. Chilko Sándorné, VII., Nefelejts u. 48. I. em. 7884

Csolnakázás Kisértet-Tavon

Irta: Hegedüs Loránt

*Haldunk édes bódulás:
Kisértet-Tavon, síkló csolnakon,
Visznek minket el.
En e tájat lártam, sok mesét találtam,
Fél dombban elsugom néktek öket,
Titkosan s oly csendesen
Mint csobban az Élet árja, mikor
utoljára
a Végtelenbe vész.*

Fölríadtam. A hold imbolygó rezgő fénye vetődött be a vasúti szakasz ablakán. A vonat nagyot ütdöve megállt, amint kinéztek nagy tavat látok, az állomás szerint a Wörthi-tót. Reggel még nem tudtam, hogy erre visz az út, az osztrák gleccserekhez és most váratlan elémbre mered, mintha nehéz álmából rázná fel az emlékezet: negyven éve lesz, hogy utoljára jártam, fiatal voltam itt.

Hogy elment minden azóta: minden, minden: ember, remény, béke, ország, idő. S a hold kisértet-sugarával ezüst-szín bogos hálót vet ki tóra s míg habjain ringatja rejtelmes fényét, mindnyájunkat áthálózó földöntúli hatalmával.

Már indul is, indul: Rejtély-tutaj indul a holdas éjszakában Kisértet-tavon. Mily sáppasztó csoda! Nem látjátok: a tutaj lebeg, mintha nem érné a víz felszínét, csak siklik-siklik, bűvös erón titkos cél felé. Nézzétek csak: miféle villanylámpák billegnek a rejtelmes tutaj előtt, most itt, most ott, foszforos zöld szemüket villogatják, megint behunyják és ide-oda röppennek a párás légtelenben; nem lámpák ezek, mind megannyi éji Szent János-bogár, mely kisértet útján kíséri a Kisértet-tutajt. Zene is hallik: óriás vízi csiborok huznak magukkal zing zengve cirpelő zöld fényvel rekkenő tücsökhadat. A tutaj körül töménytelen kis csolnak csobog hangtalanul: éppen olyanok, mint aminőben most negyven éve tanított engem Klein Gyula a botanika müegyetem tanára, jó szívvél. Most is ott ugrál a kis alekja a csolnak között — de furesa, hiszen már negyedszáz éve nem él. És mi hajtja a sok csolnakot, hogy folyton a tutaj felé tolonganak: nem látok bennük senkit, ám szivárvány szín buborék fil mindegyikben — mi az: emberi sóhaj vagy haldokló utolsó lehelete?

Most jön a tutaj: Siklik a vizen, de nem érinti azt, ezer és ezer szálfából van összeröva, de egyik gerendának sincs rostja, göcse, keménye: mind átlátszó, mint a kőd párája. A tutaj teistei ködfigurákkal, mind ismertem őket vagy most újra megismerem alakjukat: testükön átsüt a holdsugár — mind mind itt vannak, kik meghaltak negyven év alatt s most usznak tovább rejtelmesen. Hová tartanak? A Kisértet-tutaj egy nagy zugó szakadék felé halad: holdfény mutatja, hogy ott hatalmas vizesés zuhan a görgeteges pusztulásba le. Ott jártam én, omladó szélén, mikor el akartam menni innét, végül megfogta ruházatomat egypár áfonyabokor és visszatartott. Mivel ott jártam egyszer, azért ismerem meg most a Kisértet-tavat és a sok csolnakost, kik emberszemét kerülve folyton, folyton így siklanak az Időben, mit ember meg nem ért soha.

A tutaj ormán egy óriás kormányoz. Szakála holdsugár, teste átlátszó, szemének mélyéből villamos reflektor sugároz, körüljárja az éjben fénykévéjét s abban a pillanatban, mikor homlokomat éri a fény, valamit megmozdul bennem: a Hold tekintetéből élővd várak az ötlet emlékezet. Hisz ez az én öreg szolgálom: Böcz Sándor.

A kisértet szeme újra rám fordul és megint megéri agram tulvilági fénye villanását: az utolsó szó amit Sándor szolgálom mondta halála előtt, ez volt: »elsőbből lesznek utolsó, utolsóból lesznek az

elsők«. Ő evvel az igével halt meg. Így van, így van a Kisértet-tavon, legnagyobb a szolgál, s legkisebb a fejedelmi ur.

A tutajos nem néz most felém és azért várnom kell a nagy titok megfűrkészésével. Csak nézek, ámulok, mind ott vannak a tutajon, kik elmentek azóta: nagyszülők, szülők, imádott tanárok, szeretetszível Pista bátyám, meggyűölt barátok, kedves ellenfelek s mily hoszu sor, s mily szédtő távlat mindegyik külön gerendán áll, egyik gerendának sincs rostja, göcse csak foszlányos ködtetési azt. Öreg Heinrich Gusztávot megismerem. Igen negyven év előtt így nézett rám a partról, mikor először szabadultam neki lélekvesztőmmel a Wörthi-vizeknek. Akkor is nevetett, most is kacag, hunyorgó kisértet-szemével. De mi tartja fenn a vizen? Mi tartja fenn?

Meg kell várnom, míg a kisértet kompos tekintete megint reám világít és szem sötét kamrájából életre vonzza az ő teremtette emlékképet újra. Sándor szolgál pedig nagyon figyel az óriás tutajon, amin siklik, vigyáznia kell, merre viszi őket: éri-e a lezuhanó vizesés görgőjét és akkor örökre eltűnik vagy felém hozza őket, hiszen már tudja, látja, érzi, hogy ez én Kisértet-tutajom.

A Pörtschach-i félsziget ormán szembevág velem a kisértet-tutaj: villognak a zöldszemű Jánosbogarak az éjben, ciripel a kisértet-bogárserreg, tolonganak a csolnakok, de nem

érik el a tutajt, melynek lakóssága most már ezernyi főre nőtt, legalól a jó szolgál, hátul a jó király.

A Sándor tulvilági szeme megtalál tekintetével ismét s lelkembe veti fényét: ő az én fényem és én az övé. Értem, értem Sándor minden élő ember fönttartja az Örökkévalóság fölött azt a holtat, akire gondol, s a Kisértet-tutajon mindenki azon a gondolat gerendáján áll, mellyel mi álltunk előtte, mikor utoljára beszélünk vele. A mi utolsó gondolatainkba vannak belekapaszkodva a halottak, s a sok apró kisértet-csolnak nem más, mint a mi vágyódásunk, mely a mi lehetünkkel keresi őket a végtelen vizen.

Nagy lökést érzek: a vonat elindult s a holdat felhő fődte el. Kinézek a fülledt vasúti szakasz ablakán: nincs tutaj: nincs tücsökzenés, nincs Szent János-bogár, szolgál s király mind eltűntek ők.

Csak bennem maradt meg boldogító vágyuk: utazni menni velök, nem félve, de sóvárgó vággyal s oly könnyen, mint a mi vizesés lehull csodahabzással s fölötté szivárvány szint ver a holdsugár.

Oly bizonyosság szállt meg engemet, hogy többet tudtam meg, mint amire ezer könyv tanított. A nagy Titoknak ime nyitja ez:

*haldunk édes bódulás
Kisértet-tavon, síkló csolnakon
[visznek minket el.
En e tájat lártam, e mesét találtam
Féldombban elsugtam mostan néktek,
titkosan s oly csendesen
Mint csobban az Élet árja, mikor
utoljára
a Végtelenbe vész.*

Ketten

Irta: Baedeker

Az u. n. családi tanács családi szerencsétlenséget vagy legalább is családi kellemetlenséget jelent. Ez a tiszteletreméltó és ünnepléses testület rendszeren akkor ülésezik, ha baj van vagy bajt akar csinálni.

A fiu jövőjéről tárgyaltak. A »szerencsétlen« minden áron író akart lenni s a tanácselnök (a boldogtalanak atyja) azt találta, hogy a vesztébe rohan.

— Jó házból való és hozzá tehetséges ifju. — minek a litteratura neki? Az csak olyanoknak való, akik előtt a becsületes polgári és vagonthozó pályák el vannak zárva s akiket kicsaptak az iskolából. De az ő fia, aki mindig jó diák volt —

Igy okoskodott az apa és izgatott volt, az anyja ellenben a fiu pártjára állt. Oh, az anyák mindig védik apjuk ellen a fiaikat, még akkor is, ha igazuk van nekik! S Laura aszszony is szót emelt a vádolt érdekében, mert a nők, még ha édes testvéreik is a gonosztevőknek, pártolni szokták az írókat és büszkék rájuk.

Az öreg ur nehéz eset volt s nem könnyen tágitott a szigorú elveitől. Amnyit mindenesetre elértek nála a hölgyek, hogy kompromisszumra lett hajlandó. S az eleintén ugyancsak viharos tanácskozás a családfőnek ezzel a békülékeny szavával végződött:

— Majd csak megegyezünk.

*

A fiu hazaért a könyvtárból, ahol falta a sok nyomtatott betűt s csodálkozott, mikor az apja benyitott kicsi szobájába. Nem tudta, hogy törvényt illeik az ügyében s elfogulatlanul, vidáman tekintett az öregre, aki bosszusan kezdte:

— Elégedetlen vagyok veled, fiam.
— Nem csodálkozom, apám. Az apák ritkán elégedettek a fiaikkal.
— Oh, az ostoba apák elégedettek!

— Azok is csak az ostoba fiaikkal, — replikázott a fiatal ember. — Talán így lehetne formulálni a tételt: az apák néha elégedettek a számár-

utódaikkal, de mindig elégedetlenek a tehetséges fiaikkal.

— Ami engem illet, — védekezett az öregur, — én nem azért vagyok elégedetlen veled, mert tehetséges vagy, hanem azért, mert félreismerted a tehetségedet.

— Nem Te vagy az, apám, aki tevédesben vagy a képességeimről?

— Az öregnek mindig több az emberismerete, mint a fiatalnak. S ha általában jobban ismerem az embertársaimat, mint a fiam, valószínűleg őt is jobban ismerem, mint ő önnönmagát.

— A gyermek sokkal közelebb áll az apjához, — vitatkozott a fiu, — semhogy az világosan láthatná, jól ismerhetné és határozottan megítélhetné őt. Az emberismerethez bizonyos távlat kell, apám s ez a mi esetünkben hiányzik.

— Az írói tehetséged egyelőre csak ily merész állításokban nyilatkozik meg s ilyeneket már épp eléget hallottunk tőled. S épp ez a tehetséged az, amely arra készlet, hogy komolyan beszéljek veled a jövődről.

— Amelyhez nincs bizalmad, apám.

— Amelyet biztosítani szeretnék, fiam. Ha a régi jómódban élnék és számbavehető örökség nézne rád, semmi kifogásom se volna a kalandos terveid ellen.

— Az írósgot kalandos pályának tartod?

— Kalandosnak, mert bizonytalan-nak, fiam.

— Oh, apám, én a sikert oly biztosra veszem s ha apa időt engedne, amíg révbe futok —

— Idő kell hozzá?

— Természetesen, apám. Lehet, hogy a költő egyenesen annak születtik, de az író, aki a poétánál több is, kevesebb is, az is és más is, aki nemcsak gyönyörködteni, de oktatni, eszméket forrongásba hozni, problémákat fölvetni és megoldani és világnézetet képviselni akar, az ily író, apám, tanulás útján lesz mesterré s ehhez idő kell.

— Vajjon mennyi?

— Irója válogatja, apám. Én a magam fejlődési idejét négy-öt esztendőre becsülöm.

— S ha ezek az évek elmúltak?

— Akkor megélek abból, amit írok.

— Ez kevés. Ha már erre a fura pályára lépsz, óhajtandó, hogy ne csak jóllakhass a munkáidból, de a családodat is fölsegítsd. Nézd, én öregvagyok, a vagyonom nagyrészt elvesztettem s kívülled még három testvérednek a jövőjéről van szó. Anyád és én, ha falura költözünk és kiadásainkat a minimumra leszorítjuk, megleszünk valahogy, mert ott a hus, a főzelék és a gyümölcs olcsó. De mi lesz veletek és különösen veled?

— Bizzál bennem, apám.

— Én pedig arra kérlek, hogy bizzál bennem, fiam... Már megállapodtam egy barátommal, jóhírű feles jegyzővel, akinek az irodájába beléphetek. Ennek a derék embernek, amikor még vagyonom és befolyásom volt, értékes szolgáltatásokat tettem s ő kivételesen háladatos kíván lenni ezért. Megígérte, hogy nemcsak szeretetteljes főnököd lesz, de valamikor, ha nyugalomba vonul, az irodáját is átengedi neked, olcsóbban, mint bárkinek. Nem szép perspektiva ez?

— A szemtől függ, amely nézi. Én szebbet is tudok elképzelni... És azután, nekem semmiképpen se az a becsvágyam, hogy »notaire« legyek.

— Az pedig, szegény fiam, a mi viszonyaink között a legszebb karrier s mivelhogy írótermészetnek valod magad, be kell ismerned, hogy ez a hivatás nincs minden poézis híján. Az ilyen bizalmiférfit ismeri a családok titkait, előkelő összeköttetésekre tesz szert, a leleményességével és a diszkréciójával kényes ügyekben hálára kötelezi az ügyfeleit s ha egy kissé ügyes, beházasodik valami gazdag családba, szép lányt vesz el s a társaságban is hamarosan előkelő pozíciót foglalhat el.

— Mily kitűnő munkatársam vagy nekem, apám! A képet, amelyet vázoltál előttem, én gondosan és aprólékos gondnal fogom lefesteni s meglátod, mestermű lesz belőle!

— Csacsi vagy, fiam. Mennyivel nagyobb művészet sikereket érni el ezen a pályán, mint leírni őket!

— Gondolod, apám? Nos, ha majd nagy író leszel, portrékat fogok rajzolni e nagyképű és fontoskodó uraktól *claire-obscur*-képeket, de a kollégájuk lenni nem óhajtok.

— Az ügyvédséghez mit szólnál?
— Oh, apám, te azt se bánnád, ha hóhér lennék, csak író ne legyek. Mily előítéletesség!

— Ezt az előítéletet, szegény fiam, az írókon kívül mindenki vallja.

— Nos, végre jönni kell valakinek, aki hadat üzen neki.

— Mily szerencsétlenség, hogy épp az én fiam az, aki erre a »dicsőség«-re vágyik! Mivel érdemeltem meg ezt?

— Apám, csak azt kívánom, hogy egészségben élj s meglátod, örömed lesz a fiad pályájától és a sikereitől.

— Fiam, szegény fiam, a te öreg apád már több mint hetven éves s bár erős s egészséges vagyok, nem élhetek addig, amíg te írói babérokat aratsz.

— Ki tudja?... Mindig baj volt s mindig baj lesz, hogy az apák vénebbek a fiaiknál s nekünk külön malőrünk, hogy az én szeretett atyám több mint félszázaddal idősebb a fiánál. Nem csoda, hogy nem értjük meg egymást.

— Erről le kell hát mondanom, fiam... Mégis, mivelhogy az anyád s a testvéreid, a nők gyarlók, a pártodat fogják, nem maradhatok a vágyaiddal szemben egészen közömbös. Az ember sokat tanul meg, mire megvénül. Kárpótlásul azért, amit elfelejtett. Majd engedek valamit... A makacs öreg fog meghajolni, amennyire a merev tagjai engednek...

— Oh, apám, kedves jó apám, ez igazán szép tőled s egy regényem-

A felső tizezrek szerelmi legendáiból

(Budapesti tudósítónktól) Nem kell hozzá túlságos öreg kor, hogy visszaemlékezék valaki az izgalmaikra, amelyek az egyházpoltikai törvények tárgyalása idején tartották lázban Magyarországot. A mágnás asszonyok térdén állva kérték Ferenc Józsefet, hogy ne szentesítse a törvényt, amely — szerintük — a vadházasságot emeli törvényerőre.

— Papi áldás nélkül nem házasság a házasság, hanem csak összeállítás, — mondogatták.

Annyi bizonyos, hogy a magyar főúri világ rendkívül vallásos és inkább viseli a szerencsétlen házasság nyűgét — természetesen, igyekezve magát a lehetőség esélyein kívül is kárpótolni, — sem hogy elváljanak.

— A szent házasság holtomiglan-holtodiglan tart.

Elképzelhető hát, mekkora volt a szenzáció, mikor néhány év előtt egy előkelő bárónő, (dunántúli nagy család sarja), elvált a grófi urától és feleségül ment egy másik grófhhoz, történelmi név viselőjéhez. A második házasságot természetesen, csak polgári uton lehetett megkötöni, mert a katolikus egyház elvált embernek nem szolgáltatja ki a szentséget. Vannak szigorú papok, akik meg sem gyóntatnak olyan valakit, aki elvált és újból házasságra lépett.

Végére ettől még lehet boldog az ember, de a jelen esetben sokkal kellemetlenebbek voltak a következmények. A grófi párt, a történelmi név viselőjét és feleségét, egyszerűen nem fogadták be a társaságba, meghívót nem küldtek a részükre, valósággal magukra voltak hagyva. Kegyetlenebb náció nincs az asszonynépnél, az is fintorgatta az orrát a nyilvánosság előtt s legfőbb titokban, intim találkozásnál, szörnyülködtek el:

— Hogy csinálhattál ilyet?

— Ejnye, pattogott a kis grófné... aztán kezdett felsorolni egész sereg círá történelmet. Miért vagyok én, aki az állam törvényeit megtartom, rosszabb, mint X. akinek a botrányairól minden veréb csiripel, vagy Y., aki a polgári körökbe is leszáll, ha pompás kaland kinálkozik?

Nem használt semmi. Az más. Tessék egyházilag is megesküdni, aztán a házasságon belül minden szabad.

Hát megindult ennek idején az eljárás, hogy Róma is feloldja az első házasságot, csak hogy ennél nehezebb valami alig van a világon. A szentszék szörnyen konzervatív, visszautasította már királyok hasonló törekvését is, viszont — nagy ritkán — egész szegény népeknek kedvezett, ha megvoltak a szükséges feltételek. Teszem azt a feleség néhány hónap múlva körülbírálja magát s fölfedezi, hogy még mindig leány. Ezt még Róma sem titr. Vagy kiderül, hogy az egyik házaselet terrorizálták, ijesztgették, esetleg kinozták s azért adta meg a beleegyezését. Ilyenkor elvált: a Szentszék is, de legbiztosabban orvosi bizonyítványok alapján.

Eszlendők vergődésének, összeköttetés-keresésének, diplomáciai tárgyalásának végre mostanában volt meg a sikere: Róma engedte magát meggyőztetni, felbontotta az első házasságot s erre a grófi pár egyházilag is megáldhatta a frigyét. Nagy lagzit ugyan nem csaptak, annál gyorsabban siettek mindenfelé vizitálni.

— Jaj, de érdekes, csodálkoztak özlábu, a szerelmet azért nem mindig formákhoz kötő, mágnásasszonyok. Hová mentek nászutra?

A boldogság teljes, a társaság megint befogadta régi tagját.

A másik történet két mágnásnak egymástól való elhidegüléséről szól, valamelyest szintén szerelmi vonatkozású etikett-kérdés miatt.

Z. grófnak, hatalmas vagyon aglegény gazdájának, van az egyik birtokán egy paradéskocsisa, aki csinos hajadonnak az édesapja. A lány fölserdült anélkül, hogy a gróf látta volna. Az öreg ur ugyanis a kommun óta neheztel erre a falujára, a proletárok sok komisszágot követtek el az embereivel, pedig sehol sincs annyi szociális jótékonyosság, mint itt.

A kocsis lánya azonban kikívánczolt a paraszti sorból, azért rendjén egy foglalkal feljebb kezdte az életet tanulmányozni. Előbb kereskedősegédekkel flörtölt, majd az uradalmi prakszinnak engedte meg, hogy mélyebben nézzen a szemébe, — hamarosan el is indult Budapestre, ahol aztán karriert csinált. E. gróf — szintén nem mai gyerek — felfedezte egy tánclokálban, palotát rendezett he a számára, dámát csinálni, oelöle, aki méy zongorázni is megtanult.

Nemrég azt mondja E. gróf Z. grófnak.

— Édes öregem, tisztelj meg holnap, legy ebédre a vendégem.

— Kérlek alásan, tartom szerencsésnek.

— Tudniillik születésnapja lesz a kicsikémnek s voltaképpen az ő vendégei leszünk. Csak hármásban. Legszebb az intim keret.

— Igazad van. Csinos a kis intim keret?

— Elsőrendű.

Maurice Decobra azt kívánja a pápától, hogy plakátokkal és apróhirdetésekkal küzdjön a Gonosz ellen

Beszélgetés a világhírű regényíróval első küzdelmeiről, sikereiről és az asszonyokról

Páris, augusztus hó.

— Mint humorista kezdtem a pályafutásomat — jelenti ki Dekobra, aztán minden átmenet nélkül elkezd kiabálni — Marcel, az ördög vigyen el, hová tetted a manzetta gombjaimat?

A szoba, amelyben az interju folyik, szörnyűségeken rendetlen, bóröndök hevernek szanaszét, az asztalon csomagolásra váró fehérnemű, selyem ingek, se-

Vous souvenez vous
sympathique au cher
public hongrois
- Jacques Cartier

lyem harisnyák, selyem nyakkendők, a szék támláján egy még meleg nadrág és a szekrény előtt dult öltözetben áll Maurice Dekobra, a világhírű regényíró. Svájca készül. Délután két órakor indul a vonatja.

— Állítólag én is rajta leszek azon a vonaton — mondja elkeseredetten és amikor felajánlom, hogy majd máskor visszajövök, kevésbé alkalmatlan időben, hatalmas ugrással rámveti magát: — A világrét se hagyjon itt egyedül! Különbön is ilyenkor vagyok igazán elememben.

És már nyilatkozik is:

— Ujságíró voltam, a Figaro, a Revue de Deux Monde és a Liberté munkatársa. Legalább ezer krockit novellát, verset írtam, amíg eljutottam első regényemig. Ez természetesen egy szatirikus ujságregény volt, mert nálunk

Sem Róma, sem az egyházpoltikai törvények nem intézkednek hasonló esetekben, hát Z. gróf pontos időben meg is jelent a tethelyen. A barátja fogadta, a »kicsike« még toalettet csinált, de belibent ő is, hogy hamarosan nekirohanjon a vendégnek.

— Kezét csókolom, Béla bácsi, jaj de örülök, hogy meglátogat.

Béla bácsi nagyot csodálkozott, mint-ha mellbe verték volna, aztán keresgélve az emlékei között megszólalt.

— Nem te vagy a »somolyi grófnő«?

— De igen, szemérmesteskedett a kicsike, odahaza így hívta.

Az ebéd egy kissé feszes hangulatban folyt le, habár mindenki igyekezett kedélyes és gavalléros viselkedésű lenni, erre azonban a kaszinóban azt mondta Z. gróf E. barátjának.

— Édes öregem, máskor ne ültess egy asztal mellé a cselédségemmel. Ennyire demokrata mégsem vagyok.

E. gróf erősködött, hogy fogalma sem volt a körülményekről, ő sosem kérdezte származása felől a kicsikét, — azért még mindig feszes kettőjük között a helyzet.

Franciaországban nem is lehet mással kezdeni egy fiatal írónak, mint csufozó-dással. A könyvnek sikere lett, a szerkesztőm felemelte a fizetésemet és ettől kezdve ő bujtogatott a regényírásra. Lehet, hogy tényleg írtam néhány jó könyvet, de az ujságíróskodás tanított meg az igazi emberösmeretre. Amikor elértem az első százezres példányszámot, megrémültem és elvesztett embernek hittem magam: szent isten, hisz nemrég még én gunyolódtam ádázul a ponyva és siker regényírókon, akik száz- ezres példányszámmal dolgoznak! Tehát én is idejutottam? De ez a példátlan könyvsiker mégse csüggesztett el. Bevallom önmag: én ma is komoly, értékes írónak tartom Maurice Dekobrá, ellentétben a legjobb barátaimmal, akik a háttér mögött a legnagyobb részvétellel beszélnek rólam.

— Melyik kötetét szereti legjobban?

— A Mon Coeur au Ralentit. Nem azért mert háromszázhatvan ezer példányban jelent meg franciául, hisz a Hálókocsi madonnája ötszáz ezres példányszámot ért el, — nem is szólva a külföldi kiadásokról, de valahogy az én életem is benne van ebben a regényben. Igazán szívből örültem neki, hogy világsikere lett.

Dekobra mélabusan bogozta a nyakkendőjét. Fiatal és erős. Micsoda szorgalom kellett hozzá, hogy negyvenkétéves kordra több mint husz regényt összeírjon!

— És ha hozzávesszük, hogy milyen későn kezdtem el írni! — mondta és a hangjából kicsenget a fájdalom a munkálatlanul elpazarolt évekéért.

De így is impozáns tömeg nyomtatott betű után mögötte. Novellák és ujságcikkek ezrei, amelyeket most gyűjt össze az utókor számára.

— Rengeteg vesződséggel jár a világhír — panaszkodott a szegény szerző — példátlanul álló eset történt velem. Egy angol kiadó ellopta az összes műveimet. Anélkül, hogy erre előzőleg engedélyt adtam volna, kiadták a regényeimet. Képzelteti meglepetésemet, amikor Dauvilleban egyik angol olvasóm azzal fordul hozzám, hogy dedikáljam számára az angol sorozatot. Hogy ellopták a regényeimet, az még érthető, de hogy ilyen csapnivaló fordításban hozták ki, azt nem fogom megbocsátani soha! Nem ismertem rá a regényeimre. Meghamisították, kiforgatták, angol millióba ültették át és a szerencsétlen hőseimet kegyetlenül angolosították. Sirva fakadtam a dühtől, amikor végig olvastam őket. Én, ha egy jóízű angol olvasó lennék, nem vennék a kezembe ilyen vácak rémregényeket!

— És mit tehet ön ez ellen?

— Kártérítést pert indítottam. Sajnos a mai fogyatékos igazságszolgáltatás mellett, nem jár halálbüntetés ügyeslért. Rongyos betörésért kényszerünkát szóznak a megtévedt ember nyakába, de ezt a tudatos gazságot, amely az írói hírnevet ássa alá az angol nép előtt közönséges pénzbüntetéssel ussza meg a nyomorult kiadó.

Nem tudom, hogy egy magyar író is elkeseredne-e így, ha a háta mögött kiadnának angolul az összes műveit, de Dekobrá alig lehetett megvizsgálni.

— Nem vagyok hipochonder — bugja — ám folyton a halálra kell gondolnom, ha utazás előtt állok. Borzasztó dolog, hogy az utolsó kéjutazásom a Pére Lachaiseban fog végződni. Egy irodalmi díszsír hely. Lesz rajta verses felirat, lant és virág.

Jól állnak neki a halálsejtelmek.

— De addig is beutazom előbb egész Európát — mondja szomorúan és életuntan sorolja fel utiprogramját:

— Rio de Janeiro, Newyork, Berlin, Nizza és Velence, ahol filmezni fogok. »Az ábrándok gondoldjái«-nak filmváltozatát csináljuk meg. No és Nápoly! Addig nem is illik meghalni, míg nem látam. Lehetőleg utoljára fogom hagyni.

A szobája tele van fényképekkel, nők. Epedő asszonyarcok. Emlékek és akik emlékek szerettek volna lenni az író életében. Hisz az olvasóinak kilencven százaléka nőből toborzódott. Az elegáns párisi démon retiküljéhez ép úgy hozzátartozik egy Dekobra regény, akár a ruzs, vagy a puder.

— Csakis az asszonyoknak érdemes írni! — mondja lelkesen.

— Magyar írók közül kit ismer?

— Stella Adorjánt és Harsányi Zsoltot.

Amíg Dekobra meg nem jelent az irodalmi piacon, Paul Morand volt a legnépszerűbb kalandregényíró. Pikáns, elegáns, könnyed és finom. De Dekobra lázba hozta az európai és az amerikai asszonyszíveket.

— Az embereknek megtájdul a fejük a lelki mélységektől — jelenti ki vallomásszerűen — az élet elég problémát csinál, mért komplikáljuk még mi is?

Nem, Dekobra olvasóinak nem kell félni a fejfájástól. Ezek a könyvek üdítenek, akár egy pohár hideg víz.

— Színházaknak nem dolgozik?

— Egyelőre nem. A színpad több időt gondot és figyelmet követel. Ezt a feladatot átengedtem mások számára. A Hálókocsi madonnáját ugyan átdolgozták színpadra, de hát... Az én igazi madonnám a regény.

Dekobrának nincsenek skrupulusai a jövőt, a kort, az emberiséget illetően. Lesz ami lesz — ez az ő jelszava és sodortatja magát az árral. Az élet véres vurstlijában neki sikerült. Neve és pénze van. Ha forradalom ütne ki, háboru, földrengés, üstökös, ő akkor is írna tovább szorgalmasan, mert az emberek nem tudnak meglenni regények nélkül. A mese az velünk született. Mindenkinél van egy kedvenc meséje és egy kedvenc mesemondója. Dekobra az asszonyok írója. Életrevaló, lovagias és vallásos.

— A katolicizmus hanyatlásának fő oka — mondja az író — hogy kihagyta számításából a reklámot. Ha a pápa nem Rómában, hanem Amerikában élne, plakátokon és fényreklámokon hirdetné a vallás előnyeit és ujsághirdetéseiben küzdene a gonosz ellen. A proféták a rádió mikrofonjába mondanák a beszédek és legalább harmincezer autogramos fényképet asztalának szét egy héten.

Tamás István.

ENGLESKI MAGAZIN

Beograd

Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98

Zagreb

Strossmajerova 10 — Telefon 16-56

Elsőrendű úri divatruház. Saját mütterműben készít mérték után ruhát és fehérneműt. Eredeti Burberry Weatherproofs

Gyerekkor

Írta: P. Ábrahám Ernő

— Liba! Liba! tárogatózott a magasból az érces vadmadárkiáltás.

Felnéztem. Csak az éjszakai sötétség. — Liba! Liba! — hallott megint tavaszi sejtellemmel s egyszerre eltűnt körülöttem a nagy város. Tiszai morotvákra, nádasokra, hangafüves, zsályás, méntás mezőkre gondoltam.

— Liba! Liba! — kiáltozott tovább a vadmadárszó s mondhatatlan vágyak ébredtek a lelkemben.

— Igen, igen — gondoltam — a gyerekkor kiáltoz hozzám, a rég elfeledt tájékok, elmosódott arcok, sejtelmes ismerős hangok.

— Liba! Liba! — hallott egyre s már nem is a magasban, de a szivemben röpködtek a tavasz huzó madarai.

Madarak, kedves vadmadarak. Menynyi emlék köt hozzátok. Tik aranyoztatók be röpködéseikkel, kiáltásotokkal gyerekkoromat, a ti kiáltásotok a magashól a gyerekkor emléke, az első szép ifjuság hívó szava.

Madarak, kedves vadmadarak...

*

Gyerekkorom legszebb álma az ezüst kócsag volt. A Tisza felett. Ma már csak emlék arra felé, de régen még övök volt a Tisza. Mint valami fehér felhő habfoszlány lengtek, szálltak nádaljától-nádaljáig, puha, suhanó szállással. A sok egyéb gém, a rucák, libák, szárcsák közt ők voltak a vadvízek királyi madarai. Már akkor is fogyóban s csak ritkán lehettem meg őket. De a szállásuk, komoly, méltóságos vízbenállásuk, ruhájuk habfodra, fehérsége ma is a lelkem egy részé. Azután elkerültem a Tisza mellől és hosszú éveket nem láttam ezüst kócsagot. Hallom, el is fogyott a Tisza mellől s még vendégnek se jár arra.

Pár éve aztán megdobbant a szivem. Visszaszállott hozzám az ifjuság: ezüstkócsagot láttam. A Balaton felett, Berényben. A Kis-Balaton felől jöttek, tizenegy darab, hosszú egyenes vonalban, szép hármassal, elől egy, utána három, megint három és három s végül megint egy, így:

Kora reggel jöttek, napsütésben, ragyogásban, fehérén, csillogva, mint tizenegy ritka drágaság, csak lecsüngő lábuk volt fekete. Lebegve, lengve ereszkedtek alá Berény-alatt a tükös, zsenge, nádasban s alig néhány méternyire a parttól a vízbe állottak.

— Ezüstkócsag! — repesett meg bennem az öröm s mentem feléjük, begázolya a vízbe. De ezek nem a Tisza óvatos, vad madarai voltak, szelidek, bizalmasak, szinte tíz méternyire bevártak s éppen csak annyit lépegettek befelé, hogy egy kis távolság még is maradjon. És én csak néztem őket s gyönyörködtem bennük.

Mindennap jöttek. Reggel érkeztek s kora délután szálltak haza a Kis-Balatonra, fészkelő telepükre.

Egyik nap elmaradtak, hiába vártam őket. Délig vártam őket, nem jöttek.

— Ugy látszik — gondoltam — megharagudtak, hogy még nem adtam vissza a látogatásukat.

Csónakot kerítettem s nekivágtam a Fenék-pusza nádrengetegnek. Hamarosan felfedeztem a Zala torkolatát s eveztem, eveztem. Repült a keskeny csónak s egy-kettőre odaértem, ahonnan a Zalapart jobbról is, balról is nádas és nádas. Csak az eget láttam és nádat. Meleg, rekkenő nyári nap volt, vihart éreztem, de csak eveztem tovább. Végül összeborult a nádas a Zala felett, olyan sűrűn, hogy ki kellett szállnom a csónakból és kézzel tolnom.

Kékes arabeszekben mosolygott felém az ég s egyszerre csak a Zala vonala felett alacsonyan az én ezüstkócsagjaim húztak a Kis Balaton felől. A Fenék-pusza alatti nádasból jöhettek.

Alacsonyan szálltak, hogy az evezőm lapátjával szinte elérhettem volna őket. Hangtalanul, némán repültek, csak a szárnyuk suhogott.

— Mennek haza — gondoltam — hogy várjanak, fogadjanak.

Alkonyat felé járt. Kis szellő táncolt az ég alján göndörödni kezdtek a bárányfelhők.

— Vihar lesz — gondoltam.

Negyedóra mulva egy hosszú, vékony keresztírhöz értem. Az volt a bejárat a Kis Balatonba. Olyan keskeny, hogy csónakkal nem lehetett menni rajta. Kis tisztás volt a közelben néhány hatalmas nyárfával.

Felmásztam a legmagasabbra, hogy lássam a nádason túl a Kis Balatont.

Amerre láttam, csak nádas és nádas. Csak két helyen hatalmas, hináros vízfelület. Mint tengerszemek, úgy csillogott a víz tükre itt-ott a sötét hinárban.

Akkorra már elkomorult az égbolt, száguldottak a komor felhők s zugott a nádas és zúgtak a nyárfák. Levélfoszlányokat fodort a készülő vihar s riadtan repkedtek a vadmadarak.

De én csak az én kócsagjaimat akartam látni.

Megdördült az ég, cikázott a villám s nagy, kövér cseppekkel készülődött az égiháború.

Ujabb villámlás, égtetejétől-égaljáig s a hináros széléről, a nádas-aljból szárnyra kapta a vihar a kócsagokat. Szálldotak, csapdotak, riadt trombitáló kiabálással.

És újra, meg újra dördült az ég s cikázott a villám s megeredt a sűrű jeges zápor.

És én gyönyörködtem az elemek zenés játékában.

— Kedves madaraim, ezüstkócsagok — gondoltam — vajjon a fogadásom tiszteletére rendezték-e ezt az égi színjátskót, vagy haragotok viharzik, hogy meglestem rejtett tanyákat?

*

Gyerekkoromban volt mindig valami állatom. Nem kutya, macska, az lehet mindenkinek. De volt vidrám s úgy hoztam szokott, hogy kutyamódra követett. Volt nagy fülesbaglyom, Mátyásmadarom, vércsém, de az két nap alatt elpusztult a rabságban, volt rókám, sőt egyszer egy szarvasom is, amelyet valahol a guti erdőségben fogtak. De legjobban a Miskát, a darut szerettem. Egy nap, hogy délbe hazamentem az iskolából, csak mondja az apám jelentősen:

— Eredj csak, nézd meg, mi van a hátulsó udvaron.

Mentem. Hát az egyik szekér mellett ott állt egy magas, szürke madár.

Csuka Zoltán:

UJ PÜNKÖSD KITÖLTETÉSE

*Az uccakeresztjén fektett,
szemének tava mélyült, egyre mélyült,
fekete szigonyát már beleszurta az örök éjszaka.
Szive még dobta a vért az ucca kövére,
egyre dobálta
és adta riadó rádiójelezését a világnak.*

*Ő csak feküdt az uccakeresztre vontan,
fölte feleseltek a rendőrpuskák,
a Ringen előre-hátra imbolygott a tömeg.
Ő csak feküdt
és szemében halkuló lánggal virrasztott az élet
leomló láng volt,
sápadt és reszkető,
fel-felnyúlt az égre, mintha az erejét próbálgatná,
belecsimpaszkodott az elfutó felhők szegélyébe,
fölsírt a levegőben bugó motorokhoz,
átugrott a világűrbe és a láthatatlan csillagokat kereste,
amelyek zöngve vonultak a térben.
Gyökere még ott volt a vibráló szemben,
a szenvedő arc fölött,
a kék munkásing fölött,
a láz vészharangját kongató koponyában.*

*Parányi fényesség, benne a világ értelme; élet,
ott világított még a pupilla közepén
és ahogy elszakadt a kihűlt testtől,
egyszerre izzó máglyává nőtt, amely
öt világrészre hűtötte a fényét.
Kiugrott a szemek kutjából,
szikrázva suhogott végig a fekete földet fölött,
vizek fényes taraján csuszált,
átrohant határokon, sziklákon erdőken és tengereken,
mindenfelé, amely erre a munka véredényeiben
parázslott testvére, az élet
és amerre nedves szemek figyelték
a rádiószikrák véres üzenetét.
Szétáradt élön a messziségben,
szétvált ezerre, millióra,
kettős tüzes nyelvvel rohant előre
és ahol látta felényilón a tiszta homlokok virágát,
leszállt
és szeleiden megcsókolta őket.
Akkor már csönd volt az uccakeresztben,
ott feküdt az ember, szétvetett, bémult karokkal,
szemében, mely az égre nézett, hidegség,
tekintete oszloppá merevült, amelyen a menybolt nyugodott
és az oszlop csucsáról
boldogan áradt szét a világba hatalmas kupolája.*

— Daru! Daru! — kiáltoztam örömben s mentem a daru felé.

Az elébb csak a fejét fordította felém, aztán lassu, nyugodt méltósággal odébb sétált. De én nem tágitottam. A daru, mikor látta, hogy nem engedek, kezdte csapkodni a szárnyát s könnyű ugrással egyenesen nekem.

Megszaladtam s a daru megnyugodott. Eleinte nagyon bizalmatlanul viselkedett, de pár nap alatt hozzám szokott s egy hét mulva már a kezemből csipte el a kenyeret.

Nagyon szerettem nézni a Miskát s kergetőztem vele, csak hogy gyönyörködhessek könnyű ugrásaiban.

Néha magától is ugrált, egy helyben, a szárnyát verve, megfordulva, vagy körül-körül kis körben s tárogatósan krugatva mellé. Nem is ugrált, hanem táncolt.

Őszig volt a hátulsó udvarnak disze. A vándormadarak kezdtek költözödni s hangosan kiáltozva szálltak az udvarunk felett.

— Jó volna egy kicsit megnyírni a Miska szárnyát, míg el nem száll — jelentette a kocsis az apámnak. — Nagyon eszenkedik a többi után.

Az apám nem engedte. És csak szálltak a vándormadarak a magasban, kiabáltak s Miska felett nekik vágyakozó krugatással s neki-neki szaladt nagy ugrásokkal, ha szárnyra kaphatna.

Hatalán már az utolsó vadmadár-falka hazult az udvar felett. V-alakban... darvak.

— Kru! Kru! — kiáltoztak.
— Kru! Kru! — felelt nekik Miska s neklzaladt, dühösen, erőlködve, reménytelenül.

És már az istálló felett szállott és csak emelkedett feljebb, feljebb.

— Kru! Kru! — kiáltozott boldogan. És csak néztem utána. Fájt is a szivem, örültem is.

Vajjon erőre kapott-e annyira, hogy elérhette a többi és velük szállhatott? Lehet. Soha többet nem hallottam fölöle.

*

A nyarat mindig a nagyanyámék ta-

nyáján töltöttem. Gyereknek lehet-e jobb nyaralás a tanyánál? A rétek, a mezők, a vadvízes Pece kis virágos szigetel, a nagy gyümölcsös kert, a szalma-boglya, a cséplés, a szekerezés, a tanyai gyerekek, az állatok... De a legnagyobb boldogság egy-egy szép madártoll volt. A Klárka gyűjteményébe. Volt már hat pávatollam, sastollam, szájkócsárnya, nagy sötét tollak indián fejdíszre, szép fehér selymes tollak, színesek, tarkák. Féltem rejtettem őket, alig várva a nyár végét, hogy vihessem haza a Klárkának.

Egy délután a tengeri föld felett darufalka huzott. Megdobbant a szivem. Darutollam még nem volt. Én csak néztem vágyva, sóvárogva a huzó vadmadár-falkát.

S egyszer csak megcsillogott a napfény valami lengő, lassan szálló, hulló foszlányon.

— Darutoll! — repesett meg bennem az öröm s szaladtam a hulló darutoll irányában.

Az pedig csak szállott lengve, ringva, mint szelőtámadásban a hulló falevél, egyenesen a tengeri föld végére.

Nehezen leltem meg, de meglettem. Szép nagy zászlós toll volt, a végén fodorral.

A legszebb tollam volt, gyűjteményem disze. És csak Klárkára gondoltam.

Eljött augusztus vége, az iskolai idő s beköltöztünk a városba.

Mindjárt első délután szaladtam Klárkákhoz.

— Csak rövid ideig legyél és ki ne fáraszd nagyon — figyelmeztetett az anyja bus mosolygással s megsimogatva a hajamat.

Addig nem is tudtam, hogy Klárka beteg.

Tolószekben ült, az egyik uccai ablak előtt s bár meleg nyári idő volt, plédbe volt burkolva.

Arca sovány és halvány, mintha elsápadt volna róla a vér s az ajka és a kezei mintha viaszból lettek volna. Csak két nagy barna szem csillogott lázasan az örömtől, mikor meglátott.

Nem tudtam mit szólni, csak néztem s azt hittem, nem bírom visszafojtani a könyveimet.

— Gyuri! — tapsolt vékony, erőtlen két kis kezével Klárka örömben — hát hazajöttél? Gyere el mindennap! De mindennap!

Egy nagyskatulya volt nálam. — Ezt neked hoztam — adtam oda Klárkának.

A kislány kinyitotta. — Jaj, mennyi toll! — kiáltotta nagy örömmel s szédítte ki sorra:

— Ez Mátyás, ez rigó, ez páva, ez... Nem tudta.

— Pulyka — magyaráztam kissé szegyenkezve — de indián fejdísznek nagy-szerű.

Klárka végigélvezte külön-külön valamennyi tollat s azután számlálta. Negyvenhat válogatott szép toll volt.

— Több, mint amennyi eddig volt — ujjongott. Eddig volt huszonhárom, most negyvenhat, az hetven.

Másnap elüzentek hozzánk, hogy a fiu ne menjen Klárkákhoz, mert rosszabbul van a kis leány.

Két hétig volt még beteg Klárka s nem látogathattam meg. Két hét mulva az apám behívott s komolyan mondta nekem:

— Szegény kis Klárka meghalt. Nem akarod-e még egyszer megnézni.

Összeszorult a torkom, telegyült a szemem könnyel s csak a fejemmel intettem.

Apám pedig kézenfogott és elvezetett Klárkákhoz. A kapu alja gvászba volt vonva s sárga homokkal behintve.

Tárva volt a kapualjból nyíló uccai szoba. Ott feküdt a ravatalon égő gyertyák és virágok között fehér csipkeruhában, sápadtan, mozdulatlanul, lehunytt szemmel Klárka.

— Térdejl le és imádkozz — mondta az apám.

De csak összeszorítottam az ajkamat dacos fájdalommal s valahogy nem tudtam imádkozni.

Kérje árjegyzékünket

a már megjelent és azonnal szállítható

1927-1928-as

őzsi és téli férfi és női

divatlapokról.

Papirus, Novisad

Jevrejska 7. — Postafiók 92

Viszontárusítóknak a legnagyobb engedmény

A világ legérdekesebb képtára

Hamly bey török birodalmi múzeum-igazgató adataiból

Az emberi arc ábrázolását a nagy ozmán-birodalomban a vallási törvények és a régi tradíciók tiltották és tulajdonképpen még ma is tiltják ott, ahol Mohamed törvényeit épségben tartják. A mohamedánok művészeti életéből hiányzik az, ami a többi művelt államokban természetesen és mindennapi: a portré. Ezért nem fejlődik ki a török szobrászat sem. Ami ma a radikális és modern Törökországban, török festők kezéből kikerült, mind silány másolata Velence, Páris, München képtárainak — természetesség és tradíciók nélkül. Az első szobor: a fanatikus mohamedán papi fensőbbségnek dacosan hátat fordító, régi évszázados tradíciókat vas ökölrel szétlőő garí Mustafá Kemál szobra, amelyet a múlt évben állítottak föl Konstantinápolyban, egy *osztályos szobrász műve*.

A mohamedán festő és faragó művészet az ornamentikában összpontosult és a maga művészetében a vonalak finomságában a színek ragyogó pompájával messze kimagaslott a többi nemzetek művészi alkotása fölött. Csak a tizenkilencedik század utolsó éveiben kezdtek próbálkozni fényképezéssel és a fényképek nyilvános kiállításával. A Balkánháború és az ozmánok hatalmának lehangyatlása után már fényképeztek, festettek portrékat mohamedán nőkről. Óriási feltűnést keltett 1908-ban az ifjú-törökök forradalma után, hogy az utolsó abszolút és az első alkotmányos uralkodó II. Abdul Hamid arcképét nyilvánosan megtagadták és büntetés nélkül áruba merték bocsátani. Az ozmánok házából származó szultánok a szó legszorosabb értelmében véve a birodalom népe előtt mint túlvilági lények szerepeltek, olyanok, kik a legborzalmasabb kegyetlenséggel sújthatták alattvalóikat. Évszázadokon keresztül élték az ozmán uralkodók káprázatos pompában titokzatos életüket: ha meghalt az egyik, se kép, se szobor nem maradt fenn utána a nép között. A török birodalom volt az egyetlen, hol az iskolák és hivatalos helyiségek falait nem díszítették az uralkodók képei.

A valóságban mégis létezik egy „Ahnengallerie” a török birodalomban, amely a külföld előtt féltve őrzött titok volt ez az utolsó hónapokig. (E sorok írója is mint a Stamboul volt munkatársa és személyes jó ismerőse a törökországi nemzeti múzeum igazgatójától, Hamly Beytől kapta adatait). Az ezeréves szakára emlékeztető pompa tárul elénk, ha megvillnak előttünk a szuette vaspántos ajtók. Babonás félelemmel sikkunk át a termék hosszú során — önkénytelen rettegéssel gondolunk a következő ajtóra — nem fogja-e a féltelmes fekete „oda-baschi” hatalmas pallosával elzárni az utat a vakmerő betolakodó előtt. Kutató szemünk keresik az odaliskokat, kelet eme bűbájos ember-virágait, de sehol semmi, csak nyomasztó csend. A serecl egyik kioskjában a nagy kiterjedésű Jeni kioskban van a török szultánok képtára.

A Jeni-kiosk előtt lomhán, összefont karokkal, a fekete bugyogós öltözet fölött két volt palota-szolga áll őrt. A zárt ajtó előtt vagyunk, ahol a termék falait az ozmán nagyurak képei díszítik. Csillag arany trónuson, nemes prémekbe, selymekbe burkolva, lüszítve a világ legszebb drágaköveivel, néznek a semmisségbe mozdulatlanul. Szemkártyázott a szorosan összevont molyette damast függönyökön átcsillanó napsugár. Mintha a szürkés arany fényből, lassan életre kelne az egész borzalmas, véres halott-élet. Ott teremben vannak elhelyezve az Ozmán-ház 150 uralkodóinak, hercegeinek képei.

A képek európai művészekről származnak, de felsőbb parancsra, nélkülöznek az aláírást. Az első csoporton megismerjük a velencei iskolát — a második részben olasz, részben holland festők művei. Az utolsó csoport a XVIII. század végéből francia festőktől származik. A képek messze tulszárnyalják az iskolamodort ugy eredetiség, mint összeállítás tekintetében. Érdekes az a hat kép, egy és ugyanazon velencei festő művei: uralkodók I. Selimig (1512—1520.) Nyomasztólag hat az idegekre a részegnek nevezett II. Selim képe. Állatias nyugalmmal sötét, komor tekintet a félig lezárt, daqadt szempillák alól, lelógó keskeny ujjai között. Olyan, mint Rembrandt a „Sisakos férfi”. Halvány ochersárgán világít a sötétzöld háttérből Sulejmán el Kammi. Gyermeke arcképek hosszú zöld talárban, komoly rideg tekintettel. II. Osman, ki tizenhá-

roméves korában testvérgyilkos, 15 éves korában hadvezér és tizenhétéves korában már hulla volt.

De nemcsak férfi, hanem női arcképek is találunk a gyűjteményben. Dacosan összeszorított ajkal, gögösen néz rá ránk II. Osman, IV. Murad és V. Machmud anyja. A képek legszebbje, melyen a matt arany háttérből fantasztikus virágokból összeállított trón előtt guggoló helyzetben, keresztbe vetett lábakkal ül IV. Murad.

A halvány coboly prémmel szegett rózsaszínű brokát ruha mély ráncokat vetve borítja alakját. Kegyetlen vadság tükröződik IV. Murad szeméből, mintha nem volna megelegetve a 25.000 ember ártatlanul kiontott vérével. A legtöbb nagy ur trónon, keresztbe vetett lábakkal ül, prémes brokát ruhákban, csillag drágaköves agróffal turbánjukon. Csapán a tizenkilencedik században kezdenek a képek szelidebben és az emberekhez közelebb álló intímabb intericöröket mutatni. Alakjaik a mindenna-

Sátor Emil:

Testvéremnek mondom

Tanuld meg, tanuld meg, én-te testvérem
Hisz már Sinai és ninus Betlehem
Az ige hideg, az igen elporladt
Az életünk már csak csupa — nem.

Az eddignek minden eddigje ledől
A sohának van már keletje, nyugotja
A ma most még ma, de holnap
Tegnap lesz, mert a nap a napot ontja
és repül a nagy vitorla kibontva

Éjente itt-ott rendörök cirkálnak
vigyáznak, állnak ébren-mosolygva
A strázsa: palota és ezer viskó odva
Látod: magasak a messzi gyárkémények,
kürtök ök, de mégsem kürtök — bamba
vak-szmükkel csak az égre néznek,
— szegény szén, gyatra alak, ragadt sálak

Nyütt szöttek, ruha, fakó kék tölve,
Uj köntöst kapunk, holnap estére
Rádión öleljük az egész világot
Repülünk előre. Hozza horgonyát
havasi-hindrból holnaphozó országot
De hogyha harangok havazva hullatnak
halleluját, ujat, testünk, véruink, lelkuink,
mind, mind, mind, testvérem, testvérek leszünk

Tíz perc a királynál

Irta: Szenteleky Kornél

A király tétován végigsimitotta bajuszát, lágy, vöröses szakállát és maga elé meredt. Iróasztalán egy kis elefántcsontszobor állott: finom női akt kinyújtott karokkal, lehulló sárga hajjal bronz fatörzshöz támaszkodik. Ez a kis eljántsontnó mindenesetre hasonlít Charlotte-ra, a bécsi énekesnőre. Még a mosolyában is van valami Charlott-ra emlékeztető! A multkor éjjel, amikor a vadászlat halószobájában felállt az ágyra és fel-emelte karját, hogy a baldachin bojtját elérje, a tompa ibolyás fény szinte szoborszerűvé tette fehéret testét, drága, odaadó aktját s akkor jutott először eszébe ez a hasonlatosság.

— Charlotte...

A miniszter beszélt valamit az iróasztal melletti székben ülve, de a király nem figyelt szavára. Lelkében füledten rajzoltak az emlékek, melyeket a gerjedő vágy, a lüktető férfifélség kipirosított életszínűre festett, mint pirosan izzó vilánygömböket a titokzatos áram. Charlotte már két napja elutazott s a következő találkozás olyan nehézkes, annyira rabja az országnak, a parlamentnek, a politikusoknak, akiket különben megvetett, sőt gyűlölt is, de akiktől mégis csak félt, mint sanda tekintetű lakájoktól. Milyen jó lenne szabadnak lenni és elszökni Charlotte-tal Olaszországba, mint huszéves diák a szeretőjével, hajón utazni, tiszta kis szloddában megszállni Sallernóban vagy Amalfiban...

A király már elmúlt negyven éves és ezért most már valami romantikát is kívánt a szerelem mellé, mely már halkulóban, bucsuzóban volt, mint őszi alkony-

pi életnek, majd az utolsó a sablonos uralkodó arcképekhez hasonlítottak: összeráncolt bársony függönyök, tőrkek uralkodói jelvényekkel, kitüntetésekkel, lóháton körülveve testőrséggel. Végtelen érdekesek I. Abdul Hamidnak, ennek a gyámoltalan akaratnélküli uralkodónak képei. Tízszere ez a vaskéfére hosszúságú arc, kiborotvált kékes-fekete előlő szakállal. Szintén figyelemreméltó az Osmánok családfája, a leveleken miniatűrben finoman kidolgozva a kalifák és szultánok arcképei. Fennmaradt irásokból megállapítást nyert, hogy az egy és fél méter szélességű és két és fél méter magasságú sáros, erősen megrongálódott kép III. Selim parancsából kezdtek festeni. Ki szintén az első volt, hogy a tradíciókkal szembe-szalva, festőnek állt nyilvánosan. Ő volt az első és sok ideig az utolsó, ki a féltve őrzött titokról lerántotta a leplet.

Ez volt az ok, miért tróniáról letaszították 1807-ben és megfojtották 1808-ban. A rémesen összetört holttest véres brokátba burkolva, zsákmánya lett a palotát megostromló fanatikusoknak.

Komjáthy Erzsébet

— Tulajdonképpen miféle kinevezések ezek?

A miniszter nyugodtan kezdett magyarázatához, mint kegyetlen algebra tanár.

— A kinevezéseket, amint már említettem, három csoportba lehetne osztani. Az első csoport...

A náthás hang unalmasan, szemtelenül és kényelmesen csurgott, csöpögött a délutáni csöndben. A király nagyon megbánta kérdését, de nem akart udvariatlan vagy goromba lenni, már meg tanulta miképpen kell elfojtani az indulatokat s ezért csüggedten lehajította fejét és megadással várta a magyarázat végét. De a lesikló tekintet ismét észre vette az elefántcsontszobrocskát és ismét Charlotte bontakozott ki a finom jvoár-aktból. Milyen gyönyörű is volt hattuyprémes selyemkötésében amint belépett az ajtón! Testének finom rózsaszínje átlehellődött a sejtelmes selymen, puha térde kibukkant a ringó lépéseknél... Angyal volt, hamvas, égi jelenség!

A miniszter befejezte a második csoport elmagyarázását, a király azonban azt hitte, hogy már a harmadik csoport fejeződött be s ezért nem a legügyesebben leplezett ingerültséggel kérdezte:

— Van még valami?

Jóllehet a miniszter roppant fontosnak tartotta volna még a harmadik csoport kinevezéseit is elmagyarázni, mégis megérezte az uralkodó türelmetlenségét s ezért újabb aktát tett eléje.

— Még csak ez a kegyelmi kérvény van, felséges uram, melyet azonban nem ajánlok meghallgatásra. Egy többszörös rablógyilkosról van szó, aki bestiális módon ölte meg feleségét és két szomszédját, akiknek pénzét is elvitte. Ő persze arra hivatkozik, hogy a féltékenység készítette erre a tette, de a legfelsőbb bíróság is megállapította, hogy a féltékenység nem játszott szerepet a gyilkosságok elkövetéséhez.

— Igen, a bíróság... Hol kell aláírni?

— Ha felséged visszautasítja a kérvényt, úgy itt méltóztassék.

A király mohón, ideges kézzel firkantotta alá a nevet és felállt az iróasztaltól.

— Szóval készen vagyunk? — kérdezte nyugtalanul, a feltétlen igent várva.

— Igenis, felséges uram.

A miniszter összeszedte az aktákat és mélyen meghajolt. A király most már nyugodtabb lett és szinte elszégyelte kapkodó türelmetlenségét. Miről is volt szó az előbb? A miniszter tapintatosan hátrált az ajtó felé, de ekkor megszólalt a király.

— Ugye... mondja csak... Amit az előbb aláírtam az halálos ítélet volt?

— Igenis, felséges uram.

— És... mikor lenne az végrehajtvá?

— Holnap reggel hat órakor.

— Köszönöm.

Az ajtó becsukódott. Az uralkodó báván, ijedten nézett maga elé. Milyen ideges és milyen szorakozott volt és milyen megdöbbenéssel irta alá az aktákat. Az utolsó aláírással egy emberélet oltott ki... Sietve, megnyugtatóként idézni próbálta a miniszter szavait: rablógyilkos... két szomszédját... a bíróság megállapította...

A csöngő után nyult. Talán még nincs kint a kapun... Visszahívja. Bevallja szorakozottságát és betekint az aktákba. Egy emberélet... Ha valakinek elveszünk az életét, azt sohasem adhatjuk vissza — így beszélt egy szabadkőműves minisztere, ki szép javaslatot is nyújtott be a halálbüntetés eltörlése érdekében de még saját kormányát se tudta megnyerni ennek a javaslatnak. Ez a miniszter azonban tagadhatatlanul hatással volt rá, szavait nem tudja elfelejteni.

A csöngő ott volt az ivóár szobrocska mellett s a király keze a csöngő helyett az elefántcsont után nyulott. Ismét felbugott a vágy, mint feléledt orgona, fel-emelte a szobrocskát s lágyan, vágyakozóan sugta:

— Charlotte.

Ma este még ir neki. Talán valahogy módját ejtheti a találkozásnak. Talán a jövő hónapban. Talán Charlotte inkognitóban előtér. De addig? Addig nem lehet az övé. Másoké. Mások heverésnek vele ma éjjel, mások csókolják meg mellét és nyakát és másokat fon át a két

puha, aranypihés kar... És a király
lelkén a bosszankodás borzolt végig.

— Ugylátszik féltékeny vagyok — ne-
vetgélte keserű grimasszal és szakállában
babráltak ujjai.

De ekkor hirtelen eszébe jutottak a mi-
niszter szavai: »A legfelsőbb bíróság is
megállapította, hogy a féltékenység nem
játsszot szerepet...« Milyen ostobaság!
Hogy lehet ilyesmit megállapítani? Ki
láthat be egy lélek örvényeibe?

A király az ablakhoz sietett, de már
nem látott autót a palota előtt. A mi-
niszter már elment és talán meg is tette
már az intézkedéseket. Az ítélet végre
lesz hajtva. Ma este még közlik az el-

ítélettel, hogy holnap reggel...

Az igen piszkos felidrongyok kusztak,
mint kajla koldusok és kőszá füstök ka-
paszkodtak ki a kéményekből. Valami
influenzás kedvtelenség, valami fanyar
ólmos életunalom kaparta a délután gör-
nyedő hátát.

A király kisideig még az ablaknál ál-
lott. Nyiszlett nyugók, puklás kötelesek
nyöszörögtek, lohoitak és taszigáltak
egymást a szennyes aszfalton. Lelkében
keserű, kegyetlen fájdalom szakadt fel,
vészesen buzogó kénköves forrás. Le-
rogyott az egyik karosszékre, hátra ve-
tette a fejét és a halálra gondolt, mely az
előbb megérintette a kezét.

Műveltségi vizsga

Negyedik óra

A múlt órán (vasárnap, augusztus 14.)
feladott kérdésekre a helyes válaszok a
következők:

1. Áttérünk az ismétlésre.

1. Pekingben Csang-Cso-Lin, Hankau-
ban dr. Csen, Nankingban Csang-Kai-
Sek, Mongóliában Feng In Siang a ha-
talm birtokosa.

2. Massachussettes állam kormányzója
Fuller.

3. A legközelebbi nemzetközi szláv
turistakongresszus Krakóban lesz.

4. A vajdasági községi választásokat
az 1886. XXI. magyar községi törvény
főbb rendelkezései alapján fogják ki-
írni.

5. A román külügyminiszter: Titulescu.

6. Dempsey boxvilágbajnok évi jöve-
delme 400.000 dollár.

7. Amerikában a tengeri leszerelési
konferencia meghiusulásának közvetlen
következménye, hogy husz cirkáló épít-
tenek.

8. Robert de Flers, a híres francia bo-
hózatíró halt meg a napokban. Legis-
mertebb darabja a »Zöld frakk«.

9. Rövidesen megalakul Noviszadon a
Vajdasági Történelmi Társulat, amely
a régi Magyarország és a vajdasági
szerbség kapcsolatainak tudományos
nyomozásával fog foglalkozni.

10. De Jouvenel szenátor, a francia
népszövetségi delegáció elnöke a követ-
kező megokolással mondott le: Nincs-
értelme, hogy minden évben egy hóna-
pig szónokoljanak a Népszövetség jóté-
teményeiről, hogy azután tizenegy hó-
napig azokat a módszereket folytassák,
amelyek már egyszer végveszedelemmel
fenyegették a kulturát.

11. A horvát parasztpárt mecénása
eddig Prpic Milan volt.

12. Az albán bégek Wied herceg kis-
koru fiát akarják trónra ültetni.

Mind a tizenkét kérdésre megjelöltek:
**Czaunner Béláné (Szubotica), Kohn
Ella (Bajmok), Fábri Jenő (Szentá),
Virág József (Padej) és Oberthus
(Szentá).**

Hatnál több kérdésre megjelöltek:
Koncz László (Szubotica), Börcsök Bö-
ke (Szécsány), Ifju Ékes Sándor (Sztani-
sics), Szakácsy Klaudia (Szombor), Jó-
zsa Pál (Szombor), Firus Marica (Bece-
kerek), Walter József (Szombor), Kele-
men Zsófia (Maliidjos), Kovács Vilma
(Noviszad), Tamás Lajos (Banatski Kar-
lovác), Mészáros Béla (Horgos), Bíró
Margit (Szombor), Hirsch Jolánka (Já-
zovó), Berger Tibor (Basahid), Fischer
Andor (Szombor), Hubert András (Szen-
ta), Hajnal István (Noviszad), Stern Jó-
zsef (Dinjalendava), Vörös Erzs (Beo-
grad), Szigeti Miklós (Vrbász), Kaufman
Ernő (Topola), Sztalics Sándor (Szom-
bor), Szöllösi Irma (Szombor), Kollár
Szilveszter (Szombor), Körösi József
(Szombor), László Sándor (Topola), Zsi-
ka Miklósné (Szombor), Inotay Győző
(Szombor), Bodrics Mihály (Szubotica),
Berger László (Kikinda), Spitzer Ferenc
(Szubotica), Bálint Jenőné (Ada), Kohn
Géza (Szubotica), Kun Szabó György
(Szubotica), Ábrahám Vince (Szubotica).

Hatnál kevesebb kérdésre felelt meg
Szöllösi Jenő (Bogyán).

A jutalmat (két könyvsorozatot) Kohn
Ella (Bajmok) nyerte meg.

2. Ki tudja megmondani?

1. Gróf Montecuccoli mondta, hogy a
háborúhoz három dolog kell: Pénz, pénz

és pénz.

2. XIV. Lajos nevéhez fűződik az a
híres mondás, hogy: L'Etat c'est moi
(Az állam én vagyok).

3. A XVI. századtól napjainkig a négy
legnagyobb magyar lírikus: Balassi
Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi
Sándor, Ady Endre.

4. A horvátok Dózsa Györgye: Gu-
bec Máté.

5. Zrínyi Miklós gróf Obsidió Szigeti-
tiana-ját a költő öccse, Zrínyi Péter
gróf fordította horvatra.

6. A legnagyobb görög szónok De-
mosthenes, a legnagyobb latin szónok
Cicero.

7. A mitológia aviatikusai: Daedalus
és Icarus.

8. A rádiumot a Curie-házaspár fe-
dezte fel.

9. A Panama-csatorna építése körüli
visszaéések nyomán panamistának ne-
vezik azt, aki gazdasági vállalkozást
vésztegetéssel bonyolít le.

10. A legkiválóbb jugoszláv szobrász:
Mesterovics Iván.

11. A szubotica városházát Jakab és
Komor budapesti műépítések terve-
ték.

12. A román nyelvek az olasz, fran-
cia, spanyol, portugál és a román.

Az összes kérdésekre megjelöltek:
**Steiner Klári (Szubotica), Fábri Jenő
(Szentá), Ábrahám Vince (Szubotica)
és Guttmann Imre (Szombor).**

Hatnál több kérdésre megjelöltek:
Koncz László, Börcsök Böske (Szé-
csány), Oberthus (Szentá), Guttmann
György (Bajmok), Rácz Leó (Szombor),
Ivija Pál (Szombor), Sajtos Ilonka (Szub-
otica), Walter József (Szombor), Kele-
men Zsófia (Maliidjos), Fischer Zsig-
mond (Noviszad), Heiter Lajos (Szubotica),
Goldner Leó (Szubotica), Bíró
Margit (Szombor), Virág József (Padej),
Lithvay Gyula (Szombor), Boldog De-
Dezső (Szubotica), Fischer Andor (Szom-
bor), Hubert András (Szentá), Leh Ist-
ván (Noviszad), Wessely Berta (Bece-
kerek), Giferer Katica (Bogojevó), Knipf
György (Noviszad), Bodrics Mihály
(Szubotica), König Imre (Bajmok), Ro-
bicsék Ibi (Szombor), Flesch Vince (Ki-
kinda), Fiatovics Radoszláv (Szbobrán),
Ifju Hász Ferenc (Szbobrán), Szigeti
Miklós (Vrbász), Kaufman Ernő (Topo-
la), Dadics Borislav (Becekerék), Tibor
Magda (Szombor), Zsilha Miklósné (Som-
bora), B. Baba (Szombor), E. F. (D. Len-
dava), Rochlic Imre (D. Lendava), Ino-
tay Győző (Szombor), Berger László
(Kikinda), Pozsárkoné Géci Katalin, Spi-
tzer Ferenc (Szubotica), Bálint Dezsőné
(Ada), Gumbli Bözsi (Szombor), Kohn
Géza (Szubotica), Kollós Kálmán (Szom-
bor), Engler Bözsi (Szubotica), Vörös
Imre (Szombor), Szabó Géza (Szubotica),
Pál Sándor (Szombor), Polivka
Elemér (Ruszi Kresztur), Ifju Hirschtal
György (Novi Beceei).

Hatnál kevesebb kérdésre felelték:
Grün Juliska (Mel) és Berger Tibor
(Basahid), Szöllösi Jenő (Bogyán).

A jutalmat (két könyvsorozatot) Stei-
ner Klári (Szubotica) nyerte meg.

3. Folytassa kérem.

1. Várja, várja, egyre várja,
Hogy kinő majd csonka szárnya
S felrepül a magas égig,
Hol a pálya nincs elzárva
S a szabadság honja kéklük
Arany János: A rab golya

2. Megy a honvéd, áll a hadnagy

Mély sebében összeroskad.

»Hadnagy uram! Hadnagy uram!

»Csak előre, édes fiam!«

Gyulai Pál: Hadnagy uram.

3. Haza, kertje, földje, pénze, mindene

[volt]

Alig tudta számtát ökrének, lovdnák.

Péztét a hitetlen emberek családja,

Házdát a Dunának hajjai vitték el.

Igy szegényült el a jó öreg kocsmá-

ros,

Aldja meg az Isten mindkét kezével.

Petőfi: A jó öreg kocsmáros.

4. Álomledny volt, egy fojtott sikoly

Ajúlva hullt egy durva szó miatt

S robogtak a kirdlyi udvaron

Hajrázó, vad, bozontos fértak.

Ady Endre: Szent Margit legendája.

5. Éljen az élet mámore, gőze,

Éljen a vágy, mely minden időbe

Inni mohón kélszerleget varzol,

Nincs zene, bor, lány, hol Kocitusz

Itoly.

Revczky Gyula: Pán halála.

6. Rechtsre perdül, linksre fordul

Spicce van tán némi bortul,

Tempót ime mégse vét,

Illik néki a minét.

Eables Mihály: A minét.

7. Pest-Budáról sok nép kijár,

S alig érti nyelvünket már;

Hej, maholnap a magyar szó

Ritka, mint a fehér holló

Kisfaludy Károly: Rákosi szántó dala.

8. Mint nyugtalan madár az dgakon,

Helyről-helyre röpköd gondolatom.

Szedgeti a sok szép emléket,

Mint a méh a virágról a mézet.

Petőfi: Szülőföldemen.

9. De vajjon ki zörget? Nézz ki fiam,

[Sára]

Valami szegény kér helyet éjszakára

Mért ne fogadnók be, ha tanyája

[Mincsen,

Mennyit szenved ugyanis sok bezárt

[küllincsen.

Arany János: Családi kör.

10. A gárdának a jelszavát

Egész világ hangoztatja:

A francia gárda meghal,

Hanem magát meg nem adja.

Tóth Kálmán: Előre.

11. Véred forrjon, mint az örvény drja,

Rendüljön meg a velő agyadban,

Szemed égjen, mint az üstökös láng,

Hurod zengjen vérszél szilajabban.

Vörösmarty Mihály: A vén cigány.

12. Itt az irás, forgassátok

Érett ésszel, józanon

S benne feltalálhatjátok,

Mit tanít bölcs Salamon.

Köcsesey Ferenc: Vanitatum vanitas.

A legtöbb verset, szám szerint tizen-

egyet

Józsa Pál (Szombor)

tudta folytatni, aki a jutalmat (két

könyvsorozatot) megnyerte.

Hatnál többet folytattak: Grün Juliska

(Mel), Fábri Jenő (Szentá), Heiter Lajos

(Szubotica), Fischer Andor (Szombor),

Ligeti Miklós (Vrbász), Bodrics Mihály

(Szubotica), Tibor Magda (Szombor),

Szöke László (Rábé), Zsika Miklósné

(Szombor), E. F. (D.-Lendava), Inotay

Győző (Szombor), Kohn Géza (Szubotica),

Ifju Hirschtal György (Novi Be-
ceei), Ábrahám Vince (Szubotica).

Hatnál kevesebbet folytattak: Börcsök

Böske (Szécsány), Stern József (Dolnya-
Lendva), Berger László (Kikinda), Szöl-
lösi Jenő (Bogyán), Pál (Szombor).

1. Térjünk át az ismétlésre.

1. Melyik az a szombori esemény,

amelyben legutóbb impozáns módon ju-
tott kifejezésre a szláv-magyar megér-
tés?

2. Hol kíséreltek meg e napokban ál-
lamszínny?

3. Hogyan határozta meg Szubotica

Dusán dr. igazságügyminiszter Topolán
az állampolitika feladatát?

4. Milyen külpolitikai tervet vetett fel

Radics István petrovaradimi beszédében?

5. Milyen imperialista irányváltás

tapasztalható az olasz fasizmusnál?

6. Milyen alándékot akarnak adni a

németek Hindenburgnak nyolcvanadik
születésnapja alkalmából?

7. Miért hiúsult meg a német óceán-
repülők amerikai útja?

8. Milyen politikai szerepet játszott e
napokban Szubotican a tofás?

9. Ki a bécsi monarchisták vezére?

10. Mi teszi aktuálissá a kiskereskedők

és kisiparosok járadékbiztosítását?

11. Milyen új módszert használnak

Németországban a föld trágyázására?

12. Milyen nevezetes katonai esemény

történt a múlt héten Kinában?

2. Ki tudja megmondani?

1. Ki a pánerópai mozgalom megterem-
tője?

2. Melyik az első magyar népszínmű?

3. Ki a legkiválóbb amerikai humorista?

4. Hol van az a szobor, amelyről Les-
sing könyvet írt?

5. Mi a különbség a román és a gót

építészeti stílus között?

6. Mi az indukció és mi a dedukció?

7. Hol fordul elő Jairus lánya?

8. Mik voltak Goethe utolsó szavai?

9. Ki volt az a híres magyar mathema-
tikus, aki szindarabokat is írt?

10. Kicsoda a magyar Horatius?

11. Hogy hívták Don Quijote fegyver-
hordozóját?

12. Melyik csatával érték véget a napo-
leoni háborúk?

3. Folytassa kérem.

1. Ha madár jön, tőle kérdelem:

Virusz-e még szülőföldem?

2. Még ifju szívemben a lángsugaru

[nydr,

Még benne virít az egész kikelet.

3. Szobor vagyok, de idj minden tagom.

Eremben a vér forró kinyja dul.

4. S ismeretlen sírgödörbe

Elaludni mindörökre...

5. Jöjjön utolszor szép szeretője,

Titkos arája Kund Abigél.

6. Ó mért olyan későn levelek hullása,

Daruk távozása idején.

7. Napok jönnek, napok mennek,

De bum csak nem távozik.

8. Fortuna szekerén okosan ül.

9. Ne szánjatok, Mienk

Ez örülés. Mi józanságotok

Nem irigyeltük.

10. Biborpalástban jött Keletről

A rimek ősi hajnalán.

11. Csalogatja csemegével

Muci paripáját.

12. Mint elátkozott kirdlyti

Tul az Óperencián.

IV. Valami hibája van.

Uj kérdéscsoport a műveltségi vizsgán.

Az alábbi kérdés mindegyikében va-
lami hiba van. A válaszban meg kell
mondani, hogy hol a hiba.

1. Melyik kifejezés magyarosabb: a
nap nyugaton kel fel, vagy a nap nyu-
gaton kel föl?

2. Mit határozott a newyorki tuda-
mányos akadémia, amikor Edison beje-
lentette, hogy a drótnélküli távirót fel-
fedezte?

3. Melyik évben lopták el a párisi
Louvre-ból Leonardo da Vinci: Utolsó
vacscora című képét?

4. Shakespeare Tudós Nők című
drámájában mi a tragikuma a hűtlen
Harpagon-nak?

5. Hány Dickens nevű író élt Angliá-
ban?

6. Ki volt Mátyás király híres minisz-
terelnöke?

7. Kossuth Lajos pénzügyminisztersége
idején Budapest melyik uccájában volt
a pénzügyminisztérium?

8. Petőfi, Csokonai és Berzsenyi köl-
tői versenyükben melyik közös témáról
írtak verset?

9. Zola Emilt a Dreyfuss-pör során
miért innepelték?

10.

Bácsi Mihály ura gyászja

Írta: Kovács Antal (Tomerín)

— Jó reggelt adjon Isten! — Beteges, remegő cérnahangján így köszöntött be Bagi Mihály uram Uras Jancsi korcsmájába.

— Fogadj Isten, Mihály bátyám. Mi járathat van kend? Mi hozta ilyen korán mihozzánk?

— Hát tudod öcsém — mekegi Mihály bácsi — nem igen szeretem az italt, mégis megiszom az én napi négy-öt literemet, de ma különös nagy bánatom van.

— Mi az Mihály bátyám?

— Hát te nem tudod, hogy meghalt a Verka?

— Melyik Verka?

— Öregapám testvérének az unokatestvére, vagy hogysis mondjam. Az ő öregapja, meg az én öregapám voltak testvérek. Igazság szerint, ahogy szokták mondani, mink is olyan másodfokú unokatestvérek volnánk. Oszt tudod, nagyon sajnálom.

Eközben elhelyezkedik az egyik asztalnál.

— Adjál nő egy fél liter bort.

Jancsi meleg részvétet színelve hozott az öregnek egy fél liter bort. Az öreg töltött, nagyot hajtott a pohárból és tovább folytatta a siratást:

— Tudod, nagyon jó, isten áldotta lélek volt szegény, míg élt. Isten nyugosztalja meg. Tegnap halt meg. Ma délután temetik. Nagyon szerettem. Pedig ritkán találkoztunk. Eszendőnkint, ha kétszer-háromszor keresett fel a Verkám, az édesem. Mert tudod fiam, én már nem igen megyek sehova. Még ide tehozzád csak eljárógatok naponta, de látod, itt is el-elüldögélek. Ha reggel leülök, hát estig alig-alig bírok hazakelmeledni. Mert hiába, öreg vagyok már én ahhoz, hogy ide-oda járjak-keljek. Verkámnak a temetésére is elmentem volna, de majd csak bevárom itt a temetést, oszt majd hozzájuk csatlakozom. Szóljal majd fiam, ha erre jönnek.

Eközben Mihály bátyám buzgón töltögetett s jókat nyelt a felsőhegyi homok levéből.

— Hát hiszen lehet is azt sajnálni, mert nagyon jó asszony volt.

— Ó, az Isten nyugosztalja meg, páratlan egy fehérszemű volt. Vagyonát szegény, harmincholdat, mind a templomnak hagyta. Nagyon szeretett templomba járni. Szent asszony volt.

— Ő se vetette meg a jó italt — mondta a korcsmáros.

— Hát tudod fiam, csak úgy mértékkel fogyasztotta. Nem igen ivott az meg két-három deci rumnál többet éhokra. Igaz, boldogult Náci bácsi, az ura, sokszor dragacson segítette haza a szent miséről, de hát elfogta szegényt a buzgóság.

— Nagyon sajnálom. Hozzál mán no te is egy poharat, oszt koccins velem.

Jancsinak mit volt mit tennie, hozott magának poharat, töltött és ittak.

— Tudod, volt a megboldogultnak pénze is. Azt meg szétosztogatta a szegény korcsmárosok között, a napi fogyasztásáért. Miránk majd semmit se hagyott. Jóformán nem is hagyott egyebet, mint a picit kutyát, meg a Riska tehenet, amelyikre már nem is emlékszem, hogy mikor volt kisborju. De tudod, én nagyon sajnálom. Igyunk no egyet!

Összekocintják a poharaikat és isznak. Eközben elmúlt az idő. Közben delet is harangoznak.

— Mihály bácsi nem megy haza ebédre?

— Nem megyek én fiam. Hanem hozol majd egy kis zöld paprikát, meg egy kis kenyerecskét, azt máma már majd csak bötölök, délután majd erre hozzák a megboldogultat, azt majd kikisérem én is a temetőbe.

Délután, mikor már közeledett a temetés ideje. Mihály bátya mindgyakrabban mondogatta, kötögette a lelkére Jancsi korcsmárosnak, hogy szóljon ám, ha erre hozzák a halottat.

Mikor aztán csakugyan hozták már, amit Jancsi a harangozásból sejtett, odaszólt Mihály bácsinak, hogy hozzák már.

— Jaj a szentem. — S Mihálybácsinak a szemei könybelábadtak.

— Közel vannak már — mondja Jan-

csi, amint a korcsma ajtaján kitekintett.

— Biztos az?

— Egész biztos.

— Igyunk no még egyet, mert tudod fiam, az ő apja, meg az én apám, a megboldogultak, nagyon jó két testvér volt. Az egész faluban nem volt párjuk. Imre bácsi, szegény, sokszor mosogatta a lisztet a szája padlásáról naponta, mert tudod jól fiam, hogy molnároknak sok lisztet, meg port kell naponta nyelniük, oszt a doktor s azt mondta, hogy definekclázni, vagy mi a kórságot kell csinálni a szájjal, mert különben korán elpusztul az ember. Definekclázni legal-kalmatosabb jó szilvóriummal. Imre bácsi elég szépen el is éldegélt volna, ha egy korcsmal verekedésnél harminkét esztendő korában kupán nem találták volna egy furkós bottal. A szegény áldozat. Igyunk no fiam. Igyunk oszt nézd meg már fiam, hogy hol is vannak?...

Jancsi korcsmáros kitekint az ajtón, de a gyászmenetnek már híre-hamva sincs.

— Elmentek már Mihály bátyám.

— Nem baj no. Nagyon sajnálom ezt a Verkát, pedig hát mégis többet hagyhatott volna ránk. Mert látod, fiam, én anyjukommal már eltördött hatvanöt-estendő öreg ember vagyok. Elkelt volna, ha egy kicsit megigazitotta volna a fejünk alját öregségünkre, mert nekem se igen van több harminc holdnál. No de vidd ördög, ha tied. Most már elusztott az is a többivel, de látod, nem csuda, ha azok a papok megszedítették, hát hiszen minden nap a templomba járt. Néha, ha a harangozó észre nem vette, ott is aludt el, s éjszakára is ottmaradt. Igyál no, mert már nem bírom ki mérgemben. Csak meg kellett annak

az árát egyszer adni. Össön bele a ménkö! No, de semmit a halottakról, csak jót. Én nem is szoktam senkiről, még élőről se rosszat mondani. Hiszen halottad, milyen szépen beszéltem róla az előbb. De most kicsit előntött a keserűség.

Eközben a temetőből visszafelé szaligóztak a kisérők. Néhányan a korcsmába is betoppantak.

— Hát ti is ott voltatok a temetésen?

— Ott mi.

— Elmentek már a megboldogultat?

— El azt Mihály bátyánk.

— Én is elmentem volna, de látjátok, ezekkel a rossz lábaimmal csak csetlek-bötök a világban és örülök — ha idáig eljutok. Sajnáljátok-e legalább?

— Hát hogyne. Jó asszony volt a Verka néni.

— Hozzál no nekik két liter bort hadd igyanak ők is a megboldogultnak az emlékezetére.

Közben azután be is estedelett, s amint így csendesen gyászoltak Mihály bácsiék, betoppant Erzsók néni, a felesége, aki nagyon házsártos asszony volt. s elkezdte cifrázni, hogy így, meg amúgy, ez meg alig teszi be a lábát, máris milyen retentő lármát csap. Nem csoda, ha otthon se bírom ki.

— Igyál no hé te is fél litert. Halálfod után spirituszba tetetem az epédet.

— Majd haza gyűn kend már. Nem szegényli kend magát a világ előtt?

— Már mért no. Erre Mihály bácsi rágyujtott arra a nótára, hogy: »Csipkés a szőlő levelek«. Erzsók néni asszony mérgesen azt válaszolta: csipkés kendnek a majd megmondtam micsodája s galléron ragadta Mihály lábánkat és kipöndörítette a korcsmából.

Írta: Somlyó Zoltán

MA...

Ó, voltak sokan, akik nagyon tudtak akarni!
Kik a világ arcára vésték új ráncokat,
Vagy az anyaghoz nyultak, vagy megrázták a formát
és új ritmusba lökték, ember, a táncodat.

Bergámenre hajoltak lihegve, lelkesülten
szellemük földi ködből kújuva, messze írt.
Vagy, ég és víz között lebegve, kiküzdötték
a véstes, ismeretlen tájat: az ócednt

Vagy Ikarosz fia, ki agyából vesz nyelvet
és a vállára azzal nagy szárnyakat ragaszt!...
Mindég az akarat volt a tetteknek kovásza!
Halálos életünkben ez egyetlen malaszt!

De ma: nagy század fénye vakítja a szemünket,
amelyben véres próba a nappal, meg az éj!
Ma az a hős, ahinek kapa van egykezdében,
másikban kipróbált és biztos karabély!...

ORVOSI DOLGOK

Vérrokonok házassága

— Újabb adatok —

Közel egy esztendő mulott el azóta, hogy hosszabb közleményben figyelmeztettük az olvasót a vérrokonházasság veszélyes voltára.

A cikkből megtanulhattuk, hogy:

1. A vérrokonok házasságából született gyermekek közül csak egyharmad egészséges, kétharmad pedig részben tökéletlen, idegileg degenerált, részben életképtelen.

2. Veszélyt jelent az utódokra a vérrokonok közötti házasság, ha akár az egyik, akár a másik házasságban a fél örökösök bajok (idegbaj, rák, cukorbetegség, vérzékenység, érzékszervi hibák) csiráit hordja magában.

3. Távoli rokonok közötti »beltenyestés« is értéktelen, satnya utódokat produkál nemzedékek során, de legsúlyosabb elbíráds alá esik első unokatestvérek házassága, vagy ha nagybácsi az unokahugát veszi feleségül, ha a nagy-néni, testvérének fiával kell egybe.

4. Teljesen egészséges vérrokonok házasságából is származhatnak egészséges, normális szellemi képességekkel megáldott utódok, de ilyenkor megeshetik, hogy a harmadik nemzedék mutat degeneráltságot.

Vérrokonok házasságát illetően új

adatokkal szolgál a Freud-féle lélektan-iskola. A meglepő felfedezés azt derítette ki, hogy

csakis idegesen terhelt, neurotikus egyén köthet vérrokonával házasságot, normális idegrendszerű sohasem.

A félreértések elkerülése miatt külön kihúzzuk, hogy: ezuttal csak szerelmi házasságokról van szó.

Ha tehát egy fiatal ember szerelmes az unokahugába és azt feleségül akarja venni: ezzel már ideges terheltséget áruja el. Ennél a pontnál finom megkülönböztetést kell, hogy tegyünk a férfi és nő, a szerelmi és az érdekházasság között. A mai modern házasságkötések-nél a nőnek rendszerint passzív szerep jut, a férfi a választó fél, mondjuk így: a férfinál inkább a vásár. Előfordul elég gyakran, hogy unokatestvérek házasságát magasabb családi érdekek, anyagi dolgok, »üzleti« célok hozzák össze és szülők, nagynénik »rendeznek« el mindent: a főszereplők épen hogy csak tudomásul veszik a változatlan. Ilyen érdekházasságnál persze egészséges szülők egészséges utódokat nemzene-

nek. Ezekután önként vetődik fel a kérdés:

vajon hol kell kutatnunk az abnormalisnak mondott rokon szerelmek forrása után?

A vérrokonok közötti vonzalom már a gyermekkorban mutatja meg első nyilvánulásait. A fiu együtt játszik unokahugával, megszeretik egymást: valószínűs gyermekszerelem fejlődik ki, a mely azonban megmarad a férfi korban is. Amikor nősülésre kerül a sor, huzza, halassa a dolgot, válogat, senki se tesz neki csak a cousine, akiben egyesítve látja az anyja és nővéreinek minden erényét.

Előfordul hogy az egyetlen fiugyermek, vagy a leánytestvérek között nevelkedő ifju valósággal szerelmes lesz a tulajdon édes anyjába, vagy nővérebe. Ehhez a szerelemhez nagyfokú féltékenység is járulhat, amely néha ijesztő mérvűket is ölt. Gyengeidegzetű, mondjuk így: rendellenes idegzetű leányok viszont szerelmek lehetnek az apjukba illetve fivérükbe olyan nagy mértékben, hogy nélkülök élni se tudnak: férjhezmenésről hallani se akarnak.

A rövidlátó szülők, boldogságtól olvadozva állapítják meg az ilyen gyermekről, hogy »jól nevelt, mint a gyerekek«, és csak nem is sejtik, hogy milyen súlyos következményekkel járhat később — a nem érettség idején tul — ez a »szülőkhöz való ragaszkodás.«

Az ilyen egyén a férfi korban se tudja vonzalmát az anyáról, illetve a nővérről idegen nőre átvinni.

A legjobb igyekezettel se képes idegen nőkhöz közeledni: öntudatlanul is olyan női ideált keres, akiben lehetőleg feltalálható legyen az anyja vagy nővér minden jellemvonása. Ez pedig majdnem lehetetlen. Egymást érik a családások: ijedten, sebzett szívvel menekül vissza a szűkebb családi körbe, az egyetlen helyre, ahol igazán jól érzi magát. Anya, nővér hiába biztatják a fiut, hogy nősüljön, itt az ideje: a jó, »szolid fiu« bizony agglégény marad, esetleg

feleségül veszi az unokahugát, akiben nővére mását véli fellelni, vagy elvesz egy nálánál idősebb asszonyt aki az anyát helyettesíti.

Megfigyelés szerint: a családtagokhoz rögzített fiatalemberből gyakran lesz agglégény aki ősz fejjel nősül: feleségül veszi az anyja testvérének a leányát.

Ezekből az agglégényekből hiányzik minden szekszuális aktivitás: annyira kényelmesek, hogy még az asszony kiválasztását is az anyjukra, nagynénjükre, vagy nővérukre bízzák. A »kiválasztott parti« se hozza meg részére a várt valódi boldogságot, az ilyen házasság rendszerint válással végződik. A boldogtalanság oka: az édes anya és a nővér. Lord Byron is a nővérebe volt szerelmes és csak jóval negyven éven felül vette el feleségül azt a leányt, akit nővére ajánlott, de házassága nem volt boldog.

Érdekes: az életerős, egészséges ember hajlik a többnejűség felé és szereti a szerelemben a változatosságot. A rokonokhoz ragaszkodó ideges ember kifejezetten monogám természetű: hű marad szerelméhez, nem kicsapongó s kitart akár élete végéig is egy nő mellett.

Nagyjából ugyanezen szabályok érvényesek a fivérükbe, apjukba szerelmes leányokra is: belőlük kerülnek ki az aggszüek, a különcök, akik »érhetetlen okokból« a legjobb partit is visszautasítják. Ha idegen emberhez férjhez mennek: hidegek, frigidék, érzéketlenek maradnak egész életükön át. A hidegség oka: a vérrokon, testvér, esetleg apa iránt érzett gyermekszerelem.

Tanulság:

Az az egyén, aki vérrokonával szemben vonzalmat érez, aki hajlandó öt nőül venni, ezzel ideges terheltségét áruja el: házassága propagálója volna a legkülönbözőbb idegbajoknak. Tehát: vérrokonok házasságánál már a nősülési szándék is áruolja lesz a lappangó idegbajnak és már emiatt is meg kell akadályoznunk a házasságot, hacsak nem akarnók mesterségesen szaporítani a lelki hajótörtek számát.

Dr. Hank Arthur

TERE-FERE

A csókról. A tudósok sok mindenre ráérnek. Egy orvostanár cikket jelentetett meg a csókról, kimutatván benne, hogy a csokolózók egyetlen csók által 40.000 baktériumot (értsd: negyven ezer!) cserélnék ki egymással. Meglehetősen tekintélyes szám. Könnyen kiszámíthatjuk, hogy egy szerelmes pár néhány másodperc alatt többmillió baktériumot adhat egymásnak ajándékba.

De ezt az adatot most megcáfolja egy másik tudós. Ez pontosan kiszámította, hogy egy csók által mindössze 500 (csak ötszáz) baktériumot juttatunk kedvesünknek, de csak akkor, ha az ajak nem kifestett. Ha a nő kendőzi magát, akkor legalább 700 (hétszáz) baktériumot nyújt át. Meg kell hajolnunk ennyi pontosság előtt.

Ezekre az egészségügyi megfigyelésekre egyébként az emberek fütyülnek. Különösen Angliának egy kis városkájában. Hungerfort-ban, ahol évente egyszer — április 26-án — csóknapot rendeznek. Ezen a napon szabad a csók. A hungerforti polgárok és polgárnők — s azok, akik ezen a napon ott véletlenül vagy szándékosan megfordulnak — reggeltől estig mindenkiel csókolózhatnak.

Pitymalatkor hírnök kürtöl, a szélrózsa minden irányába, hogy kezdődhet a csókolózás. Erre a fiatalember, lányok a nyílt ucca során csókolóznak, úgyhogy este valóságos görcsöt kapnak már az ajkak. De mikor az első árnyak leszállnak, a hírnök ismét kürtöl, hogy most már tilos a csók.

Ezután csak dugárként szerepelhet.

*

Uj szépirás. Franciaországban már 43 esztendeje kötelező az iskoláztatás, de ennek ellenére lakosságának 5 százaléka még mindig analfabéta.

Egy tanítónő, Simon asszony elhatározta, hogy küzdeni fog az analfabétizmus ellen s ezért a szépirást a lehetőségig egyszerűsítette, száműzött belőle minden kacskaringót, cikornyát, ékesiséget, hogy a betű tudatlanjai s kis növendékei minél előbb megtanulhassák.

A betűk az ő szépirásában csak két elemből állnak: egy egyenes meg egy gömbölyű vonalból. Folyton ezeket változtatja, elmés módszere szerint. Kísérletei meglepő eredménnyel jártak, amiről maga a köztársasági elnök, a párisi polgármester is meggyőződött.

Simon asszony tanítványai kitűnően vizsgáztak e nagytekintélyű urak jelenlétében. E rendszer által a legolvashatlanabb írás is olvashatóvá válik három nap alatt s nyolc napon belül bárki tökéletesen megtanulhat írni.

Az új szépirás valóságos Kolumbusz tojása. Elhatározták, hogy bevezetik a kaszárnyákba is, ahol erre tanítják meg a faluról érkezett írástudatlanokat. Társulatokat alapítottak az analfabétizmus leküzdésére, ezzel a jelszóval:

— Nin, s többé analfabéta!

*

Svéd fekteingések. A nyugodt, hideg svédok között ép úgy dülnek a szélsőségek, mint Európa bármely más országában. Kiderült, hogy a svéd kommunistákat Moszkvából pénzelik. A parlamentben ugyan csak kevés bolsevik képviselőjük szerepel, akik csak a szociálistákkal való paktum utján jutottak be, de annál több titkos »vörös« bujdosik, igyekezik aláaknázni az országot. Ezek különösen a gyárakban, a kaszárnyákban agítálnak.

Ennek tulajdonítható, hogy a fascizmus Svédországban is fölütötte a fejét, különösen Stockholmban. A svéd fekteingések átvették az olasz fascisták programját, de a helyi viszonyokhoz alkalmazták. Ők is váltig hirdetik, hogy a mai parlamentarizmus avult, idejét mulla, korcs intézmény. Nemzeti szellemben szervezkednek, katonásan nevelik az ifjúságot, hogy az 1925-ben a szociálisták és szabadelvűek által lecsökkentett hadsereg kereteit kitölthessék.

Izig-vérig nemzeti mozgalom ez, melyben részt vesz elsősorban az ifjúság, aztán a hadseregből elmozdított, kényerüket veszített tiszték, a polgárság s a fönemesség. Gyűléseiken állandóan csepeül az aluszékony parlamentet, a

munka szabadságát követelik. Ők is fekteinget viselnek, gyakorlatokat rendeznek, célba lönek. Számos lapjuk van.

Párthiveik között igen sok asszony, leány akad.

*

Messze országokból. A kereskedelemnek új piaca nyílt Afrika közepében. Itt tudnillik a bennszülöttek — amint Colinross utazó írja — egyszerre elhatározták, hogy öltözködni fognak, bucsut mondanak a meztelességnek, már csak azért is, mert a nyugatiak ezt több sikerrel művelik báljajkon. Ezek a derék félvad emberek immár nem érik be állati bőrökkel, a különböző fügefalevelekkel. Európaiasan akarnak járni. (Mint a régi európaiak). Ennélfogva örömmel üdvözlönek minden rendű, rangu ruháneműt, ócska nadrágokat, uraságoktól levetett kabátokat, felöltöket, kalapokat. Nem igen válogatósak. Néhány kereskedő, aki összevásárolt több vagonra való lim-lomot, Afrikában valóságos vagyont szerzett össze. Különösen kedvelik a régi katonasípkákat, de sokan akadnak olyanok, akik frakkokat is vásárolnak és kürtökálapokat.

Kerr angol tengernagy most megjelent emlékirataiban szintén az afrikaiak életéről ír. Többek közt az alábbi mulatságos történetet közli:

A nyugati afrikai part egyik királya, akit Ta Tá-nak neveztek, összeütközésbe került Viktória királynővel összeférhetetlen természete miatt, mire a királynő száműzetésbe küldte azzal, hogy magával csak öt feleségét viheti tekintélyes háreméből.

Az afrikai király nem is annyira a száműzetést vette zokon, mint inkább az utóbbi rendelkezést. Ezért ezt a levelet intézte a királynőhöz:

— Kedves Viktória királynő, könyörgök, engedd meg, hogy legalább tizenkét feleségemet vihessem magammal. Gondold el, mennyire fájna neked, ha csak öt férjed volna...

Viktória királynő mosolygott a fekete donzsuan levelén s megengedte Ta Tá-nak, hogy annyi asszonyt vihesen magával száműzetésébe, amennyit csak akar.

*

A gramafon ördöge. Egy angol lapnak írta meg Rudyard Kipling ezt a történetet:

Az ondurmani nagy bazárban, hol mindent árulnak, betoppán valami fiatalember. Gramofont hall, megtetszik neki a muzsika, a gramofont megvásárolja, hazaviszi, este pedig a kis falujában fölhuzza s játszatja csodálkozó barátai előtt.

Apja, a falu sejkje, látván, hogy egy masina magától énekel, így szól:

— Ez az ördög. Nem kell ördögöt behozni a faluba. Zárjátok el.

Megvárták, míg az öreg elmegy, aztán újra gramofonoztak.

Másodízben azonban a sejk kijelentette, hogy ha még egyszer fölhuzzák a gramofont, megöli azt, aki vette.

A fiatalember nem hallgatta a parancsra, mire a sejk fölkapta puskáját s agyonlötötte fiát.

Az angol bíró, aki elé a vádlott apa került, mindent elkövetett, hogy az agastyánt megmentsék az akasztófától.

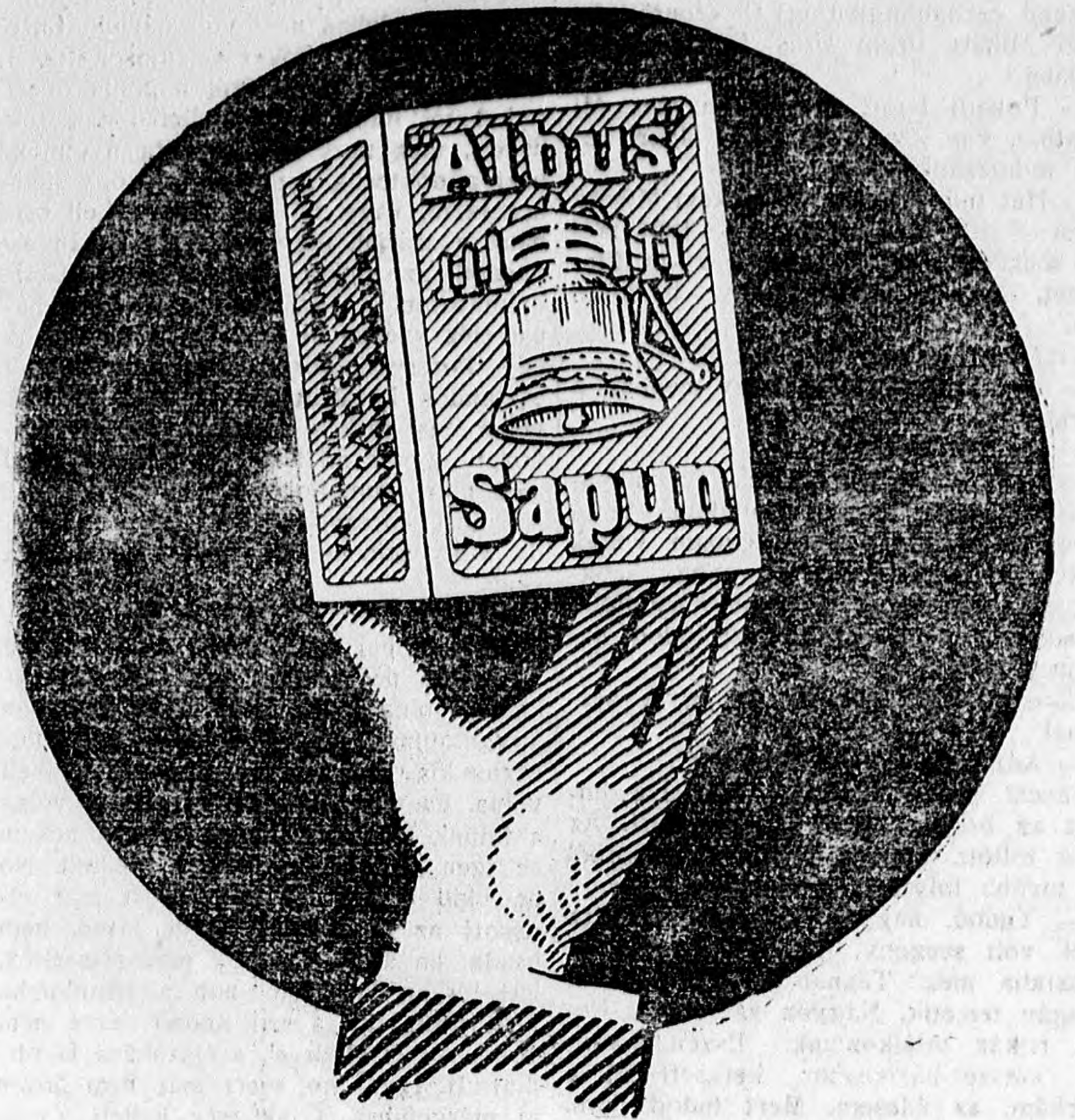
— Nahát öreg — mondotta — bűnösnek érzed-e magadat, vagy sem?

— Agyon löttem a fiamat a puskával. Az igaz. Nem tagadom.

— Csöndesebben — szól a bíró, majd odasugta a jegyzőnek: — Írja, hogy ez az öreg számár semmit sem ért.

— De igen is, én öltem meg. Mást nem tehettem. Ördögöt hozott a faluba. Képzeld el, bíró, hogy a te fiad is ilyen ördögöt hozna a faluba, bizonyára magad is megölnéd...

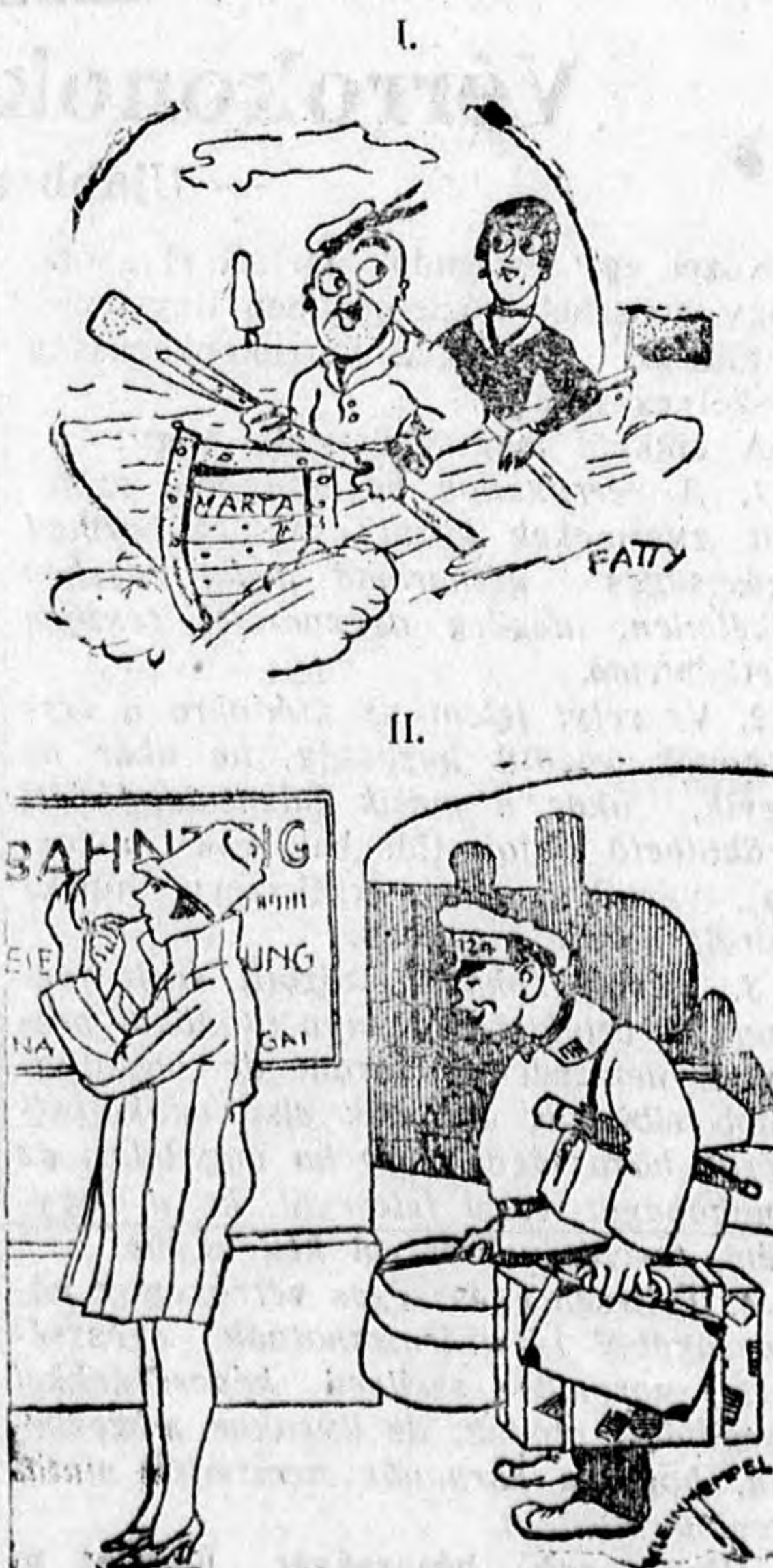
Nem lehetett vele bírni, mindent bevaltott. Végre megértették vele, hogy mióta az angolok uralkodnak itten, az apáknak át kell szolgáltatni a fiukat a fehéreknek, hogy azok öljk meg, minek folytán az öreget pár hónapi fogságra ítélték — jogtalan fegyverhasználat miatt.

„ALBUS“
Szappan kitűnő!

Negyedik kintorna pályázatunk

A nagy népszerűségnek örvendő Kintorna-pályázatot ma folytatjuk és a következő négy képhez kérünk ötletes, lehetőleg rövid, mindenesetre a rajzokhoz alkalmazkodó adomákat.

A pályaműveket csütörtökig lehet beküldeni és a pályázat eredményét a Bácsmegeyi Napló jövő vasárnapi számában fogjuk közölni.

— Aztan nagyon örült, mert tudta, hogy annál hamarabb készen lesz az alaput.

Sok-sok nap mult így el. Most már ritkábban látta Pista bácsit, mert az messze dolgozott, benn a hegyben. És ha találkoztak, Jancsi csodálkozva kérdezte:

— Miért vagy olyan kormos és fáradt, Pista bácsi? — És a bácsi elmondta, hogy milyen nehéz ott benn dolgozni a sötét lyukban, hogy nagyon sokáig tart, amíg összetalálkoznak az idegen alaputépítőikkel, akik a másik oldalról tartják a hegyet. — És ha nem találkoztok össze? — kérdezte Jancsi.

— Ilyet ne beszélj Jancsi, mert az nagyon nagy baj lenne, akkor hiába dolgoztunk volna annyit, tán meg is halnánk banatomban.

— És Jancsi is segített követ hordani, vitte a munkások szer- száma, persze nem sokat bírt el. Szereltek volna többet is se- zíteni és nagyon busult, hogy nem dolgozhatik ő is velük.

— És a munkások dolgoztak szorgalmasan, lámpás volt az

Hol a zödséges kofa?

REJTETTKÉP

A legutóbbi számunkban közölt rejtvény megfejtése a következő: *Kerékpár.*

Hevesen megfejtették: Király Gabi és Margit, Szobellédy István, Varga Károly, Margaretheu Ilonka és Imre, Balázs Piri Ernő, Eskenázy Bata, Czobor Erzsike és Esztiike, Kolos Gyurka, Juhász Anti, Kurai Pál, Fischer Bandi, Berky Illike, Szöke Karesi, Wesz Boriska, Komlós Csöppi, Arnold Laci, Deutsch Magda, Szegő Juci, Pellikán Janika, Németh Antal, Pioker Feri és Zoli.

A jutalmat Tripolszki Bözsi nyerte. (Küldje be pontos cí- mét a Habostortához.)

ÜZENETEK:

Pioker Feri és Zoli. Na látjátok, Morgó Mackó bácsi gon- dolt újatok is és küldött egy hosszú levelet nektek. *Mészáros Annuska.* Ird meg végig és akkor majd elolvassom. *Kollád Ist- van.* A rejtvényed nem sikerült. Ha azt akarjuk jelezni, hogy a hat áll, nem oly formában kell megrajzolni, mint ahogy megr- aizzo tad. *P. Z.* Csak teljes névalírással ellátott levelekre vá- laszol a *Habostorta.* *Habertfeld Ica.* Drága Ica, kívánságod már is teljesült, a keresztosoros rejtvényed közöljük. Csak hűldj máskor is, a szorgalmas kislányokat szereti a *Balázs bácsi.* *Weisz Boriska.* Ha nem kaptál választ kis lányom, va- lószínűleg azért történt, hogy nem kaptuk meg a leveled. Na- gyon örülök, hogy jól érzed magad a a kanizsai strandon. *Szöke Karesi.* A rejtvényt nem kell kívágni az újságból. Csak a megfejtést kell beküldeni. *Berki Illike.* Reád is sor kerül, csak légy türelemmel. *Hauser István.* Örülök, hogy tetszik neked is a *Habostorta.* A jövőben még szebb meséket fogunk közölni.

Fejtörő

RRRRRR

— A vonat az olyan fekete vaskocsi, nem is egy, hanem sok vaskocsi egymásután és sinen jár, — te meg nem láttál olyat, fiacskám?

— Nem. — Jancsi még olyat nem látott, csak képen, de most már eszébe jutott, hogy képen látta a vonatot.

Jancsi végre megértette, hogy árturák a hegyet és hogy át lehet majd menni a másik oldalára. Most már szólni se tudott örömben. Nem tudta, hogy köszönje meg a bácsi- nak a ó hirt, hát csak ranézett a nagy két szemével, azma tu- tott a nagyamamához.

A nagyamama is nagyon megörült a hírnék és sokat me- sélt Jancsinak a vonatról, mert a nagyamama már látott vo- natot.

— Tudod Jancsikám ide azért nem jött még soha a vo- nat, mert az csak ott tud menni, ahol megcsinálták az utját, itt még nincs útja.

Jancsi ezután mindig ott volt a munkások között. A sza- kállas bácsival jó barátságot kötött. Most már azt is tudta, hogy Pista bácsinak hívják és hogy azért jött ide, hogy se- zítsen az alaputat építeni. Most már sok mindent udett Jan- csi. Azt is tudta, hogy hogy ha már eleget méregettek, néze- gettek és már tudni fogják, hol kezdik a furást, akkor elkez- dik furni a hegyet. Előbb egy kis lyukat furnak, aztán nagyob- bat, mindig nagyobbbat és mindig mélyebbet.

— És azt is tudta, hogy a hegynek a másik oldalán idegen emberek éppen így méregetnek, éppen így dolgoznak és azok is elkezdik furni a hegyet a másik oldalon. És hogy van egy nagyon kos bácsi, aki megmondja, hol kell furni, merre kell furni, hogy a két oldalról a két mély lyuk összetalálkozzék.

— De hogy lehet kifurni az a kemény sziklát? — kér- dezte Jancsi.

— Hát bizony, nehéz munka lesz, — mondta Pista bácsi. — Ezzel a szerzőmmal, látod ezzel a csákánnyal, ráütünk a körre és akkor letörtik egy darab. Meg aztán robbantunk is. Majd hallasz néha olyan menydörgést, akkor robban- tanak. A sziklába furnak egy kis lyukat és abba beletesznek valamit robbantót. Az olyan, mint a por, de ha meggyújtják, ortásáit durran és leszakít egy nagy darabot a sziklából. Csak ne ijedj meg, ha hallod majd a durranást.

— És nem sokára csakugyan elkezdődött a nagy munka és Jancsi sokszor hallott durranást. Még a föld is megrészke- lett, ha robbantották a sziklát. Jancsika eleinte megrjédt, de

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ vasárnapl inვენmelléklete
 augus. Ica, 1917. augus. us 21. 34

Morgó Mackó nyaralása

A nemzetes ur levele a Habostorta kis olvasóihoz.

Másolta: **KUBÁN ENDRE**

Mordizomadta!

Gyűj, akarom mondani: tyű, de meleg van! Olyan nagy a forróság, hogy ehhez hasonlóra még a legöregebb medvék se emlékeznek. Itt van például az öreg Barlangosi Jeremiás, a ki olyan vén, hogy a hamut már csak mamunak mondja és a ki már akkor telepedett meg itten barlangjába, amikor a kö- rülötte elterülő őserdőből a legelső pár fát ültette el Szent Péter apostol. Szent Péter pedig azért ültette itt a fákat, mert így szép napon erre járt vándorlásában Jézus Kriszus és mi- tor a sok járásban elfáradt, árnyékot keresett, ahol megpi- tenjen és nem találván, így szólt Szent Péter apostolhoz:

Jancsi mindig azt várta, mikor lesz már elég erős a lába. Amikor már tízeves volt, azt gondolta, megpróbálom, hátha most már át tudok menni a hegyen. Nem szót a Nagyamá-nak, mert felt, hogy az nem erezti el, hanem csak elindult egyedül.

Ment, ment sokáig, de a Nagyhegy most még nagyobb-nak látszott és ő mindig fáradtabb, fáradtabb lett. Végre már nem tudott tovább menni, leült a fűben, egy fatörzsnek tá-maszkodott és elaludt.

Amikor fölébredt már estefele járt az idő és ő nagyon megijedt, hogy mindjárt koromsötétség lesz és ő ott marad egyedül.

Úgy meglátta, egészen elfelejtette, hogy ő már tízeves nagy fiú és elkezdett forkaszakadástól kiabálni. Szerencse volt, hogy olyan nagyot kiabált, mert a nagyamama már ré-g-óta kereste az ő Jancsikáját és nagyon meglátta, amikor meglátta a kiabálását.

Jancsi is nagyon meglátta, amikor a nagyamamát meg-látta, de nem sokáig örült. Mikor hazafelé mentek, eszébe jutott, hogy most ő meglátta csak haza megy és nem oda, a hová akart, ahová szeretne. Ezért aztán meglátta csak buszuli kezdet, de most már úgy szomorzkodott, min a nagyok szok-tak, nem hangosan.

Egysszer aztán történt valami újsg.

Furcsuruhás, idegen emberek jöttek a faluba. Kocsin hoz-tak mindentféle furcsa holmit. Botokat szurkáltak a földbe, valamit zsímörtéket húztak rájuk, jöttek-mentek, méregyeket, nézegettek, írkalitak, írkalitak. Aztán jöttek sokan, tejszékkel, kivágták a fák, sok-sok követ elhordtak és reggeltől estig mindig ott dolgoztak.

Mit csinálnak ezek itt? gondola Jancsi és mindig ott álal-kodott körülöttük. Végre meg is kérdezte az egyik szakállas bácsit:

— Bácsi kérem, mit csinálnak itt?

— Méregtetünk, fiacskám. Alagutat akarunk fúrni, hogy a vonat átszaladhasson a hegyen.

— Micsodát? — kérdezte csodálkóva Jancsi.

— Alagutat. Kifúrjuk a hegyet, áttúrjuk, hogy aki át akar menni a hegy másik oldalára, annak ne kelljen fölmásznia a hegytetőre, mert az szörnyű nehéz ut, hanem csak ráállni a vonatra és az átszalad velünk.

Mi az a vonat? — kérdezte Jancsi.

Egyik kezükben, csákány a másikkban. Elmúlt egy év, elmúlt kettő, három. És a sok-sok csákány ütötte, tört a sziklát és az alagút mindig és mindig sötétebb lett. Pista bácsi volt a legügyesebb és a legszorgalmasabb a munkások között, hátha nem is találkoznak azokkal, akki a tulsó oldalról jönnek. Hátha az az okos bácsi mégis tévedett és nem jó helyen járnak. Egysszer mélyen benn a hegyben dolgozott Pista bácsi. Nagyon fáradt volt és letette a csákányt, hadd pihenjen az is. Es ekkor a csöndben valami furcsa kopogás hallatszott. Aztán meglátta újra. Pista bácsi elővette a csákányát és elkezdett dol-gozni tovább, beljebb, beljebb — aztán megállt és hallgatód-zott. Most még erősebben hallotta a kopogást. — Most már tudta, hogy csákányütéseket hall, hogy az idegen munkások közeliednek, azokat hallja.

Még beljebb furta magát, egész szűk lyukban dolgozott, alig tudott megmozdulni, de nem törődött most semmivel. Már emberi beszédet is hallott. Tudta, hogy csak egy vékony kis fal van közöttük, ha azt áttúrja, találkozik velük, az idege-ekkel, akikkel olyan nagyon szeretne találkozni.

Dobogot a szive és reszketett a keze, ő akart az első len-ni. Azok az idegen munkások is hallották, hogy közeledik va-laki a hegyben és éppen úgy örültek, mint ő. Mindnyáján azt gondolták: végre most már biztos, hogy találkoznak, hogy sikerül a nagy munka.

Es Pista bácsi összeszedte minden erejét, nagyot vágott a sziklára és keresztüllitötte. — Világosság jött be a lyukon, a lámpások fénye az idegen munkások lámpásának a fé-nye. — Még egyet vágott a sziklára és most már átnyulhatott, — sok-sok idegen kéz fogta meg a kezét és boldogan meg-fázta.

Még egy-két csapás és át tudott bujni és ott volt között-ük. Megölelték egymást, nem bánták, hogy nem értik egy-más szavát, mert az idegen munkások másként beszéltek. Megölelték egymást és örömlükben énekeim kezdték. Most már könnyekben ment a munka. Megcsinálták sze-pen az alagút falát. Kikövezték, kiegyenesítették az utat lenn, hogy a sineket lerakhassák.

Jancsika végre meglátta Pista bácsival. Most már jókedvűnek látta, nem olyan fáradtnak. Es Pista bácsi azt mondta: — Nem sokára készen le-szünk, nem sokára jöhet a vonat.

Es Jancsi nézte, hogy hordják a hosszu, fényes vasakat,

— Hej, szolgám, Péter, iszonyu itt a hőség, de schol egy árva fa, mely alá telepedhetnénk!

Es válaszolt Péter:

— Uram Jézus, biz az nagy baj! De van nálam néhány tölgy-makk a szeredásban, rögtön elültetem őket. Kérlek, hogy előbb áldjad meg azokat.

Jézus Krisztus néhány áldó szót mondott a tölgy makkok-
ra, miket Péter a tenyerében tartott eléje. Az apostol azután csillagos bicskájával kicsi gödröket vájt a földbe és azokba temette a tölgy-makkokat. Alig hogy rájuk kaparta a földet, máris kibujtak a zöld csemeték és szemlátomást növekedtek. Nem telt bele annyi idő se, amennyi szükséges egy hálaadó ima elmondásához és már vagy két tucatnyi terebélyes fa ál-lott ott egy rakáson. Krisztus urunk Péter apostollal a fák alá telepedett. A tarisznyából előszedték az utravalót, jót ettek és nagyot ittak a forrásból, mely szolgálatukra a fák között meg-indult, utána pedig egy jót szundítottak. Mikor ismét utrakel-tek, Jézus Krisztus örömmel eltelve nézett a fákra és szolt:

— Sokasodjatok!

Igy támadt ezen a helyen az erdő.

Mondom, Barlangosi Jeremiás már abban az időben la-kott itt, mikor ez az erdő keletkezett. Tehát majdnem kétezer esztendő előtt, de még ő sem emlékszik ekkora hőségre.

Muncurkó bocs mégis megkérdezte tőle, hogy mikor volt a legnagyobb melege. Ez nem volt könnyű dolog, mert a vén Barlangosi Jeremiás süket mint az ágyu. Muncurkó torkasza-kadtából a fülébe ordított:

— Jeremiás bácsi, mikor érezte a legnagyobb meleget?

Barlangosi Jeremiás dörögve válaszolt:

— Mi az? Mi? Mikor véreztem eleget?

— Nem azt kérdeztem, hanem azt, hogy mikor volt a leg-nagyobb forráság?

— Forró zsák? Miféle forró zsák?

Muncurkó látta, hogy így nem boldogul, azért kitépelt az iskolai füzetéből egy lapot és ráírta:

— Barlangosi bácsi, mikor volt legnagyobb melege?

— Ahá, hát mért nem beszélsz értelmesen? Legnagyobb melegem egysszer régen télen vol. Az ugy volt, hogy üldözött a vadász, néhány sörétet bele is szalajtott a bundámba. Hát ugy futottam, hogy ugy kimelegedtem, mint még soha más-kor életemben.

— Nem azt kérdezem, Barlangosi bácsi. — írta fel Mun-curkó ismét a papírra, — hanem melyik nyáron mutatta a legtöbb fokot a hőmérő?

— Mondom, mért nem kérdezed mindjárt értelmesen? A kérdésre azonban nem tudok válasz adni, mert életem-ben nem volt hőmérőm. De eredj Doktor Füle Jákobhoz, a

Keresztsoros rejtvény

	1		9		2		13	
			3		10			
	4				5			
				11				
			6		12			
	7				8			

- Vízszintes sorok:
1. Milyen nem?
 2. Áldást oszt
 3. Az öreg bácsikat így hívják
 4. Folyó és ige is
 5. Ékezet híján égbe száll
 6. Vonat megy rajta
 7. Szellemi munkás
 8. Asszony lesz
- Függőleges sorok:
1. Színészno
 2. Olasz folyó
 6. Fűszer
 9. Ha duplán vesszük, nek-tek is van
 10. Duplán családfő
 11. Kérdő névmás
 13. Ültetik
 12. Indulatszó

Szerkesztette:
Haberfeld Ida
Sombor.

Jámbor, szelid tekintetű, meztlábos fiúcska haladt el a piactéri nagy csemegekereskedés előtt, melynek adatainak akkor lépett ki egy vidéki földesúr s felugrott a kocsijára, miközben a duzzadt pénzesládája kifordult zsebéből, leesett a hátsó kocsikerék mellé.

— Bácsi, elvesztete a pénztárcáját — kiáltotta a fiú csendő hangon, de hiába, mire aztán megiramodott ő is a tova robogó kocsi után.

Az utasági kocsit már a városon kívül röpdítették tova a jól táplált, szilaj partipák s a fiú még mindig rohant utána. — Jaj, mit csináljak? Nem tudom a sok pénzt visszaadni a tulajdonosának — áll töprengve a fiú, de csak egy percig pihent, szabad ismét tovább a poros országot szelén.

— Mi baj, kis öcsém? Talán kengyelűtönnek csapdát felt? — kérdi tőle egy öreg mezőcsúsz, aki vastag görcsös botjára támaszkodva nézett végig merengve az országtúról az ötré- tere bizot dus növéssü ütlevényekben.

— Azt a nagy ur bécst kell utolérnem, aki azon a kocsin ül, amelyikkel ott messze vágatnak a partipák. Elvesztette a

Galambország

olyan sokat dolgoztak benn a hegyben.

egyszer, gondolatok a jó Pista bácsira meg a többire, akik milyen jó, hogy megcsinálták. De ha ti majd arrafelé utaztok arra, hogy milyen nehéz volt az alagutat megcsinálni és hogy dalkozva nézte a sok szépet. És a gyerekek nem gondolhat alaguton és minden vonaton utazott egy pár gyerek, aki csodát és aztán sokszor nyargaltak át a füstölő vonatok az kat és a nagy hajókat. És Jancsika igen-igen boldog volt.

nagy vizet, amelyiknek sehol sincs vége, csillagok képek mialta mokát, a fészarányu házasmadarakat, a vitorlás csónakokat és aztán tovább nyargalt a vonat és Jancsika megírta a sik oldalán.

aztán világsosodni kezdett és a vonat kibújt a hegyből a padut és benyargalt az alagútba. Egy darabig koromsötét volt, és beszálltak a vonatba. És a vonat tütygött, aztán megindult és Jancsi már ott várt Pista bácsival és a nagymanával mehall a kis házikó előtt, amit neki építettek.

Es egyszer csak jött, — prűszköl, füstöl, zakatolt és jön majd a vonat.

hogyan rakják őket le a földre. Nézte a hosszú sirt, amelyiken

gény népének élalma. Az éhes, jámbor állatkák a folyosóajtó előtt csoportosultak, várták, egyre várták gazdájukat, de az öreg ur nem mert, nem tudott előjönni. Ott bent hullatta forró könnyét hófehér szakállára.

Az öreg Búdi gazdáját keresve, felhordta szerszámai és az eltett bőrűit, a sok galamb mind beosont a nyitott ajtón. Bódi bácsi egyszer csak azt vette észre, hogy a galambjai körül fogják, reá szállnak, ruháját csipegetik.

— Jaj, jaj, megszakad a vén, sebzett szívem! — zokogott fel Bódi bácsi s az öreg cselédjéhez fordult. — Adja nekik, Sára, a megmaradt kenyérünket, morzsolja el számukra, valamelyest enyhül az éhségük, szegény madárkáimnak.

— Hát akkor mi mit eszünk? — kérdezte Sára néni töprengve.

— Nem kell nekem semmi sem! Kend pedig vegyen maga számára tejet.

— De halnap megint csak éheznek s nem tudunk nekik semmit sem adni.

— Nem... nem szabad nekik többé éhezni a szerencsétleneknek! Szedje össze délután valamennyit s adja a sebesült katonák részére a hadikórháznak — mondta Bódi bácsi vérző szívvel.

Addig-addig imádkozott, mignem elszunnyadt ülőhelyében. Álmában ismét az éhező galambjai jöttek be szobájába, amik észrevétlenül, az álom varázsátával szelid tekintetű, panaszos ajku, didergő meztlábos gyermekekékké változtak át s ime ugyanakkor mintegy feleletül imádságára, mennyei szavak zengtek szívébe-lelkébe:

— Nézd, szolgám, ezek is galambok: az én lelkem legkedvesebb galambjai. Szeresd ezeket is, majd aztán jöhetsz az én boldog országomba.

A következő reggelen Bódi bácsi lehordta szerszámai és az eltett bőrűit gazdasszonya segítségével a padlásról. Munkához fogott. Reszkető kezét megacélozta a nagy szeretettől áthatott lelke. Dolgozott reggeltől késő éjjelig. Mindennap két pár kis cipő került ki keze közül s esténként az öreg Sára néni köténye alá rejte a cipőket, utnak indult a városba. Tudta ő jól, hol van a legnagyobb szükség a kis cipőkre.

Éjjelenként aztán meglátogatták Bódi bácsit álmában a galambjai: fülébe sugtak-bugtak, hogy nem éheznek már, boldogok Istennek szent országában.

És beosontak az öreg urhoz Istennek legkedvesebb galambkái is, de már nem meztláb, dideregve, hanem kopogós cipőben, boldogan mosolyogva Bódi bácsira.

Egyszer csak aztán, mikor a cipőbőrök mind elfogytak a padlásról, úgy látogattak el az ég galambjai, hogy szárnyaikra vették s felszálltak vele az égbe, az Urnak örömebe.

erős.

gyok. Talán te még elmehetsz valamikor, ha nagy leszel és dal. Most már én se tudnék csámenni, már én is gyöngye vad.

— Dehogy tudnál te annyit járni a te gyöngyelabdacsáid-kéjét és azt mondta:

De a nagymanama megismogatta a Jancsi gondör fejecs-gyem.

— En is akarom járni! En is átakarok menni a Nagyhe-

lett könnyel és azt mondta:

A gyerekek hallgatták a mesét és a Jancsika szemé tele

jökről, amik a nagy vizen járnak.

és ott hintáznak. Mesél a vitorlás csónakokról és a nagy ha-

madarakról, akik rálínek a hulláma pihenni, ha elfatradtak

sincsen partja, sehol sincsen vége. És a fészarányu házasm-

ról meglátni őket. És mesél a nagy vizről, amelyiknek sehol

rőzsa virit és a picit rőzsák olyan pirok, mint a víz. Messzi-

és mesél olyan fáról, amelyiken száz meg száz apró pirok

olyan illatos, hogy az egész uccában érezni az édes illatát.

fehér virágok. Minden virág olyan nagy, mint egy fanyér és

amelyiknek az ágán csak egy, szür nélküli ilnek az óriási,

sok napsütéstől nagyra nőnek a virágok. Mesél olyan fáról,

Elmesélte, hogy ott mindig tavasz van, az ég sötétlők és a

szép, nagy, keszes házak és a kertekben csodálatos virágok.

oldalon. Elmesélte, hogy van ott egy gyönyörű szép város,

És a nagymanama elmesélte, mi van a Nagyhegy másik

a Nagyhegyen.

másik oldalán, arról mesél, amit ott láttal, amikor átmentél

— Arról mesél, nagymanama, hogy mi van a Nagyhegy

És a kis gondörhaju Jancsika mindig azt mondta:

mert én már nem tudom.

— No, Jancsika, most már mond meg te, mit meséltek

haju Jancsikát:

elfogyott, megkérdedte a legkedvesebb gyereket, a gondör-

mesélen nekik. És amikor a nagymanama sok-sok meséje mind

És a gyerekek mindig kérték az öreg nagymanamát, hogy

a faluban sokan láttak, örögek, fiatalok, gyerekek.

lábnál szép kis falucska volt, csupa fehér kis házikó. Abban

hegy. Olyan magas, hogy a feje a felhőbe ér. A hegynek a

Valahol, nagyon, nagyon messze, van egy magas sziklás

AZ ALAGUT

a számárhoz, aki az állatok között az orvosi hivatalt tölti be. Neki van hőmérője. A magam részéről sok meleg napot éltem át, de egyik se volt olyan forró, hogy a hőségtől ne csipett volna a bolha. Most azonban olyan nagy forróság van, hogy a bundámban levő bolha mind elernyedve alszik és nem csip.

No, mordizomadt! Ebből nem nagyon okosodtunk meg. Annyj azonban valóban igaz, hogy a bolha minket se csip. Talán elbágyadt a hőségtől valamennyi bolha és beszüntette a munkát.

Ebben a hőségben, mordizomadt, az ember még aludni se tud. Mert éjszaka is olyan tikkasztó a levegő, hogy az ágyban úgy érzem magam, mintha tepsiben feküdnék, melyben peccsenyévé sülök.

Elhatároztam, hogy Muncurkóval együtt kirándulást tesszünk a havas hegyek közé, ahol nyáron is hűvösalevegő. Ugy terveztem, hogy addig maradunk ott, míg elmúlik ez a kánikula. Egy nagy bödönbe mézet tettünk, vettem két oldal szalonnát, egy kis hordót pedig megtöltöttem borral. Ugy gondoltam, hogy ez a fájtos elemőzsia majd jó lesz ott a havasok között addig is, amíg egy kicsit szétnézünk és megtaláljuk azokat a helyeket, ahol élelmiszereket lehet beszerezni. A mézes bödönt erős madzagokkal a Muncurkó hátára kötöttem, a szalonnát, mely fehér vászonzsákba volt takarva, és a bort pedig magam cipeltem.

Mordizomadt, még most is elfog a rosszullet, ha arra gondolok, hogy milyen nagyon izzadtunk, amikor a havas hegység irányában gyalogoltunk. De mindig csak arra gondoltam, hogy majd kárpótol minket a sok szenvedésért a hűvös havasi levegő.

— Papa, — jajgatott egyszer a Muncurkó — üljünk le. Fáradt vagyok, éhes vagyok, szomjas vagyok.

De én csak biztattam Muncurkót, hogy meneteljünk tovább, a mézből, szalonnából és borból pedig, akárhogy jól is esne, utközben nem szabad fogyasztani, mert az kell a havasokban. Pár óra múlva Muncurkó bölgve mondta:

— Papa, fáradt vagyok, éhes vagyok, szomjas vagyok!

Én is voltam fáradt, éhes és szomjas, de nem vallottam be. Ellenben mérges is lettem, mikor Muncurkót hiába csitítottam és azért dühömben három pofont adtam neki, miközben kiáltottam:

— Mordizomadt! Nesze, hogy elmúljon a fáradtságod! Nesze, hogy elmúljon az éhséged! Nesze, hogy elmúljon a szomjuságod!

A Muncurkó a pofonokra éktelen sirásra fakadt. A könny záporoként hullott a szeméből, végig folyt az arcán, aztán a gallériájánál a ruhája alá. Még viccelődtem is vele:

— Mordizomadt, most könnyben fürödsz, a fürdés pedig

barátotok:

Szereuszok, zvereké! Szeretettel üdvözöl titeket öreg

izomada!

Erdei pajotám valamennyi ablakának rollóját leeresztetem. Így az idő valamennyire elviselhető.

Özvegyek! Levelem végén örvendetes hírt közlök nektek. Muncurkónak reggeltől estig egyre írni kell. Kaparancsoltam, hogy írja meg a Hadosztóra olvasói részére a maga diákélményeit, kezdve attól a naptól, amikor először ment az iskolába. Nagyon mulatságosak ezek az élmények és sokat lehet nevetni rajtuk. En magam is nevetek, miközben a Muncurkó írásban a helyesírási hibákat javítom. Mihelyt Muncurkó elkészül, az írást elküldöm Balázs bácsihoz, hogy közölje le a Hadosztorában. Tudom, hogy jókat fogtok mulatni rajta. Mordizomada!

Azóta Hümmege Zsuzsanna néni, a szakácsnőm, nem győzi a sok farvialitot csinálni. Ebben a hőségben egyre fágy-laltotunk. A jó Hümmege Zsuzsanna néni is.

Hazaérkezve, először jóllaktunk, aztán pihentünk. Pihenés közben olvastam a Bácsmegegyei Naplót és a hírdetéseket közzétettem egyet a várósból távirattal és az harmadnapra zött láttam, hogy olcsón lehet venni fágyialitédpet. Azonnal meg is jött.

Egyszeren elment a kedvem a havasi hegyektől. Szerencse, hogy közben alkonyodott és éjszaka menekülhetünk haza, a mikor, ha meleg volt is, de nem süttött legálább a nap.

— Itt a pihenés, itt az étel, itt az ital! Mordizomadta! Kónak ismét lekenetem három dofont.

Ére a szemtelen hangra ugy felühdöttem, hogy Muncur-tám, de a papa mindig okosabb akar lenni!

— Azért lett volna jó, ha a papa megfordadta volna a tá-nacosmat és pihentünk, ettünk és ittunk volna, amikor mond-könyvebb és könnyebb.

— Látod, látod, Muncurkó, — szóltam a bocsához, — jól megjártuk, mordizomadta. Gyakorlásunk közben ételünk egyre olvadt, italtunk pedig egyre párolgott és így lett folyton tozva elpárolgott.

Belentem és nem láttam abban egy csepp bort se. Csakis előszólt, megráztam a hordót, de nem hallottam lötyögést. gót, valóságos gözfelhő tört elő a hordóból. Mikor a sok gőz mely szintén igen könnyűnek tetszett. Mikor kihúztam a di-gamat megvizsgáztam. Leemletem hát vállamról a hordót, a moruan elvesztett. Bánatomban egy kis bortal akartam ma-Nagyon elkedvetlenedtem, hogy az enniaválónk ilyen szo-

lelkezzel.

bácsi a pénzt és én találtam meg — felelte a fiu akadozó lé-

— Derék zverek vagy, kis öcsém! De azért ne szaladj amnyira, mert ugy sem éred előbb utol az urat mint csak ott-hon a kastély udvarán. Amott abban a faluban lakik, melynek ide látszik - tornya — magyarázta az öreg csósz a fiunak.

A gyermek megállította kisse a futását, de azért ment, iramodott tovább fahadhatatlanul, míg csak rá nem talált az el-vesztett pénzestárcá tulajdonosára az urasági kastélyban.

— Ez hát szép, derék dolg, fiu! — ámul-bámult a földesur örvendezve. — Mivel jutalmazalak meg becsületessé-gedért, fahadtságodért, édes fiu? No, várj, gondom lesz a jutalomról. . . . Pihenid ki magadat s aztán majd haza is vitél-lek a kocsimon.

Nem tudott azonban a fiu pihenni a sok látnivaló miatt. A földesur hasonkoru fiával bejárta az egész kastély környé-két, a gyönyörű parkot. S aztán a terjedelmes baromfiudvar zsilongó szárnyas népe költötte le a fiu figyelmét, az ébressz-tette szívében a legnagyobb gyönyört. Elhízta volna estig a sok pulykát, pávát, tyukot és egyéb szárnyas jószágokat, mindannyi közt leginkább a ritka szép hófehér galambokat. A kastély ura már figyelmeztette, hogy befogatot számarra, mert odahaza a városban már bizonyosan keresni fogják a szüleit, miuan nem tudják, hol van?

— Mivel jutalmazalak meg, fiu? Mit szeretnél a leg-jobban? — kérde aztán tőle a földesur.

— Olyan szépek, aranyosak azok a fehér galambok! — rebegette a fiu öntudatlanul.

Azzal kiválasztott a földesur egy pár felelt, fioka galamb-bot a kis Varga Bódi részére, azonfelül egy nagyobbafala bankjegyet is csusztatott kezébe jutalmul.

Ez a pár ajándék-galamb lett az öse annak a nagy za-lambcsaládnak, mely Varga Bódi cipészmeister (Bódi gyer-mekből szorgalmas, keresett iparos lett) galambországnak jámbor népét alkotta.

Évről-évre mind terebélyesebbé növekedett az ajándék-galamb családja, annál is inkább, mert Varga Bódi soha egy fiókat el nem adott, sem el nem pusztított. Legfeljebb néha napján egy-egy galamb hitlen lett hazájához, elpartolt, elvan-dorolt máshova.

A galambducok, házikók egyre szaporodtak Varga Bódi udvarán. Folyton új és újabb galambfalvakra, váracskákra lett szűkség a galambországban, annyira szaporodott az áldott béke és hűség népe.

Az udvarra nyíló műhelyben dolgozgatott Bódi mester nagy szorgalommal, munkaszeretettel egész napon át. Ked-venc galambkái meg-megkopogatták az ablakot, nyárt időn

pedig a nyitott ablakon berepültek a műhelybe. Gazdájuk ölébe, vállára szálltak, bejárták, felkutatták az egész szobát.

Mult az idő, negyed századot, majd pedig fél századot ért meg a galambország. A hosszú idő Bódi bácsi haját és szakállát hasonló színűvé változtata a galambjai fehér tollazatának színéhez. Mesterségével most már felhagyott. Szerszámaikat és az összevásárolt rengeteg bőrárut felvitte a padlásra. Azontul csupán a galambjainak élt, azok között járt, tipegett s etette őket szeretetteljes gondoskodással, rajongással.

Nappalokon a Bódi bácsi maga örködött a galambország jámbor népének nyugalma, békessége felett, éjjelenként pedig a hűséges kutyája: az öreg Bundi.

Nem is történt valami nagyobb baj mindaddig, míg csak a szörnyű világháboru pusztító híre el nem ért a legbékésebb ország határáig.

A második háborus télen, egyik zord éjjelen történt az első nagyobb veszély, valóságos rablótámadás a szelid békének ártatlan népe ellen. Bódi bácsi arra a megdöbbentő, szomorú eseményre ébredt fel, hogy galambjainak egy harmadát elrabolták.

— Haj, haszontalan vagy te is, elhagyta rabolni az én jó madárkáimat! . . . Menj, haragszom rád! Nem ébresztettél fel, mikor itt garázdálkodtak a rablók! — vádolta elkeseredett szívvvel az öreg kutyáját, amint az meg akarta nyalni a kezét.

Bundi szomoruan nézett szelid, okos szemével az öreg gazdájára, nem tudta felfogni, miért haragudhatik ő rá, ártatlanra a gazdája.

— Soh'se bántsa azt a jó kutyát gazd'uram! — intette Bódi bácsit a jószágos arcu öreg gazdasszonya. — Hűségesen örködött szegény állat a zimankós éjjel is. Jól hallottam az éjjel a szobámban, mikor a kigyelmed ajtajánál nyöszörgött a Bundi s kaparta az ajtót. Iholni, megis látszik az ajtón a karmolásnak nyomai.

— Különös, nagyon különös a dolog, hogy olyan mélyen aludtam! — csóválta fejét az öreg ur, enyestelésül megsimogatá az öreg Bundi buksi fejét. — De hát miért nem jött ki kend a szobájából a tolvajokat elkergetni? — szólt a gazdasszonyához.

Megfoghatkozott nemcsak a háborus vizályban álló országok, hanem Bódi bácsi galambországnak lakossága is, mégis úgy járt Bódi bácsi, hogy a szörnyű háboru harmadik évében a megmaradt galambjai számára sem tudott elegendő buzát s egyéb gabonát venni.

— Csak az embereknek jusson most annyi, amennyi szigoru mértékletességgel elégséges, nem a kigyelmed haszontalan állatainak! — figyelmeztette valaki az öregot goromba szavakkal.

A tél közepe táján teljesen elfogyott a galambország sze-

lelkezzel.

— Guggolj négykézláb — ordítottam a bocsra.

Muncurkó nem tudta, hogy miért kell ezt neki megtenni, mire pedig megértette, akkorára én mind lenyaltam hátáról a mézet. Legalább megmentettem, amit lehetett.

Muncurkó bögött:

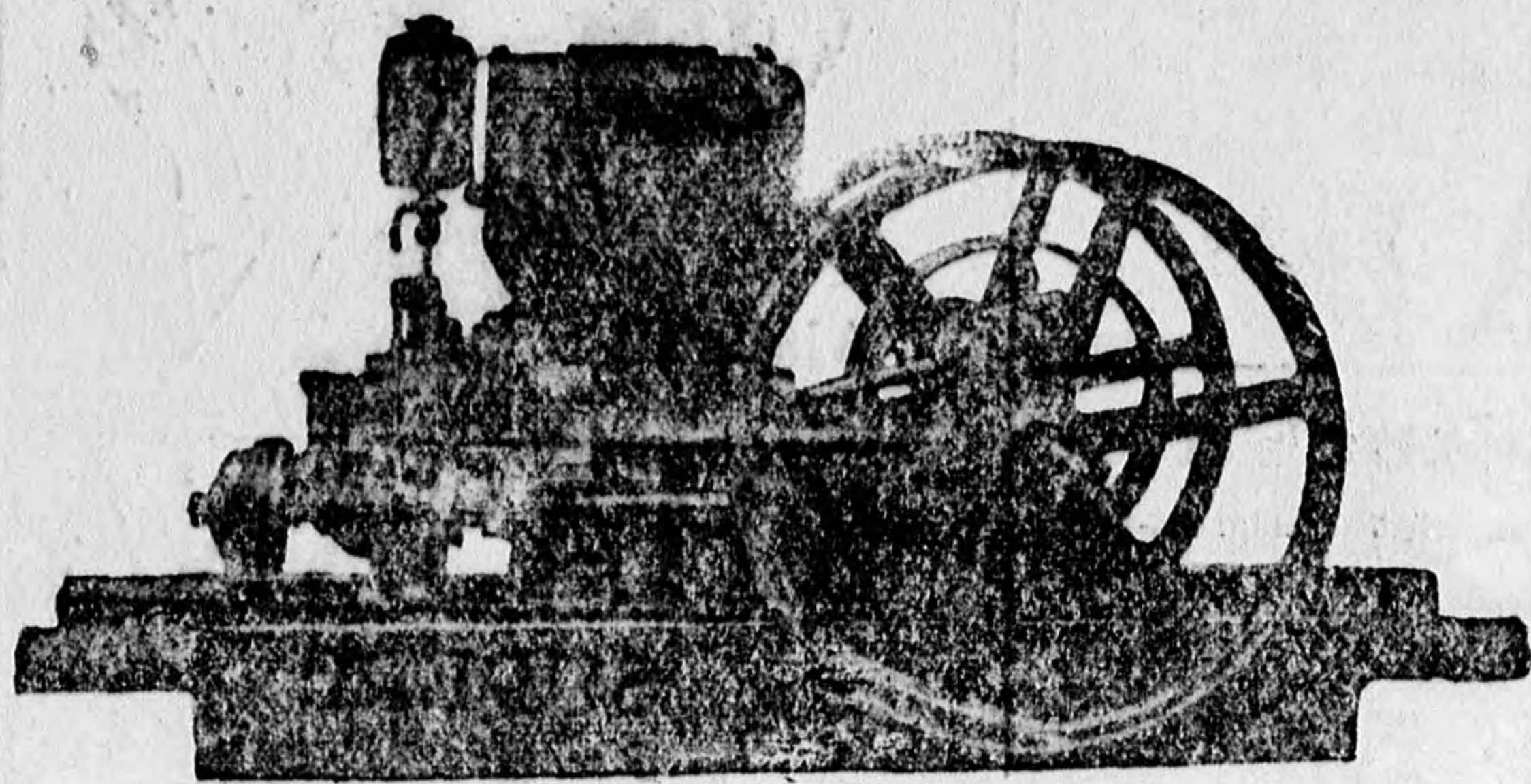
— Papa, te legalább egy kicsit jóllaktál, de én még éhes vagyok!

— Mordizomadta! — mordultam rá, — te viszont lenyalhatod a zsirt a hátamról.

Muncurkó nem mondatta ezt magának kétszer, de hamarosan abbahagyta és szólt:

— Papa, kérem, nem bírom a zsirt kenyér nélkül. Ha kenyerelem volna, csak hozzádörgölném a bundádhoz és volna zsiros kenyerelem.

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

Petróleum motorok Egyszerű kezelés! **Nyersolaj motorok**

1 1/2, 2 1/2, 4 és 6 HP

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szivógáz-motorok

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szolid konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképviselet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD

Kne Mihajlova 50

Telefonszám 4-19

Sombori alképviselőt

Aman Ferenc, Apatinski put 44.

Olcsó tűzifa

100 kg. vágott és aprított fa **30.—** dinár házhoz szállítva. Pontos mérésért garántálunk. Gyors és szolid kiszolgálás

„BOSNA“

fakereskedés Subotica, a vasúti pályaudvar mögött. Telefon 512 8242

Új esztrépkátyhás üzlet!

eserépkátyhák, (tűz- és víz-), samolttéglák minden méretben kaphatók. Atrakciókat, javításokat e eh. számmal legolcsóbban készítjük vidékre is

TAKÁCS MIHÁLY
Subotica, Pašićeva ul. 2. (Könyvtár)

Mi a Piretrin?

PIRETRIN a legjobb szer a férgek kiirtására, a világhírű dalmát virágnedvekből készül.

PIRETRIN kiirt mindenféle férget a háznál, az állattenyésztésnél és a mezőgazdaságban.

PIRETRIN nem mérgező, nem robban, nem hagy foltot és kellemes illatú.

PIRETRIN mindenütt kapható és részletes felvilágosítást nyújt

PIRETRIN D. D. ZAGREB „B“ cesta 35. 8239

Kiadó

ujjonnan épülő

KÉTSZOBÁS LAKÁS

fürdőszobával, összes mellékhelyiségekkel, földtérrel, november 1-re beköltözhető. Érdeklődni:

Fröhlich mérnöknel

Ciril Metod-tér 5. sz. délután 2-3 óra. 8054

ELŐNYOMDÁT

MODERNŰ FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT

Leopold Samuel

előnyomda berendezési gyára Senta

482

SZENTI ÉS VIRÁG

épület-műbutorasztalosárú ipartelep Subotica. Telefon: 3-83.

Készítenek: műbutort, épület, portál, parkett, üzletberendezést stb.

Nyári kerti és tonett székek, valamint parkett állandóan raktáron és olcsón kaphatók.

Árajánlatot díjmentesen küldünk bárhová.

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal

ROYAL MAIL LINE

DÉLAMERIKÁBA

Brazília — Uruguay — Argentína és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:

Bečkerek — Obala Princese Jelene 7.

Beograd — Karadjordjeva 91.

Sombor — Kralj Gjordja 3. Kosta Dodić.

Osljeck — Županjska 34. Drag. Blažević. 3973

CERTAN

megöli a poloskákat és fajzatukat

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fűszer- és anyagárú üzletben.

I-a rózsaburgonyát

hagymát, szivát

legolcsóbban szállít

Lederer Jenő

bank és biz. i. tele, gyümölcs- és fűzelék kivétel Novisad, Vilsonov trg 7. Telefon 2-14 Raktár: Temerinska 38

Eladó

Félteher autó, amerikai „Mason Road King” gyártmány, 1 1/2 tonnas, pneumatik gummival, anlaszszerral, olyan mint az új.

Teherautó, osztrák „Perla” gyártmány, 4 1/2-5 tonnas, világos világítással felszerelve.

Olajmérnök irodája Žabalj-Bačka.

Sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat

A vállalat Sztaribecsej gyorsjárata személyhajójával állandó járatot tart fenn a Tiszán Sztari- és Novibecsej között. Éjjeli és nappali szolgálat. A hajónak minden hátskai és bányai vonathoz csatlakozása van. A fürdőbe utazó bányai közönség részére mérsékelt menetdíjak. A forgalom zavartalan biztosítására, társas kirándulások céljaira és helyi vonatok céljaira külön hajó áll a t. közönség rendelkezésére.

Sztaribecseji gyógyfürdő az ország legjobb gyógyhatású artézi kénes fürdője. A fürdő vize szénsavat, jódot és sót tartalmaz és biztosan gyógyító hatása: reuma, izom- és izületcsúsz, közvény, csontfájdalmak, görvóly, nőbajok, idegesség és vérszegénység ellen, továbbá izsappakolások orvosi rendelet szerinti. A sztaribecseji gyógyfürdő a leghíresebb kül- és belföldi fürdők gyógyerejét magában foglalja és sok költségtől és fáradságtól kíméli meg önmagát, ha fürdönket felkeresi. A fürdő egész éven át nyitva van (télen is), s az év bármely szakában eredményesen használható. Szükség esetén lakásról és ételmezésről is gondoskodunk. — Elismerőlevelek az ország minden részéből Szives pártfogást kér

a sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat vezetősége

„DALMA”

(ezelőtt Buzolić & Co)

MARASZKINÓ- ÉS LIKÓRGYÁR K. F. T. SPLIT

Vojvodina képviselet: Allmentarija ügynökség és bizomány, Novisad

Kittintések: London, Páris, Liege, Wien, Róma, Zagreb, Split

Kivitel: Argentiniába, Ausztráliába, Chilébe, Cubába, Egyiptomba, Keletre

Fiókok az amerikai Egyesült-Államokban és Kanadában.

Világhírű különlegességei: maraszkinó, vermut, prosch, cognac és gyümölcsesztrépkák

Állandóan raktáron: belföldi, francia és holland likőrök, pálinkák, desszertborok, stb.

Kérjen árjegyzéket! Kérjen mintákat! Nagykereskedőknek előnyára!

Siremlékek

WEIGNER KÁROLY

Óriási választékban gránit- és márványsírkövek utikereszttek, kőszobrok készítése. Műkövek, betonsüvek, cementlapok meglepő olcsó áron beszerezhetők

géptüzemre berendezett sírkőipartelepén és műkögyárában

STARIBEČEJ

8550

NOSZTI-FIU ESETE A TÓTH MARIVAL

Assisi Szent Ferenc
és a többi

Mosinger-fi m

a következő mozika-
ban fog menni:

Apollo	Novisad
Balkán	Bečkerek
Nemzeti	Sombor
Apollo	Pančevo
Gradski	Vršac
Uránia	Senta
Balkán	Apatin
Koró	Stari-Bečej
Kasino	Nov.-Palanka
Apollo	Bečerkva
Ura us	Odžaci
Apollo	Titel
Urania	Kula
Krka	Novi-Bečej
Urania	Kovin
Balkán	Nov.-Kanjiza
Urania	Bajmok

és még 32
vajdasági
moziban.

Ez a valódi Daruvarj Krém

Háromsarkos piros doboz-
an. Ne fogadjon el mást.
Kapható minden jobb üz-
letben. Ahol nem kapható

rendelje postán a készítőnél.

Blum gyógyszerár, Subotica

1527 Főpostával szemben.

Roll- és
Packfilmek

Vegyszerek

A Braunsiegel és Grünsiegel le-
mezek versenyen felül állanak, a
Perutz film pedig valóságos kü-
lönlegesség. Fényképészeti kellékek
vásárlásánál nem szabad ezeket
elfelejteni.

Kapható minden fotokereskedésben

Somborban
az egyedüli és kizárólagos elárúsító-hely
és gyári leletat:

Kozmetika-Foto-Sport-üzlet

Einzigiger Vášar

1927. aug. 28 — szept. 3

az egész világ legalkalmasabb beszer-
zési forrása, egész Európának legna-
gyobb mintavárára. 1600-nál több áru-
csoport, minden szakmából, 10.000 ki-
állító 21 államból, a legjobbat és leg-
tökéletesebbet állítja ki.

Felvilágosítással szolgálnak:

Leipziger Messeamt Leipzig,
Zvanični biro laipciškog sajma
Beograd, Čubrina ul. 8.
Moser i Wertheim Novisad.

„JUGOPROTEZIA“ ZEMUN

KÉSZIT:
Műlábakat és műkarokat
Ortopéd apparátusokat beteg
vagy korcs és görbe vég-
tagokra
Ortopéd fűzőt ferde és görbe-
növéssű testrészekhez
Különböző kötszereket és bandá-
zsokat az alsó test külön-
böző elváltozásaihoz. Súly-
edés, sérv és köldöknek

Hygienikus fűző a test formálására
és fűzésére. Az összes cikketek az
egészséges állapotokhoz és a betegség
gyógyításához. Speciális kidolgo-
zású Minden orvosi felügyelet mel-
lett. — Orvosi rendelők és körkízi
berendezések. Kivétel tekintetében
nyílt a külföldön, mint a belső
konkurrenciánál.

UPAZO- BÖRÖNDÖK

legelősebb és legfinomabb
kivitelben

berendezés t kasszák, legmodernebb női rídikülök,
pé zt reak osak is

SCHLAGER HENRIK

speciális bőraru- és lábbelőkészítésben kaphatók.
Megrendelések, javítások elfogadják.

JUNIPER ZÖLD SÓSBORSZESZ

minden más gyártmánynál
hatásosabb

Győződjön meg róla. Kérjen a
fűszerkereskedőjénél egy ingyen
minta üveget leírással

Mr. Alfred Blum Subotica

Különlegességek

csak

POGÁNY kalapszalokban

kaphatók!

Trg Fra Ješe 15. I. emelet. 7691

Rádió készülékek és alkatrészek

a világ leghíresebb gyártmányai, melyekkel bármikor hallgat-
hat hangversenyeket, operákat és előadásokat a világ bármely
részéből. A készülékek 1-8 lámpásak, áruk 800-2500 dinár.
Ha egyedül állítja össze, felszerelést kerül. A sikerért irásos
garanciát vállalunk. Megfelelő garancia mellett részletfizetésre
is szállítok. — Kérje az R. 5. számú ingyenes képes árjegy-
zékem új kiadását.

Inž. Djordje Blažek

Első speciális rádióalkatrészgyár
Berlin S. W. 11., Bernburgerstrasse 6.

Beograd

Jelašičeva 11. Topolčin venac 4. Telefon 41-85

ZORA VODA!

LEGYÜBBI SZER AZ ŐSZ HAJ ELLEN!
Nem fés, hanem visszaadja az ősz hajnak
az eredeti színt. A használatot a zagrebi
egészségügyi osztály 1796/1920. sz. a. vegy-
elemzésre engedélyezte és teljesen által-
matosságnak nyilvánította.

A siker biztos és tartós. Egy üveg ára
postaköltséggel 1.50 D. Megrendelések
utánvétel mellett küldetnek. Cim:

Proizvodnja ZORA VODE Zagreb,
Du a ulica 32. 7894

Vajdasági városokban és nagyobb községekben kaphatók. Kérjük, hogy

Törv. védve

Ideai l-a minőségű hegyi

MÁLNALÉ (Himbeersuccus)

25 kg-on felül kapható

Perkovác József V. Becskerek
bor- és szesznyakkereskedésben

Bácskai Cementárúgyár és építő r.-t.

Subotica, Daničev put.

Telefon 6-20

GYÁRT: Egy és többszínű cement- és mozaiklapot, eszmő-
szőlő és drótbételes csöveket, kutgyűrűket.

RAKTÁRON TART: Beocsini cementet, felsőgallai oltott- és
darul oltott, dunai homokot, betonkavicsot, kőport, épü-
let- és tűzfát stb.

ELVÁLLAL: Mindennemű műkőmunkát, u. m. lépcsők, lába-
zatok, sírkövek, sírkövek, vasbeton mennyezetek, beton,
terazzo, burkolatok, szökőkutak, vályuk, pinceelvezetések
készítését.

Ajánlatlalt és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 7435

Faszenet

prima épületfát, deszkát, tűzfát prompt
szállít minden mennyiségben.
Levelezés német nyelven.

Rudolf Zoré, Ljubljana

RIZSANYI PAL

épület- és bútorszállító
Jugovicska u.ica 8.
(a - a kassiska a mell tt.)
Vallalja legelősebbban és
zöléses kidolgozásban bu-
torok, berendezések, por-
tálok- és épüetru-á
elkézi 741

Biztos me ihető

Novisadon jó! Teve etett
rövidáru üzlet. b ren-
dezve áru al te jes lelt-
ral vagy anélkül is olcsón
átadó. Kedvező fizetési
feltételek.

Cím: Schmolka 11. dtől oda
No lea. 8109

Ölelj min agyban

Mielőtt ruhaszükségletét
beszerezné, győződjék meg
olcsó áráimról

Lajko Béla Gyümölcs piac

VILLA

Novisad, az Artek' fürdő mellett,
mely áll 4 szobából, előszobá-
ból, fürdőszobából és konyhá-
ból, vízvezetékkel, betonizált
pincevel és padlással szept. 1-re
2500.- dinárért

kiadó

Cím Schmolka hirdetőirodában
8109 Novisad

Minden méretű

staffli és épületfa
napi árán olcsóbban
kapható 8038

Bácskai Cementárúgyár

Falicsi-ut — Telefon 6-20

Tankönyvek

árjegyzéket ingyen küldi bár-
kinek magyar- vagy német-
nyelvű iskolák részére

Lipsitz i Lampel
könyvkiadó Subotica 7861

Idősebb segéd

lehetőleg hasonló szak-
mából, azonnal felvétetik
Klein Jenő kötöttáru
üzletében Novisadon 8129

Szolid áron és precizen

FEST TISZTIT

WIHART

Subotica, Sokolska 3.
Festősegéd felvétetik 3257

J gszekrényeket

elsőrendű kivitelben
készít és raktáron tart

Milošević Veljko

Sombor,
Zlatna greda ul. 2

Hihetetlen olcsó árak!
Prospektust ingyen küldök

Uri szabóság!

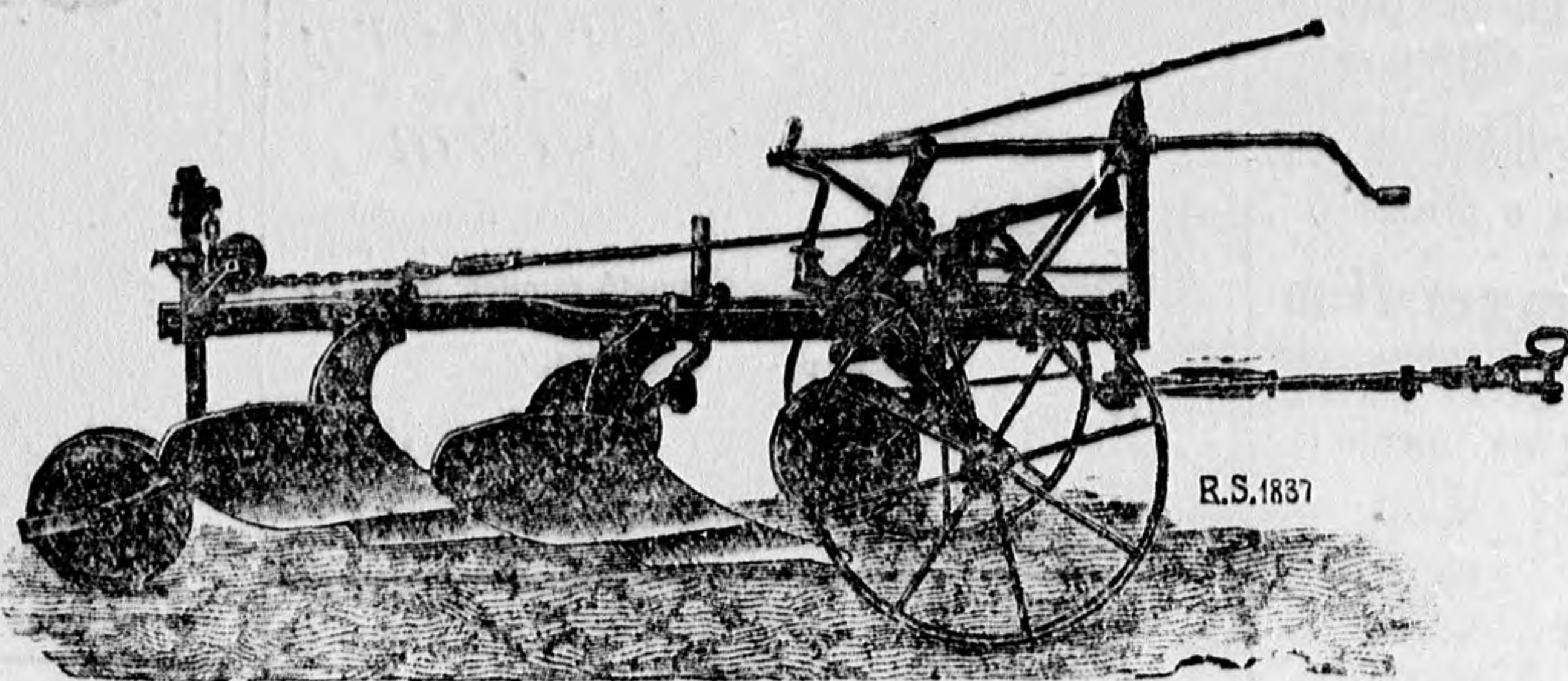
Subotica a Városháza épületé-
ben lévő postáüzletemet uri-
szabósággal bővíttem ki 7453

Pressburger Sándor

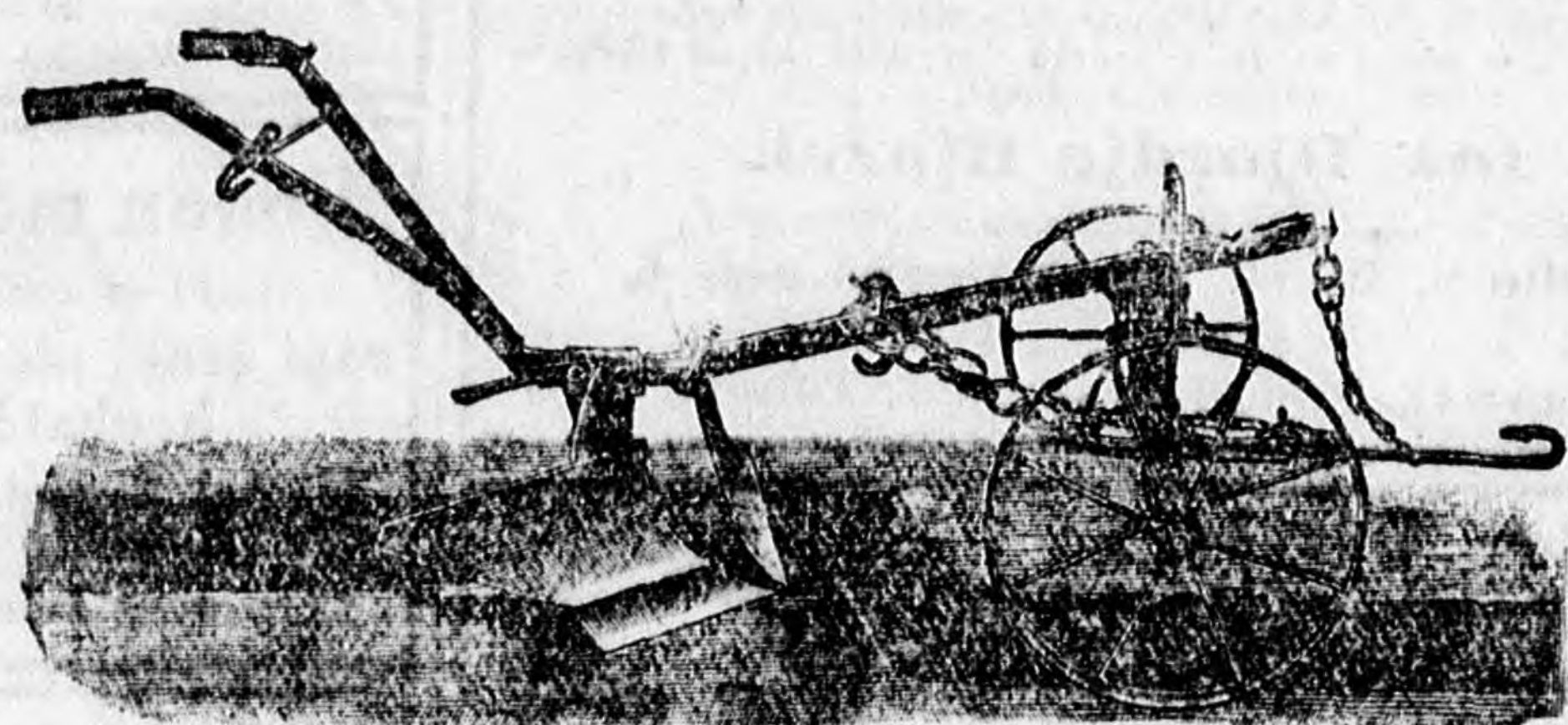
Több hónapon át Angliában és a férfidivat más vezetőállamai-
ban folyta ott tanulmányaimról elsőrangú külföldi szabászt is hoz-
tam magammal, úgy hogy a legkényesebb igényeket kielégithe-
tem. Minthogy pedig a legfinomabb és legdivatosabb külföldi
szövetekből angró raktáram van, abban a helyzetben vagyok, hogy
vevőim jutányosan szerezhetik be a legdivatosabb férfidivatot,
felöltöket, stb. Meghívásra a mintákat vidéken is bemutatom. Ne
dolgoztasson külföldön, mert a legkényesebb izlésnek is megfelelek.

RUD. SACK LEIPZIG-PL.

Az összes talajművelő eszközök, úgymint ekék, boronák, kapáló ekék, vetőgépek, motor- és igajzemre. - Automatikusan traktor ekék és duplatárcsás boronák, gouberek stb. va amint az összes alkatrészek.

Legújabb speciális fogatos és traktoros komló és szőlőművelő eszközök

R.S. 2067

Gyári képviselet és lerakat:

WEIGAND & CO. SUBOTICA

Paje Kujundžićeva ul. 4

Telefon: 4-47

Buzánál kizárólag

PORZOL

porpácolószert használjon.

Az előirt pácolási eljárás pontos betartása egyenletes gyors kelést, üszögmentességet, terméstöbbletet biztosít.

Rozs, árpa, zabnál

HIGOSAN

nedves csávázószert használjunk.

Francia, holland, dán svájci, osztrák, román, cseh stb. hivatalos intézetek által is elismerve!

KAŠTEL tvornica kemijsko-farmaceutskih proizvoda d. d. KARLOVAC.

Novisadi lerakat Wilsonov trg 6

Novisadi rendelések címzése:
„KAŠTEL“ D. D. Novisad
Postafiók 4

MINDEN VETŐMACÓT PÁCOLJUNK

PORZOL
PORPÁC
VEZET

ÜSZÖGMENTESÉG
VETŐMACÓMEGTAKARÍTÁS
TERMES TÖBBLET
KAŠTEL-KARLOVAC

